H. G. WELLS

Doktor Moreaus ø

Bibliotek 1800

H. G. Wells

Doktor Moreaus ø

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af H. G. Wells: *Doktor Moreaus ø* er baseret på originaler, som (på udgivelsestidspunktet) er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+70 år, samt i USA.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU, bør du dog tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of H. G. Wells: *Doktor Moreaus ø* is based upon sources in the public domain in countries where copyright is based upon Life+70 years, and in the USA (at the time of publishing).

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU or USA, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

1. Øen uden navn

Jeg lå tværs over en af tofterne, jeg ved ikke hvor længe, og tænkte på, at hvis jeg havde kræfter nok til det, ville jeg drikke søvand for at blive vanvittig og få en hurtig ende på det. Og medens jeg lå der, så jeg – skønt uden større interesse end om det havde været et billede, jeg betragtede – et sejl hæve sig op over horisonten og komme nærmere. Jeg må have været fra forstanden, men alligevel har jeg en fuldstændigt tydelig erindring om alt, hvad der hændte. Jeg kan huske, hvorledes mit hoved steg og sank i bølgegangen, og synskredsen med sejlet ovenover dansede op og ned. Men jeg husker også lige så tydeligt, at jeg var overbevist om, at jeg var død, og at jeg tænkte på, hvor komisk det var, at de skulle komme så få øjeblikke for sent til at finde mig i live.

I en uendelig tid, forekom det mig, lå jeg med hovedet på toften og holdt øje med den gyngende skonnert – det var et lille skib, taklet som en for- og agter-skonnert – efterhånden som den hævede sig op af søen. Den kom nærmere, idet den krydsede sig fremad med stagvendinger, for den sejlede stik imod vinden. Det faldt mig aldeles ikke ind at forsøge på at tiltrække mig opmærksomhed, og jeg husker ikke tydeligt, hvad der skete, efter at jeg havde fået dens skrog i sigte, førend jeg befandt mig i en lille kahyt agterude. Jeg har en uklar og forstyrret erindring om, at jeg blev løftet op til falderebet, og om et stort, rødt, fregnet ansigt, der var omgivet af rødt hår, og som stirrede på mig over skanseklædningen. Jeg fik også et ubestemt indtryk af et mørkt ansigt med et par mærkværdige øjne, der bøjede sig tæt ned til mit, men det anså jeg for en

uhyggelig fantasi, indtil jeg traf det igen. Jeg tror at kunne huske, at et eller andet blev hældt ind mellem mine tænder. Men det er også det hele.

Jeg var bevidstløs i lang tid. Den kahyt, i hvilken jeg til sidst opdagede, at jeg lå, var lille og temmelig smudsig. En ung mand med hørgult hår, stridt blondt overskæg og nedhængende underlæbe sad og holdt mig om håndleddet. I et minut stirrede vi på hinanden uden at sige noget. Hans øjne var vandede, grå, udtryksløse.

Så lød der lige over mit hoved en støj, som om en jernseng blev kastet hid og did, og en lav, vred brummen af et eller andet stort dyr. I det samme talte manden.

Han gentog et spørgsmål, som han allerede havde stillet: "Hvordan befinder De Dem nu?"

Jeg tror, at jeg sagde, at jeg befandt mig fortræffeligt. Jeg kunne ikke mindes, hvordan jeg var kommet derhen. Han må have læst spørgsmålet i mit ansigt, for stemmen svigtede mig.

"De blev fundet drivende i en båd, halvt død af sult. Det navn, der var malet på båden, var *Lady Vain*, og der var nogle sære pletter på dens ræling." I det samme faldt mit blik på min hånd; den var så udmagret, at den lignede en snavset skindpose fuld af løse knokler. Alle mine oplevelser i båden stod nu igen klart for mig.

"Tag lidt af dette her," sagde han og gav mig en dosis af en rød, iskold væske.

"Det var et held for Dem," sagde han, "at De blev fundet af et skib med en læge om bord."

Han havde en løjerlig, slubrende udtale og en ganske svag læspen.

"Hvad er dette for et skib?" sagde jeg langsomt. Min stemme var helt hæs, fordi jeg i så lang tid ikke havde brugt den.

"Det er en lille koffardiskude fra Arica eller Callao. *Lykken* hedder den. Jeg har aldrig spurgt om, hvor den oprindelig hører hjemme. I fæhovedernes land formodentlig. Jeg er passager og kommer fra Arica."

Støjen ovenover begyndte igen. Det var den snerrende brummen fra før og en menneskestemme. Så lød en anden stemme, der befalede en eller anden "forbandet idiot" at holde op.

"De var ikke langt fra at dø," sagde manden, som jeg talte med. "Sandt at sige meget nær ved det. Men nu har jeg hældt lidt medicin i Dem. De ser på de sår på Deres arme? Ja, jeg måtte give Dem nogle indsprøjtninger. De har ligget uden bevidsthed i næsten tredive timer."

Jeg tænkte mig langsomt om. Hylene fra en mængde hunde generede mig nu. "Tør jeg få noget fast føde?" spurgte jeg.

"Ja, og det kan De takke mig for," svarede han. "Lammekødet er allerede puttet i gryden."

"Javel," sagde jeg med overbevisning, "jeg kunne nok have lyst til noget kogt lammekød."

"Men," sagde han med et øjebliks tøven, "– ser De – jeg længes svært efter at høre, hvordan det gik til, at De var ganske alene i båden." Jeg troede at bemærke en vis mistanke i hans øjne.

"Gid Fanden havde de hyl!"

Han forlod hurtigt kahytten, og jeg hørte ham i voldsomt skænderi med en eller anden, der syntes mig at svare noget uforståeligt kaudervælsk. Det lød, som om ordstriden endte

med slag, men jeg antog, at jeg hørte fejl i så henseende. Derpå råbte han noget til hundene og vendte så tilbage til kahytten.

"Nå?" sagde han, idet han viste sig i døren. "De var netop i færd med at begynde Deres fortælling."

Jeg sagde ham mit navn, Edward Prendick, og fortalte, hvorledes jeg havde kastet mig over naturvidenskaberne, fordi jeg fandt mit magelige, uafhængige liv kedeligt. Dette synes at interessere ham. "Jeg har også lagt mig efter videnskaben," sagde han. "Jeg har studeret biologi ved universitetskollegiet – undersøgt regnormenes æggestokke og sneglenes raspetunge og den slags ting. Å Gud ja! Det er nu ti år siden. Men bliv ved, bliv ved – fortæl mig om båden."

Jeg fortalte ham om *Lady Vain*s skibbrud, om hvordan jeg havde reddet mig i jollen sammen med Constans og Helmar, om hvordan vi trak lod, og hvorledes de faldt over bord, da de havde rejst sig op i båden for at slås. Han var øjensynligt tilfreds med den oprigtighed, hvormed jeg fortalte min historie. Jeg talte i ganske korte sætninger, for jeg følte mig jammerligt svag, og da jeg var færdig, førte han snart efter samtalen hen på naturvidenskaberne og på sine egne biologiske studier. Han havde øjensynligt været en temmelig tarveligt begavet medicinsk student og gled snart over til at tale om Londons forlystelser. Han fortalte nogle småhistorier. "Nu er det ti år siden, jeg forlod alt det," sagde han. "Hvor det dog var glade dage! Men jeg bar mig ad som et fæ ... Ruinerede mig selv, førend jeg var en og tyve. Nu ser det vel ganske anderledes ud alt sammen ... Nå, men jeg må nok prøve, om jeg kan finde det bæst af en kok, og se, om han ikke snart har Deres lammekød færdigt."

Dyrets brummen ovenover begyndte igen, så pludseligt og med en så rasende vrede, at det gav et sæt i mig. "Hvad er det?" råbte jeg efter ham, men døren var allerede lukket. Han kom tilbage med det kogte lammekød, og dets appetitlige duft gjorde et sådant indtryk på mig, at jeg øjeblikkeligt glemte støjen af dyret.

Efter at have tilbragt et døgn med afvekslende at sove og spise var jeg kommet mig så meget efter de otte dages sult og lidelser, at jeg kunne kravle fra min køje hen til nedgangslugen og se de grønne bølger forsøge på at holde trit med os. Så vidt jeg kunne se, sejlede skonnerten med vinden agterind. Montgomery – det var den blonde mands navn – trådte atter ind, mens jeg stod der, og jeg bad ham skaffe mig nogle klæder. Han lånte mig nogle af sejldug, der tilhørte ham selv, for det tøj, jeg havde haft på i båden, var blevet kastet over bord, sagde han. Hans klæder var temmelig store til mig, for han var høj og hans lemmer lange.

Han henkastede den bemærkning, at skipperen lå trekvart fuld nede i sin egen kahyt. Mens jeg trak klæderne på, gav jeg mig til at stille ham nogle spørgsmål om skibets bestemmelsessted. Han svarede, at det sejlede til Hawaii, men at det skulle landsætte ham først.

"Hvor?" spurgte jeg.

"På en ø ... Hvor jeg bor. Så vidt jeg ved, har den intet navn."

Han stirrede på mig, mens hans underlæbe sank ned, og så pludselig så overnaturligt dum ud, at det faldt mig ind, at han vist helst ville undgå mine spørgsmål.

2. Den sorte mands ansigt

Ved nedgangen til kahytten fandt vi en mand, der spærrede vejen for os. Han stod på kahytstrappen med ryggen imod os og kiggede op over lugekarmen. Jeg kunne se, at han var vanskabt, lille, bred, klodset, med kroget ryg, håret hals og et hoved, der sad helt nede mellem skuldrene. Han var klædt i mørkeblåt sars. Jeg hørte hundene, som jeg endnu ikke kunne se, knurre rasende, og øjeblikkelig dukkede han sig og trådte tilbage, hvorved han kom til at røre ved min hånd, som jeg havde strakt frem for at holde mig ham fra livet.

Han gjorde omkring med et dyrs hurtighed. Det sorte ansigt, der således pludselig viste sig for mig, forbavsede mig i høj grad. Kæberne var så fremspringende, at ansigtets underste del fik en svag lighed med et dyrs mule, og den vældige, halvt åbne mund viste mig tænder så store og så hvide, som jeg aldrig før havde set dem i et menneskes mund. Hans øjne var blodskudte langs kanterne og havde kun en ganske smal hvid rand omkring de nøddebrune regnbuehinder. Hans ansigt glødede af en ejendommelig ophidselse.

"Dit forbandede bæst!" sagde Montgomery. "Hvorfor Fanden går du ikke af vejen?"

Manden med det sorte ansigt trådte til side uden at sige et ord.

Jeg tøvede, med øjnene fæstede på dette underlige ansigt, men fattede mig og gik op ad kahytstrappen, stadig næsten mod min vilje stirrende på ham. Montgomery blev et øjeblik stående ved foden af trappen. "Du ved jo nok, at du ikke har

noget at gøre her," sagde han i en rolig tone. "Din plads er forude."

Manden med det sorte ansigt dukkede sig. "De … vil ikke have mig forude." Han talte langsomt, med en hæs klang i stemmen.

"De vil ikke have dig forude!" sagde Montgomery med truende stemme. "Men jeg siger, at du skal gå." Han var lige ved at tilføje noget, men kastede så pludselig et blik på mig og fulgte efter mig op ad trappen. Jeg var standset på halvvejen og stod og så tilbage, endnu over al måde forbavset over den groteske hæslighed, der fandtes hos dette væsen med det sorte ansigt. Jeg havde aldrig før set et så frastødende og mærkværdigt ansigt, og alligevel – hvis man kan forstå en sådan selvmodsigelse – havde jeg på samme tid en løjerlig følelse af, at jeg dog på en eller anden måde tidligere havde truffet netop de samme ansigtstræk og gestus, som nu forbavsede mig. Senere faldt det mig ind, at jeg rimeligvis havde set ham, da jeg blev løftet om bord, men selv dette var næppe tilstrækkeligt til at tilfredsstille min mistanke om, at jeg havde kendt ham før. Alligevel kunne jeg ikke begribe, hvordan man kunne have set et så ejendommeligt ansigt og glemt, ved hvilken lejlighed det var.

Den bevægelse, Montgomery gjorde for at følge efter mig, afledte min opmærksomhed, og jeg drejede mig og så mig om på den lille skonnerts dæk. De lyde, jeg havde hørt, havde allerede halvvejs forberedt mig på, hvad jeg nu fik at se. Vist er det, at jeg aldrig har set et dæk så snavset. Det var tilsølet af ubeskriveligt skarn. Lænkede til stormasten var en mængde grimme jagthunde, som nu begyndte at springe i vejret og gø ad mig, og ved mesanmasten lå en stor puma i et lille jernbur,

der ikke en gang var stort nok til, at den kunne vende sig i det. Længere henne under skanseklædningen på styrbordssiden stod nogle store kasser, der indeholdt et antal kaniner, og forude var en ensom lama presset inde i et bur, der var så lille, at det lignede en æske. Hundene havde mundkurve af læderremme på. Det eneste menneskelige væsen på dækket var en mager og tavs matros, som stod til rors.

De lappede og snavsede gaffelsejl bugnede for vinden, og til vejrs syntes den lille skude at føre hver eneste klud, den havde. Luften var klar, og solen stod midtvejs på den vestlige himmel; lange bølger, hvis toppe skummede i den friske brise, løb samme vej som vi. Vi gik forbi rorgængeren hen til hakkebrættet og stod en tidlang side om side og stirrede på vandet, der frådede under agterspejlet, og på boblerne, der dansede og forsvandt i kølvandet. Så vendte jeg mig om og så langs hen ad det uappetitlige skib.

"Er dette her et svømmende menageri?" sagde jeg.

"Det ser næsten ud til det," svarede Montgomery.

"Hvad er meningen med de dyr? Er de varer? Har skipperen i sinde at sælge dem et eller andet sted i Stillehavet?"

"Det ser næsten ud til det, ikke sandt?" sagde Montgomery og vendte sig igen om mod kølvandet.

Pludselig hørte vi et hyl og nogle rasende eder henne fra kahytstrappen, og den vanskabte mand med det sorte ansigt kom styrtende op. Umiddelbart efter ham fulgte en sværtbygget, rødhåret mand i snavsede sarses klæder. Ved synet af den førstnævnte blev jagthundene, som imidlertid alle var blevet trætte af at gø ad mig, rasende ophidsede og hylede og sprang i deres lænker. Den sorte tøvede foran dem, og dette gav

den rødhårede mand tid til at indhente ham og give ham et frygteligt slag mellem skulderbladene med sin knyttede næve. Den stakkels fyr faldt omkuld som en okse, der bliver slået for panden, og trillede omkring i snavset blandt de rasende ophidsede hunde. Det var et held for ham, at de havde mundkurv på. Den rødhårede mand gav et gisp af henrykkelse og blev stående og svajede frem og tilbage – i alvorlig fare, syntes jeg, for enten at falde baglæns ned ad kahytstrappen eller forlæns over sit offer.

Så snart den anden mand viste sig, gav det et voldsomt sæt i Montgomery. "Så sagte derhenne!" råbte han i en advarende tone. Et par matroser kom til syne forude.

Manden med det sorte ansigt trillede omkring under hundenes fødder og hylede med en underlig stemme. Ingen søgte at hjælpe ham. Dyrene gjorde deres bedste for at plage ham og puffede til ham med deres snuder. Deres smidige, grå legemer opførte en rask dans over den klodsede, udstrakte skikkelse. Matroserne forude råbte til dem, som om det var herlige løjer. Montgomery gav sig luft i et vredt udbrud og gik med lange skridt hen ad dækket.

Et øjeblik efter var manden med det sorte ansigt kommet på benene og vaklede forud. Han snublede over mod skanseklædningen ved storvantet, hvor han blev stående, pustende og skottende til hundene over sin skulder. Den rødhårede mand lo tilfreds.

"Hør en gang, kaptajn," sagde Montgomery, hvis læspen trådte lidt tydeligere frem end sædvanlig, idet han greb den rødhårede mand ved albuen, "dette her går ikke an."

Jeg stod bag ved Montgomery. Skipperen drejede sig halvt om og betragtede ham med en drukken mands sløve og højtidelige blik. "Hvad går ikke an?" sagde han; og efter søvnigt at have betragtet Montgomerys ansigt et minut, tilføjede han: "Fordømte plastersmører!"

Med en pludselig bevægelse rev han armen til sig og fik efter to forgæves forsøg sine fregnede næver anbragt i bukselommerne.

"Den mand er en passager," sagde Montgomery. "Jeg vil råde Dem til at lade ham være i fred."

"Gå Fanden i vold!" svarede skipperen højrøstet. Pludselig vendte han sig bort og dinglede over mod rælingen. "Jeg gør, hvad jeg vil, om bord på mit eget skib," sagde han.

Jeg syntes, at Montgomery kunne have ladet sagen bero, da bæstet jo var beruset, men han blev kun en smule blegere og fulgte efter skipperen hen til skanseklædningen.

"Hør en gang, kaptajn," sagde han. "Min tjener må ikke mishandles. Han er blevet hundset, lige siden han kom om bord."

Alkoholens dunster berøvede skipperen mælet et minut. "Fordømte plastersmører!" var alt, hvad han anså det for nødvendigt at svare.

Jeg kunne se, at Montgomery havde et hidsigt sind, og jeg så også, at denne strid ikke var af ny dato. "Manden er fuld," sagde jeg, måske noget påtrængende. "Det nytter Dem ikke noget."

Montgomery vrængede hæsligt med sin nedhængende læbe. "Han er altid fuld. Synes De, det er en undskyldning for, at han overfalder sine passagerer?"

"Mit skib," begyndte skipperen med en usikker håndbevægelse henimod burene, "var et renligt skib. Se på det nu." Det var unægtelig alt andet end renligt. "Mandskabet," vedblev skipperen, "renlige, ordentlige folk."

"De gik jo ind på at tage dyrene om bord."

"Gid jeg aldrig havde set Deres forbandede ø for mine øjne. Hvad Satan ... vil De med dyr på den ø? Og så Deres tjener ... De sagde, at han var Deres tjener. Han er gal. Og han havde ikke noget at gøre agterude. For Fanden, bilder De Dem ind, at hele skibet tilhører Dem?"

"Deres matroser begyndte at hundse den arme djævel, så snart han kom om bord."

"Det er netop, hvad han er – han er en djævel, en grim djævel. Mine folk kan ikke døje ham. Jeg kan ikke døje ham. Ingen af os kan døje ham. De kan heller ikke."

Montgomery vendte sig bort. "Lad De bare den mand i fred," sagde han med et nik.

Men nu var skipperen blevet stridslysten. Han løftede stemmen: "Hvis han viser sig igen i denne ende af skibet, sprætter jeg maven op på ham; det vil jeg bare lade Dem vide. Jeg sprætter maven op på ham, den onde lyne mig! Hvem er De, som giver mig ordre til, hvad jeg skal gøre? Jeg er dette skibs kaptajn, forstår De – både kaptajn og reder. Jeg er loven her om bord, forstår De – både loven og profeterne. Jeg gik ind på at sejle en mand og hans tjener til og fra Arica og bringe nogle dyr med tilbage. Men jeg er aldrig gået ind på at transportere en gal djævel og en dum plastersmører, en –"

Nå, jeg behøver ikke at nævne den titel, han gav Montgomery. Jeg så denne træde et skridt fremad og lagde mig

imellem. "Han er fuld," sagde jeg. Skipperen udstødte nogle flere skældsord, endnu værre end det sidste. "Hold mund," sagde jeg, idet jeg vendte mig brat om imod ham; for jeg læste i Montgomerys dødblege ansigt, at der var fare på færde. Derved pådrog jeg mig selv en skylle af grovheder.

Imidlertid var jeg glad ved at have forhindret det slagsmål, der var lige ved at bryde ud, selv om jeg derved havde nedkaldt skipperens drukne harme over mit hoved. Jeg tror ikke, at jeg nogensinde før har hørt så mange fæle ord strømme i uafbrudt rækkefølge over noget menneskes læber, skønt jeg har færdedes i temmelig mærkværdigt selskab. Adskillige af hans grovheder var vanskelige at finde sig i, syntes jeg – skønt jeg er en mand med et blidt gemyt. Men da jeg bød skipperen holde mund, havde jeg rigtignok glemt, at jeg kun var et stykke vraggods i menneskelig skikkelse, afskåret fra alle mine hjælpekilder og ude af stand til at betale for mit ophold om bord, slet og ret afhængig af skipperens godgørenhed – eller genstand for hans spekulationer. Han mindede mig om det i særdeles kraftige udtryk.

Men i hvert tilfælde lykkedes det mig da at forhindre et slagsmål.

3. Ved skonnertens ræling

Den aften efter solnedgang fik vi land i sigte, og skonnerten lagde bi. Montgomery gav mig at forstå, at dette var hans bestemmelsessted. Det var imidlertid for langt borte til, at jeg kunne få øje på enkeltheder; det forekom mig simpelthen som en lavtliggende, utydelig, mørkeblå plet i den ubestemte, blågrå sø. En næsten lodret røgsøjle hævede sig fra landet op mod himlen.

Skipperen var ikke på dækket, da vi fik det i sigte. Efter at have givet sin vrede luft imod mig var han dinglet nedenunder, hvor han nok havde lagt sig til at sove på gulvet i sin egen kahyt. Imidlertid overtog styrmanden fuldstændig kommandoen om bord. Det var den magre, tavse mand, som vi havde set ved rattet. Han stod øjensynligt også på en dårlig fod med Montgomery og tog ikke mindste notits hverken af ham eller af mig. Vi spiste til middag sammen med ham i en gnaven tavshed, efter forskellige forgæves anstrengelser fra min side for at indlede en samtale. Det slog mig også, at folkene betragtede min kammerat og hans dyr på en mærkelig fjendtlig måde. Montgomery viste sig meget tavs angående sine hensigter med disse dyr og angående sit bestemmelsessted, og skønt jeg følte min nysgerrighed vokse, trængte jeg dog ikke ind på ham.

Vi blev stående agterude på dækket og talte sammen, indtil himlen var helt oversået med stjerner. Natten var meget stille; der hørtes kun af og til en lyd fra den oplyste bak og nu og da en bevægelse af dyrene. Pumaen havde rullet sig sammen og lå som en sort klump i en krog al sit bur og betragtede os med

skinnende øjne. Hundene syntes at sove. Montgomery tog nogle cigarer frem.

Han talte til mig om London i en tone, som røbede en halvt smertelig erindring, og stillede mig en mængde spørgsmål om, hvilke forandringer der havde fundet sted der. Han talte som en mand, der havde elsket livet der, men som pludseligt og uigenkaldeligt var blevet afskåret fra det. Jeg snakkede om dette og hint, så godt jeg kunne. Men hele tiden grublede jeg over hans særhed, og mens jeg talte, betragtede jeg hans løjerlige, blege ansigt ved det svage skær fra lanternen i nathuset bag ved mig. Og derefter så jeg ud over det skumrende hav, hvor hans lille ø skjulte sig i mørket.

Det forekom mig, at denne mand var trådt ud af uendeligheden blot for at frelse mit liv. I morgen ville han forlade skibet og igen forsvinde ud af mit liv. Selv under almindelige omstændigheder ville dette have gjort mig lidt tankefuld. Men her var for det første den mærkelighed, at en mand med en god opdragelse boede på denne ubekendte lille ø, og i forbindelse dermed usædvanligheden af hans rejsegods. Jeg greb mig i at gentage skipperens spørgsmål: Hvad ville han med de dyr? Og hvorfor havde han ladet, som om de ikke tilhørte ham, da jeg gjorde min første bemærkning om dem? Fremdeles var der ved hans tjener noget bizart, som havde gjort et dybt indtryk på mig. Disse omstændigheder lagde en mystisk tåge over manden. De lagde beslag på min fantasi og lammede mine talegaver.

Hen imod midnat døde vor samtale om London hen, og vi stod side om side lænet til skanseklædningen og stirrede drømmende ud over det tavse hav, der blinkede i stjernernes

skær – hver af os optaget af sine egne tanker. Der lå stemning i luften, og jeg begyndte på min taksigelse.

"Hvis De tillader mig at sige det," sagde jeg efter en stunds forløb, "så har De frelst mit liv."

"Tilfældighed," svarede han. "En ren tilfældighed."

"Jeg foretrækker at rette min tak til tilfældets redskab, som er lettest tilgængeligt for mig."

"De skal slet ingen takke. De trængte til hjælp, jeg havde de fornødne kundskaber til at yde denne hjælp, og derfor gav jeg Dem indsprøjtninger og madede Dem, på samme måde som jeg ville have opsamlet et naturhistorisk studieobjekt. Jeg kedede mig og trængte til noget at bestille. Hvis jeg havde været træt den dag, eller Deres ansigt ikke havde tiltalt mig – ja, så er det vanskeligt at sige, hvor De nu ville have været."

Disse ord slog lidt koldt vand i blodet på mig. "I ethvert tilfælde –" begyndte jeg.

"Jeg siger Dem, det er en tilfældighed," afbrød han mig, "ligesom alt andet i et menneskes liv. Det er kun fæhovederne, der ikke vil indse det. Hvorfor er jeg for øjeblikket her, jaget bort fra al civilisation, i stedet for at jeg kunne være en lykkelig mand og nyde alle Londons fornøjelser? Simpelthen fordi jeg en tåget aften for elleve år siden tabte hovedet i ti minutter."

Han standsede.

"Nå, og så?" sagde jeg.

"Ja, det er det hele."

Vi tav på ny. Lidt efter lo han. "Der er noget ved dette stjerneskær, som får en til at lade munden løbe. Det er dumt af mig, men alligevel kunne jeg på en måde have lyst til at fortælle Dem det."

"Hvad De end fortæller mig, kan De stole på, at jeg vil beholde det for mig selv ... Hvis det er det, De mener."

Han var på nippet til at begynde, men så rystede han tvivlende på hovedet. "Nej, lad så hellere være," sagde jeg. "Mig kan det være aldeles ligegyldigt. Når alt kommer til alt, gør De bedst i at bevare Deres hemmelighed. De vinder jo ikke andet ved at betro Dem til mig, end en smule lettelse, hvis jeg agter Deres tillid. Og hvis jeg ikke gør det – ja, hvad så?"

Han brummede på en måde, som om han ikke kunne bestemme sig. Jeg følte, at han ikke kunne sige noget hertil; jeg havde grebet ham i at mistro mig. Men sandt at sige, var jeg ikke nysgerrig efter at få at vide, hvad der kunne have drevet en ung medicinsk student bort fra London. Jeg har en tilstrækkelig stærk indbildningskraft til at kunne forestille mig det. Jeg trak på skuldrene og vendte mig bort. En tavs, sort skikkelse stod, lænet til hakkebrættet, og stirrede ned i vandet. Det var Montgomerys sælsomme tjener. Da jeg rørte mig, så han hurtigt over sin skulder og vendte så igen øjnene bort.

Det vil måske synes læseren en ubetydelighed, men mig ramte det som et pludseligt slag. Det eneste lys i nærheden af os var en lanterne ved rattet. Væsenets ansigt vendtes ét eneste kort øjeblik bort fra agterstævnens halvmørke og hen imod dette lysskær, og jeg så, at øjnene, der skottede til mig, skinnede med et bleggrønt lys.

Den gang vidste jeg ikke, at i det mindste en rødlig lysglans ikke er så ualmindelig i menneskeøjne. Fænomenet forekom mig som noget fuldstændig umenneskeligt. Den sorte skikkelse med sine glødende øjne ophævede et øjeblik alle mine tanker og følelser som voksen mand, og barndommens forglemte rædsler

stod lyslevende for min sjæl. Denne virkning forsvandt imidlertid lige så hurtigt, som den var kommet. En klodset, sort menneskeskikkelse – en skikkelse, som der ikke var noget særlig betydningsfuldt ved – stod lænet til hakkebrættet og aftegnede sig mod den stjerneklare himmel, og jeg hørte Montgomery tale til mig.

"Ja, nu går jeg til køjs," sagde han, "med mindre De har lyst til at blive stående her længere."

Jeg svarede, at det havde jeg ikke. Vi gik ned, og ved døren til min kahyt ønskede han mig god nat.

Den nat havde jeg nogle meget ubehagelige drømme. Månen, der var i aftagende, stod sent op. Dens lys kastede en spøgelsesagtig, svag, hvid stribe tværs over min kahyt og dannede en uhyggelig figur på bræddevæggen ved siden af min køje. Derefter vågnede jagthundene og begyndte at tude og glamme, så at jeg drømte uroligt og næppe fik sovet førend henad morgenstunden.

4. Manden, som intet sted havde at ty hen

Tidligt om morgenen – det var den anden morgen, efter at jeg var kommet til mig selv igen, og den fjerde, tror jeg, efter at jeg var blevet fundet i båden – vågnede jeg op af en række vilde drømme, drømme om kanoner og hylende folkeskarer, og hørte hæse råb ovenover mig. Jeg gned mine øjne og lå og lyttede til støjen en kort stund uden rigtigt at være klar over, hvor jeg befandt mig. Så lød der pludselig en sjasken af bare fødder, larmen af tunge genstande, der blev kastede omkring, og en voldsom knagen og raslen af lænker. Jeg hørte vandets brusen, idet skibet pludselig drejede, og en skummende, gulgrøn bølge sprøjtede hen over det lille, runde koøje i min kahyt, så at det blev pjaskvådt. Jeg trak hurtigt mine klæder på og gik op på dækket.

Da jeg kom op ad trappen, så jeg skipperens brede ryg og røde hår mod den gyldne himmel – for solen var netop ved at stå op – og over hans skulder så jeg pumaen hænge i en talje, der var fastgjort ved mesangaffelen. Det arme dyr syntes at være frygteligt forskrækket og krøb sammen på bunden af sit lille bur. "Over bord med dem!" brølede skipperen. "Over bord med dem! Nu får vi snart skibet renset, Gud være lovet! Nu får vi snart skibet renset!"

Han stod i vejen for mig, så at jeg nødvendigvis måtte berøre hans skulder for at komme op på dækket. Det gav et sæt i ham, han drejede sig om og vaklede et par skridt tilbage for at stirre på mig. Det var let at se, at manden endnu var beruset. "Halløj!" sagde han dumt, men så viste der sig et blink i hans øjne, og han vedblev: "Hvad for noget, det er jo mr. – mr. –?"

"Prendick," sagde jeg.

"Ad Helvede til med Prendick!" sagde han. "Hold Mund – det er Deres navn. Hr. Hold Mund."

Det var ingen nytte til at svare det bæst. Men hans næste bevægelse kom mig unægteligt uventet. Han strakte hånden ud mod falderebet, hvor Montgomery stod og talte med en sværtbygget, hvidhåret mand i snavset, blå flonelsdragt, som øjensynlig netop var kommet om bord. "Den vej, forbandede hr. Hold Mund. Den vej," brølede skipperen.

Montgomery og hans kammerat vendte sig om ved disse ord.

"Hvad mener De?" sagde jeg.

"Den vej, forbandede hr. Hold Mund – det er, hvad jeg mener. Over bord, hr. Hold Mund – og skrub Dem lidt. Vi er i færd med at gøre skibet klart, for Satan – rense hele skibet. Og De skal over bord."

Jeg stirrede forbløffet på ham. Så faldt det mig ind, at dette netop var, hvad jeg ønskede. Der var ingen grund til at sørge over, at jeg gik glip af udsigten til en rejse som eneste passager hos denne trættekære drukkenbolt. Jeg vendte mig mod Montgomery.

"Vi kan ikke have noget at gøre med Dem," sagde Montgomerys kammerat kort.

"De kan ikke have noget at gøre med mig!" gentog jeg forfærdet. Han havde det kraftigste og mest bestemte ansigt, som jeg nogensinde har set.

"Hør nu," begyndte jeg og vendte mig til skipperen.

"Over bord," svarede skipperen. "Vi har ikke længere plads her om bord til dyr og dem, der er værre end dyr. Over bord med Dem – hr. Hold Mund. Hvis de ikke kan have noget at gøre

med Dem, må De drive for vind og vejr. Men væk skal De! De og Deres venner. Jeg vil ikke have mere at gøre med denne hersens fordømte ø i al evighed, amen! Jeg har fået nok af den."

"Men, Montgomery –" bad jeg.

Han vrængede med underlæben og gjorde en håbløs bevægelse med hovedet henimod den hvidhårede mand ved siden af ham som for at sige, at det ikke stod i hans magt at hjælpe mig.

"Nu skal De straks blive besørget," sagde skipperen.

Og så begyndte der en løjerlig trekantet ordveksling. Afvekslende rettede jeg mine bønner til de tre mænd, først til den hvidhårede mand om at lade mig slippe i land, og derpå til den drukne skipper om at beholde mig om bord. Jeg vendte mig endog bønfaldende til matroserne. Montgomery sagde ikke et ord, men rystede kun på hovedet. "De skal over bord, siger jeg," var skipperens stadige omkvæd. "Ad Helvede til med lov og ret! Her er jeg konge."

Til sidst, må jeg tilstå, svigtede stemmen mig pludselig midt i en kraftig trussel. Jeg gik agterud og blev stående der, temmelig ynkelig til mode.

Imidlertid havde matroserne travlt med at losse kasserne og burene med dyrene i. En stor båd med to luggersejl lå ved skonnertens læside, og ned i den blev det sælsomme rejsegods hejset. Jeg så ikke den gang de mænd fra øen, som tog imod godset, for skonnertens side skjulte bådens skrog for mig.

Hverken Montgomery eller hans kammerat tog mindste notits af mig, men var optaget af at hjælpe og vejlede de fire eller fem matroser, som lossede godset. Skipperen gik forud, men sinkede dem snarere, end han hjalp dem. Jeg var

afvekslende fortvivlet nedslået og fortvivlet kæk. Et par gange, mens jeg stod og ventede på, at begivenhederne ville gå deres gang, kunne jeg ikke bare mig for at le over den ynkelige knibe, hvori jeg befandt mig. At jeg ikke havde fået morgenmad, gjorde, at jeg følte mig endnu elendigere. Sult og mangel på blodlegemer berøver en mand hele hans mandighed. Jeg indså temmelig tydeligt, at jeg ikke havde kraft nok, hverken til at gøre modstand imod skipperens bestræbelser for at jage mig bort, eller til at påtvinge Montgomery og hans kammerat mit selskab. Derfor ventede jeg uvirksom på, hvad skæbnen ville bringe, og arbejdet med at stuve Montgomerys ejendele ned i båden fortsattes, som om jeg aldeles ikke eksisterede.

Dette arbejde var snart færdigt, og så fulgte en kamp; til trods for min – for resten temmelig svage – modstand blev jeg trukket hen til falderebet. Selv i det øjeblik lagde jeg mærke til, hvilke sælsomme, brune ansigter de mænd havde, som sad hos Montgomery i båden. Men båden var nu fuldt lastet og blev hurtigt skudt fra. Et bredt gab af grønt vand viste sig under mig, og jeg kastede mig bagover af alle kræfter for ikke at gå på hovedet i vandet.

Mændene i båden udstødte nogle spottende råb, og jeg hørte Montgomery bande dem. Og så slæbte skipperen, hjulpet af styrmanden og en af matroserne, mig agterud. Den lille jolle fra *Lady Vain* lå på slæb under agterspejlet; den var halvt fuld af vand, havde ingen årer og ikke spor af levnedsmidler om bord. Jeg nægtede at gå ned i den og kastede mig, lige så lang jeg var, på dækket. Det endte med, at de hejsede mig ned i den med et tov – for de havde intet faldereb agterude – og kastede mig los.

Jeg drev langsomt bort fra skonnerten. I en slags bedøvet tilstand så jeg alle mand give sig i lag med sejlene, og langsomt men sikkert drejede skibet sig rundt for vinden. Sejlene baskede hid og did og bugnede så ud, efterhånden som de fyldtes af vinden. Jeg stirrede på den af vind og vejr medtagne skibsside, der krængede stejlt over mod mig. Og så gled skonnerten bort fra mine øjne.

Jeg drejede ikke hovedet for at se efter den. I begyndelsen kunne jeg næppe begribe, hvad der var sket. Jeg krøb sammen i bunden af jollen, helt bedøvet, og stirrede tomt ud over det øde, blanke hav. Så forstod jeg, at jeg atter var i dette mit lille helvede, der nu var halvt fuldt af vand. Jeg så tilbage over rælingen og så skonnerten sejle bort fra mig og den rødhårede skipper nikke spottende til mig fra hakkebrættet; jeg vendte mig om mod øen og så båden blive mindre og mindre, efterhånden som den nærmede sig strandbredden.

Pludselig gik det op for mig, hvor grusomt det var af dem at forlade mig således. Jeg var ikke i stand til at nå landet, med mindre jeg tilfældigvis drev derind. Læseren må vel erindre, at jeg endnu var svag efter mine lidelser i båden; min mave var tom, og jeg følte mig meget mat, ellers ville jeg have haft mere mod. Men under de nuværende omstændigheder begyndte jeg pludselig at hulke og græde, som jeg ikke havde gjort, siden jeg var et lille barn. Tårerne trillede ned ad mit ansigt. I lidenskabelig fortvivlelse slog jeg med mine knyttede næver i vandet på bunden af båden og sparkede rasende til rælingen. Jeg bad med høj stemme til Gud om, at han ville lade mig dø.

5. De hæslige mænd i båden

Men da folkene fra øen så, at jeg virkelig drev for vind og vejr, fik de medlidenhed med mig. Jeg drev ganske langsomt mod øst og nærmede mig øen i en skrå linje, og snart efter så jeg båden vende og atter styre henimod mig. Den var tungt lastet, og da den kom nærmere, kunne jeg se Montgomerys hvidhårede, bredskuldrede kammerat sidde på den agterste tofte mellem hundene og adskillige pakkasser. Denne mand stirrede vist på mig uden at bevæge sig eller tale. Den vanskabte fyr med det sorte ansigt gloede lige så stift på mig fra stævnen, hvor han sad ved siden af pumaen. Der var desuden tre andre mænd i båden, nogle underlige karle af et dyrisk udseende, som jagthundene knurrede rasende ad. Montgomery, som sad ved roret, styrede båden lige hen til mig, rejste sig op, greb min fangline og bandt den fast til rorpinden for at bugsere mig, for de havde ikke plads til at tage mig om bord i deres båd.

Jeg var imidlertid kommet mig af mit hysteriske anfald og besvarede tappert hans prajen, da han nærmede sig. Jeg råbte til ham, at jollen var næsten fuld af vand, og han rakte mig en pøs. Da tovet mellem bådene strammedes, gav det et ryk i mig, så at jeg gik bagover. I nogen tid havde jeg travlt med at øse.

Først da jeg havde fået øst jollen læns – for vandet var kommet ind over rælingen og båden var aldeles ikke læk – fik jeg tid til igen at se på folkene i den store båd.

Den hvidhårede mand sad endnu og betragtede mig vist, men med et noget forbløffet udtryk, forekom det mig nu. Da mine øjne mødte hans, tog han dem til sig og så ned på den jagthund, der sad mellem hans knæ. Som jeg allerede har

bemærket, var han en kraftigt bygget mand med en smuk pande og temmelig stort skårne ansigtstræk; men hans øjne havde disse ejendommeligt posede øjenlåg, som ofte er kendetegn på en fremskreden alder, og hans brede mund med de sænkede mundvige gav ham et udtryk af hårdnakket bestemthed. Han talte med Montgomery, men så sagte, at jeg ikke kunne høre, hvad han sagde.

Fra ham vandrede mine øjne til hans tre folk, og et sælsomt bådsmandskab var de. Jeg så kun deres ansigter, og dog var der i disse ansigter noget – jeg ved ikke hvad – som jeg følte en sær modbydelighed ved. Jeg så stift på dem, men dette første indtryk forsvandt ikke, skønt jeg ikke kunne se, hvad der var grunden til det. De forekom mig at være brune af hudfarve, men deres lemmer var på en løjerlig måde viklet ind i noget tyndt, snavset, hvidt tøj, helt ud til fingrene og fødderne. Aldrig før har jeg set mænd i den grad indhyllede, og kvinder kun i Orienten. De bar også turbaner, og frem under disse kiggede deres grimme fjæs med fremspringende underkæber og skinnende øjne. De havde stridt, sort hår, næsten ligesom hestehår, og syntes, medens de sad der i båden, i højde at overgå hvilke som helst mennesker, jeg tidligere havde set. Den hvidhårede mand, der, som jeg vidste, var gode seks fod høj, var et hoved lavere end nogen af de tre andre. Senere opdagede jeg, at ingen af dem i virkeligheden var højere end jeg, men deres kroppe var usædvanligt lange og deres lår korte og mærkværdigt krogede. Så meget er vist, at de var en forbavsende hæslig bande. Over deres hoveder kiggede det sorte ansigt af manden, hvis øjne lyste i mørke, frem under det forreste sejl.

Medens jeg stirrede på dem, mødte de mit blik, men så tog de, én for én, øjnene til sig og gav sig til at skæve stjålent til mig. Det faldt mig ind, at min stirren måske generede dem, og jeg henvendte derfor min opmærksomhed på øen, som vi nu nærmede os til.

Den var lav og dækket med en tæt plantevækst, hovedsageligt bestående af de uundgåelige palmetræer. På ét punkt hævede en tynd, hvid dampsøjle sig til en umådelig højde og opløste sig i tjavsede skyer. Vi var nu løbet ind i en bred bugt, der på begge sider begrænsedes af en lav klippepynt. Strandbredden bestod af mørkegråt sand og skrånede stejlt op mod en ås, måske tres eller halvfjerds fod over havets niveau, og hist og her var denne beklædt med træer og krat. Halvvejs oppe lå en firkantet stenindhegning, der, som jeg senere fandt, var bygget dels af koralblokke, dels af pimpstensagtig lava. To stråtage hævede sig indenfor denne indhegning.

Nede ved vandkanten stod en mand og ventede på os. Medens vi endnu var et godt stykke borte, forekom det mig, at jeg så nogle andre væsener af et meget grotesk udseende smutte ind i buskene oppe på skrænten, men jeg så ikke noget til dem, da vi kom nærmere. Den ventende mand var af middelhøjde og havde et sort ansigt, som lignede en negers. Han havde en stor mund, næsten uden læber, ualmindeligt lange arme; lange, tynde fødder og hjulben, og stod med sit grove ansigt fremstrakt og gloede på os. Han var klædt ligesom Montgomery og hans hvidhårede kammerat, i jakke og benklæder af blåt sars.

Da vi kom endnu nærmere, begyndte denne mand at løbe hid og did på strandbredden med de mest groteske bevægelser. Ved

et kommandoord af Montgomery sprang de fire mænd i båden op med mærkværdigt kejtede bevægelser og strøg sejlene. Montgomery styrede os rundt og ind i en lille, smal havn, der var udgravet i strandbredden. Manden på bredden skyndte sig hen imod os. Denne "havn", som jeg kalder den, var i virkeligheden ikke stort andet end en grøft, der nu ved flodtid netop var lang nok til at rumme båden.

Jeg hørte boven skure mod sandet, stagede jollen klar af den store båds ror med min pøs, kastede fanglinen los og sprang i land. De tre indhyllede mænd kravlede med yderst klodsede bevægelser ud på sandet og gav sig straks i færd med at bringe ladningen i land, hjulpet af manden på bredden. Særligt forbavsedes jeg over de tre tilhyllede og indpakkede mænds underlige benbevægelser; deres ben var ikke stive, men forvredne på en ejendommelig måde, næsten som om leddene sad på gale steder. Hundene knurrede endnu og sled i deres lænker som for at fare løs på disse mænd, da den hvidhårede mand gik i land med dem.

De tre store karle talte sammen med nogle mærkelige strubelyde, og den mand, som havde ventet på os på strandbredden, begyndte i en ophidset tone at pludre til dem – i et eller andet fremmed sprog, tænkte jeg – mens de tog fat på nogle vareballer, der var stablet op i agterstævnen. Jeg havde hørt en lignende stemme før et eller andet sted, men jeg kunne ikke huske hvor. Den hvidhårede mand stod og holdt på de seks hunde og råbte sine befalinger med høj stemme for at overdøve deres spektakel. Efter at Montgomery havde løftet roret af, sprang han ligeledes i land, og alle fik travlt med at losse båden.

Jeg var for mat af min lange faste og af solen, der skinnede på mit blottede hoved, til at tilbyde min hjælp.

Lidt efter syntes den hvidhårede mand at erindre, at jeg var til stede, og kom hen til mig. "De ser ud," sagde han, "som om De ingen morgenmad havde fået."

Hans små øjne lå strålende sorte inde under de svære øjenbryn. "Jeg må bede Dem om undskyldning for dette. Nu da De er vor gæst, må vi gøre det bekvemt for Dem – skønt De er en ubuden gæst, ved De nok."

Han så mig skarpt ind i ansigtet. "Montgomery siger, at De er en mand med en god opdragelse, mr. Prendick – han siger, at De har videnskabelige kundskaber. Tør jeg spørge, hvorvidt det er tilfældet?"

Jeg svarede ham, at jeg havde tilbragt nogle år ved det kongelige videnskabernes kollegium og havde anstillet nogle biologiske undersøgelser under Huxleys vejledning. Han løftede øjenbrynene en ubetydelighed ved at høre dette.

"Det forandrer sagen en smule, mr. Prendick," sagde han med lidt mere agtelse i sit væsen. "Vi er tilfældigvis biologer her, og denne ø er en slags biologisk station – så at sige." Hans øjne hvilede på de hvidklædte mænd, der havde travlt med at hale pumaen på ruller op mod den indhegnede gård. "Jeg og Montgomery, i det mindste," tilføjede han.

Derpå vedblev han: "Hvornår De vil kunne slippe herfra, kan jeg ikke sige. Vi ligger uden for alle skibsruterne. Vi ser ikke et skib oftere end en gang om året eller så."

Han forlod mig pludseligt, gik op ad strandbredden forbi mændene og ind i indhegningen, tror jeg. De to andre mænd var tillige med Montgomery i færd med at stable en dynge

mindre pakker op på en lav trækvogn. Lamaen og kasserne med kaniner befandt sig endnu om bord i båden, og jagthundene var bundet til tofterne. Da de var færdige med at stable genstandene op, tog de alle tre fat på vognen og begyndte at skubbe den tunge vægt af sted samme vej, som pumaen var kørt. Montgomery forlod dem snart, kom tilbage til mig og strakte hånden ud.

"Det glæder mig" sagde han, "for min egen skyld. Den skipper var et dumt asen. Han ville have gjort Dem helvede hedt."

"Det var Dem," sagde jeg, "som frelste mig igen."

"Det skal De nu ikke være så sikker på. Jeg tør indestå Dem for, at De vil finde, at denne ø er et forbistret løjerligt sted. Hvis jeg var i Deres sted, ville jeg se mig forsigtigt for, hvor jeg gik hen. *Han* –" Han tøvede og syntes at skifte sind med hensyn til, hvad han ville have sagt. "Å, vil De ikke gøre mig den tjeneste at hjælpe mig med disse kaniner," sagde han så.

Hans fremgangsmåde med hensyn til kaninerne var ret ejendommelig. Jeg vadede ud sammen med ham og hjalp ham med at slæbe en af kasserne i land. Ikke så snart var det gjort, førend han åbnede låget, stillede kassen på enden og hældte dens levende indhold ud på jorden. De faldt i en sprællende dynge oven på hinanden. Han klappede i hænderne, og øjeblikkelig forsvandt de med deres bekendte hoppende løb op ad strandbredden. Der var vel en femten eller tyve stykker af dem. "Formér og mangfoldiggør jer, mine venner," sagde Montgomery. "Opfyld øen. Hidtil har vi haft en vis mangel på kød her."

Mens jeg holdt øje med de flygtende kaniner, kom den hvidhårede mand tilbage med en flaske cognac og nogle

tvebakker. "Her er noget til at begynde med, Prendick," sagde han i en langt mere fortrolig tone end tidligere.

Jeg gjorde ingen omstændigheder, men gav mig straks i lag med tvebakkerne, mens den hvidhårede mand hjalp Montgomery med at sætte endnu omtrent en snes kaniner i frihed. Tre store kasser fulde blev imidlertid bragt op til huset ligesom pumaen. Cognacen rørte jeg ikke, for jeg har hele mit liv været afholdsmand.

6. Den aflåsede dør

Læseren vil måske kunne forstå, at alle mine omgivelser i begyndelsen forekom mig så sælsomme, og at min hele stilling var resultatet af så uventede hændelser, så at jeg ikke kunne afgøre, hvad der var det sælsomste af det alt sammen. Jeg fulgte efter lamaen op ad stranden og blev indhentet af Montgomery, der bad mig ikke at gå inden for stenmuren. Jeg lagde da mærke til, at pumaen i sit bur og dyngen af pakker var blevet anbragt uden for indgangen til denne firkantede indhegning.

Jeg vendte mig om og så, at båden nu var blevet fuldstændigt losset, trukket ud af havnen og slæbt op på stranden, og at den hvidhårede mand kom gående hen imod os. Han tiltalte Montgomery.

"Og nu kommer spørgsmålet: hvad skal vi gøre med vor ubudne gæst her?"

"Han har nogle videnskabelige kundskaber," sagde Montgomery.

"Jeg brænder af iver efter at begynde arbejdet igen – med dette nye materiale," sagde den hvidhårede mand med et nik hen imod indhegningen. Hans øjne strålede.

"Ja, det tænkte jeg nok," svarede Montgomery i en alt andet end hjertelig tone.

"Vi kan ikke sende ham dérover, og vi har ikke tid til at bygge en ny hytte til ham. Og vi kan ganske bestemt ikke straks indvie ham i vor hemmelighed."

"Jeg står i Deres hånd," sagde jeg. Jeg havde ingen anelse om, hvad han mente med "dérover."

"Jeg har tænkt på det samme," svarede Montgomery. "Der er mit værelse med yderdøren –"

"Det passer fortræffeligt," sagde den ældre mand raskt med et blik på Montgomery, og alle tre gik vi hen imod indhegningen. "Det gør mig ondt, at jeg må lade så hemmelighedsfuld, mr. Prendick – men De må erindre, at De er ubuden. Vor lille husholdning her gemmer et par hemmeligheder – den er, rent ud sagt, et slags Blåskægs værelse. Det er i virkeligheden ikke noget meget frygteligt – for et fornuftigt menneske. Men for øjeblikket – så længe vi ikke kender Dem –"

"Selvfølgelig," sagde jeg. "Jeg måtte være en tåbe, om jeg følte mig stødt over nogen mangel på tillid."

Han fortrak sin store mund til et svagt smil – han var et af disse alvorlige mennesker, hvis mundvige går nedad, når de smiler – og anerkendte min føjelighed med et buk. Vi gik forbi indhegningens hovedindgang; det var en træport, beslået med jern og aflåset, og bådens ladning lå opstablet uden for den; ved indhegningens hjørne kom vi til en lille dør, som jeg ikke tidligere havde lagt mærke til. Den hvidhårede mand tog et nøgleknippe op af lommen på sin fedtede blå jakke, åbnede denne dør og trådte ind. Hans nøgler og den forsigtige måde, hvorpå stedet var aflåset, selv mens han havde det lige under sine øjne, forekom mig mærkeligt.

Jeg fulgte efter ham og befandt mig i et lille værelse, tarveligt men ret hyggeligt møbleret; en indvendig dør, som stod en smule på klem, førte ind til en brolagt gård. Denne indvendige dør lukkede Montgomery øjeblikkeligt. En køje var ophængt i værelsets mørkeste hjørne, og et lille vindue, uden glasrude men beskyttet af en jernstang, vendte ud mod søen.

Dette, sagde den hvidhårede mand, skulle være mit værelse, og den indvendige dør, som han ville aflåse fra den anden side "for at der ikke skulle hænde noget uheld", sagde han, var min grænse indadtil. Han henledte min opmærksomhed på en magelig lænestol ved vinduet og på en samling gamle bøger, der stod på en reol ved siden af hængekøjen; det viste sig for størstedelen at være lægevidenskabelige værker og udgaver af latinske og græske klassikere – to sprog, som jeg ikke er i stand til at læse flydende. Derpå forlod han værelset gennem yderdøren, som om han ville undgå igen at åbne inderdøren.

"Vi plejer at spise her," sagde Montgomery, og derpå fulgte han efter den anden, som om der var noget, han ville spørge ham om. "Moreau!" hørte jeg ham kalde. I det øjeblik tror jeg ikke, at jeg lagde synderligt mærke til det, men medens jeg stod og gennemså bøgerne på reolen, dukkede dette navn frem i min bevidsthed: hvor havde jeg hørt navnet Moreau før?

Jeg satte mig ved vinduet, tog de tiloversblevne tvebakker frem og spiste dem med fortræffelig appetit. "Moreau"?

Gennem vinduet så jeg en af de ubegribelige hvidklædte mænd slæbe en pakkasse henover strandbredden. Snart efter skjultes han af vinduesrammen. Så hørte jeg en nøgle blive stukket i låsen bag ved mig og drejet om. Efter en kort stunds forløb hørte jeg gennem den aflåsede dør støjen af jagthundene, som nu var blevet bragt herop fra strandbredden. De gøede ikke, men snusede og knurrede på en ejendommelig måde. Jeg kunne høre lyden af deres hurtige fødder og Montgomerys stemme, der snakkede godt for dem.

Disse to mænds omhu for at holde stedets indhold hemmeligt havde gjort et stærkt indtryk på mig, og jeg sad en

stund og grublede over det, og spekulerede på, hvor jeg havde hørt navnet Moreau før. Men så løjerligt indrettet er den menneskelige hukommelse, at skønt jeg godt kendte dette navn, var det mig ikke muligt at erindre, i hvilken forbindelse jeg tidligere havde truffet det. Derfra gled mine tanker over til det ubestemmelige, underlige indtryk, som den vanskabte, hvidklædte mand på strandbredden havde gjort på mig. Jeg havde aldrig set en sådan gang eller så mærkværdige bevægelser, som da han slæbte af sted med kassen. Det faldt mig ind, at ingen af disse mænd havde talt til mig, skønt jeg nu og da havde grebet de fleste af dem i at skotte til mig på en sær, stjålen måde, der aldeles ikke lignede ægte, uforfalskede vildes frimodige stirren. Jeg tænkte på, hvilket sprog de talte. De havde alle forekommet mig at være ualmindeligt tavse, og når de talte, begavede med meget stygge stemmer. Hvad kunne der være i vejen med dem? Så kom jeg til at tænke på Montgomerys grimme tjeners øjne.

Netop mens jeg tænkte på ham, trådte han ind. Han var nu klædt i hvidt og bar en lille bakke med noget kaffe og kogte grøntsager på. Jeg kunne næppe undertrykke en gysen, da han med et venligt buk kom hen og stillede bakken på bordet foran mig.

Men så blev jeg aldeles lamslået af forbavselse. Under hans stride, sorte hår så jeg hans ene øre. Jeg fik pludselig øje på det lige ved mit ansigt. Manden havde spidse øren, dækkede med fine, brune hår!

"Deres frokost, herre," sagde han. Jeg stirrede ham ind i ansigtet uden at gøre forsøg på at svare. Han gjorde omkring og

gik hen imod døren, idet han betragtede mig over sin skulder med et underligt blik.

Jeg fulgte ham med øjnene, indtil han forsvandt, og idet han gjorde det, dukkede pludselig ved en ubevidst anstrengelse af min hjerne en sætning op i mit hoved – en sætning, som førte min hukommelse ti år tilbage i tiden. Den svævede et øjeblik ubestemt i min sjæl, og derpå så jeg "*Doktor Moreau*" med røde bogstaver på en lille grågul brochure, som fik det til at løbe koldt ned ad ryggen på en, når man læste den. Nu huskede jeg det hele ganske tydeligt. Denne længst forglemte brochure stod atter for min erindring med forbavsende klarhed. Jeg var en halvvoksen dreng den gang, og Moreau formodentlig en mand på de halvhundrede – en fremragende og udmærket dygtig fysiolog, vel kendt i videnskabelige kredse for sin ualmindelige fantasi og den brutale ligefremhed, han fremførte sine anskuelser med. Var dette den samme Moreau? Han havde udgivet nogle højst forbavsende studier over blodtransfusion, og man vidste, at han var i færd med at anstille værdifulde iagttagelser angående sygelige udvækster. Så blev hans karriere pludselig afbrudt, og han selv blev nødt til at forlade England. En journalist skaffede sig adgang til hans laboratorium i egenskab af assistent, men med den overlagte hensigt at fremkomme med sensationelle afsløringer; og ved hjælp af et uhyggeligt tilfælde – hvis det overhovedet var et tilfælde – blev hans pinlige brochure berømt. Samme dag som den udkom, lykkedes det nemlig en ulykkelig hund, flået og på anden måde lemlæstet, at flygte fra Moreaus hus.

Det var i bladenes "døde sæson", og en fremragende redaktør, en fætter til ham, der havde spillet laboratorieassistent,

appellerede til den offentlige samvittighed. Det var ikke første gang, at samvittigheden havde sat sig op mod videnskabelige undersøgelsesmetoder. Doktoren blev ligefrem jaget ud af landet. Det er meget muligt, at han fortjente det, men jeg er endnu af den mening, at den lunkne måde, hvorpå hans kolleger understøttede ham, og den omstændighed, at en stor skare videnskabsmænd fuldstændigt svigtede ham, var en skam. Dog var nogle af hans eksperimenter, i følge journalistens beretning, overdrevent grusomme. Han kunne måske have tilkøbt sig fred ved at opgive sine undersøgelser, men han foretrak øjensynligt disse, som vel de fleste mennesker ville have gjort, når de én gang var blevet hildede af undersøgelsesdriftens altovervældende trolddom. Han var ugift og havde intet andet at tage hensyn til end sine egne tilbøjeligheder …

Jeg følte mig overbevist om, at dette måtte være den samme mand. Alting tydede på det. Det begyndte at gå op for mig, til hvilket formål pumaen og de andre dyr, som nu tilligemed den øvrige bagage var blevet bragt ind i indhegningen bag ved huset, var bestemt; og en ejendommelig, svag, men velbekendt duft, som hidtil havde holdt sig i baggrunden i min bevidsthed, trådte pludselig tydeligt frem for mine sanser. Det var en operationsstues antiseptiske lugt. Jeg hørte pumaen brumme på den anden side af muren, og en af hundene hylede, som om den havde fået prygl.

Alligevel var der – og da især over for en videnskabeligt uddannet mand – ikke noget så rædselsfuldt i vivisektion, at det kunne forklare denne hemmelighedsfuldhed. Og ved et sært tankespring stod Montgomerys tjeners spidse øren og

lysende øjne igen for mig med største tydelighed. Jeg stirrede frem for mig ud over det grønne hav, der skummede i den opfriskende brise, og lod disse og andre sælsomme erindringer fra de sidste få dage glide gennem min sjæl.

Hvad kunne alt dette betyde? Et aflåset indelukke på en ensom ø, en bekendt vivisektor, og disse vanskabte og forkrøblede mennesker? ...

7. Pumaens hyl

Montgomery afbrød det virvar af mystifikation og mistanke, hvori mine tanker bevægede sig, og trådte ind, ledsaget af sin mærkværdige tjener, der bar en bakke med brød, nogle grøntsager og andre fødevarer, en flaske whisky, et krus vand, og tre glas og knive. Jeg skottede til denne løjerlige skabning og så, at han betragtede mig med sine underlige, urolige øjne. Montgomery sagde, at han var kommet for at spise sammen med mig, men at Moreau var alt for optaget af sit arbejde til at komme.

"Moreau!" sagde jeg. "Det navn kender jeg."

"Det var som satan!" udbrød han. "Hvor det var dumt af mig at nævne det. Det kunne jeg jo have tænkt mig. I ethvert tilfælde vil det give Dem et vink om vore – mysterier. Vil De have et glas whisky?"

"Nej tak – jeg er afholdsmand."

"Bare jeg var det. Men det er for sent at kaste brønden til, når barnet er druknet. Det var det forbistrede stads, som forvoldte, at jeg kom hertil. Det, og så en tåget aften. Den gang syntes jeg, at det var en lykke for mig, da Moreau tilbød at hjælpe mig af sted. Det er løjerligt nok ..."

"Montgomery," sagde jeg pludselig, da yderdøren havde lukket sig, "hvorfor har Deres tjener spidse øren?"

"Så til Helvede!" sagde han med sin første bid mad i munden. Han stirrede et øjeblik på mig og gentog så: "Spidse øren?"

"Tilspidsede for oven," svarede jeg så roligt som muligt, men dog snappende lidt efter vejret. "Og med fine, mørke hår på kanterne."

Han blandede sig et glas whisky og vand temmelig langsomt. "Jeg bildte mig ind ... at hans hår skjulte hans øren."

"Jeg så dem, da han bøjede sig for at stille den kaffe, som De sendte mig, på bordet. Og hans øjne lyser i mørke."

Nu havde Montgomery fået tid til at fatte sig efter den overraskelse, som mit spørgsmål havde fremkaldt. "Jeg har altid tænkt mig," sagde han roligt, med en lidt stærkere læspen end sædvanligt, "at der var noget i vejen med hans øren – at dømme efter den måde, han skjuler dem på. Hvordan så de ud?"

Hans måde at tale på overtydede mig om, at hans uvidenhed ikke var ægte. Alligevel kunne jeg dog ikke ret godt sige manden op i hans åbne øjne, at jeg anså ham for en løgner. "Spidse," sagde jeg, "temmelig små og lodne – aldeles afgjort lodne. Men den mand er i det hele taget et af de sælsomste væsner, jeg nogensinde har set."

Et skarpt, hæst hyl af et dyr i smerte lød fra indelukket bagved os. Dets dybde og kraft viste, at det kom fra pumaen. Jeg så Montgomery krympe sig.

"Virkelig?" sagde han.

"Hvor har De fundet den skabning?"

"Æh – i San Francisco ... Jeg må tilstå, at han er et grimt bæst. Ikke rigtig ved sin fulde fornuft, forstår De. Jeg kan ikke huske, hvor han kom fra. Men nu har jeg vænnet mig til ham, ser De. Det har vi begge to. Hvad mener De om ham?"

"Han er unaturlig," sagde jeg. "Der er noget ved ham ... Ja, nu må De ikke anse mig for fantastisk, men når han kommer i nærheden af mig, får jeg en modbydelig følelse, en stramning af musklerne ... Det er, ligesom om der var noget djævelsk ved ham, rent ud sagt."

Montgomery var holdt op med at spise, mens jeg sagde dette. "Det var da sært," svarede han. "Det kan jeg ikke se noget til."

Han gav sig igen i lag med måltidet. "Det havde jeg ingen anelse om," sagde han tyggende. "Skonnertens mandskab ... må have haft samme følelse ... de var svært på nakken af den arme djævel ... De husker nok skipperen?"

Pludselig hylede pumaen igen, denne gang endnu mere smerteligt. Montgomery bandede halvhøjt. Jeg var halvvejs til sinds at udspørge ham angående mændene på strandbredden. Så udstødte det arme dyr derinde en række korte, skarpe hvin.

"Deres mænd på strandbredden," sagde jeg, "af hvilken race er de?"

"Brillante fyre, ikke sandt?" svarede han åndsfraværende og rynkede panden, mens dyret hylede frygteligt. Jeg tav. Der kom et nyt hvin, endnu værre end de foregående. Han så på mig med sine sløve, grå øjne og skænkede sig så noget mere whisky. Han forsøgte at indvikle mig i en diskussion om alkohol, idet han forsikrede at have frelst mit liv med det. Han syntes ivrig for at fremhæve den kendsgerning, at jeg skyldte ham mit liv. Jeg gav kun adspredte svar. Snart efter sluttede vi vort måltid, det vanskabte uhyre med de spidse øren tog af bordet, og Montgomery lod mig på ny alene i værelset. Hele tiden befandt han sig i en tilstand af slet skjult ophidselse over støjen fra den vivisekerede puma. Han talte om, hvor tilbøjelig han var til at blive nervøs, og hans væsen viste tydeligt, at han havde ret.

Jeg fandt selv, at hylene var ualmindeligt pinefulde at høre på, og at deres dybde og voldsomhed tog til, efterhånden som eftermiddagen gik. De var uhyggelige nok i begyndelsen, men deres stadige stigen gjorde det til sidst fuldstændigt af med

min sindsligevægt. Jeg kastede en oversættelse af Horats fra mig, som jeg havde læst i, og begyndte at knytte næverne, bide mig i læberne og gå op og ned ad gulvet.

Snart efter gav jeg mig til at stoppe fingrene i ørene.

Disse hyls gribende anklage gjorde mere og mere indtryk på mig og voksede til sidst til et så frygteligt udtryk for lidelse, at jeg ikke længere kunne holde dem ud i det indelukkede værelse. Jeg gik ud ad døren, ud i den sene eftermiddags søvndyssende hede, forbi hovedindgangen, der stadig var aflåset, og drejede om hjørnet af muren.

Hylene lød endnu højere herude. Det var, som om al smerte i hele verden havde fundet mæle. Og dog, selv om jeg havde vidst, at en sådan smerte fandtes i værelset ved siden af mig, så tror jeg – jeg har tænkt over det senere – at jeg meget godt kunne have fundet mig i det, hvis den blot havde været stum. Det er, når lidelse finder mæle og får vore nerver til at skælve, at denne medlidenhed kommer og generer os. Men til trods for det strålende solskin og træernes grønne kroner, der viftede i den blide havbrise, var hele verden et virvar, og sorte og røde spøgelser dansede for mine øjne, indtil jeg var uden for hørevidde af huset i stenindhegningen.

8. I skoven

Jeg vandrede gennem krattet, som beklædte åsen bag ved huset, næsten uden at lægge mærke til, hvorhen jeg gik, slentrede videre gennem en tæt, skyggefuld gruppe træer med ranke stammer på den anden side og befandt mig snart et godt stykke vej hinsides åsen og i færd med at stige ned mod en bæk, som løb gennem en snæver dal. Jeg standsede og lyttede. Afstanden eller det tætte krat forhindrede enhver lyd i at nå fra indhegningen herhen. Luften var stille. Så raslede det i buskene, en kanin smuttede frem og løb op ad skrænten foran mig. Jeg tøvede, og satte mig ned i udkanten af skyggen.

Her var smukt. Bækken var skjult under den yppige plantevækst på bredderne, undtagen på ét sted, hvor jeg skimtede en trekantet plet af det blinkende vand. På den modsatte side så jeg gennem en blålig dis et virvar af træer og slyngplanter, og over disse atter himlens klare blå. Hist og her betegnede en hvid eller rød plet en eller anden klatrende snylteplantes blomst. En stund lod jeg mit blik strejfe hen over dette billede, og så begyndte jeg på ny at gruble over Montgomerys tjeners besynderlige ejendommeligheder. Men det var for hedt til, at man rigtigt kunne tænke, og jeg sank snart hen i en tilstand, der var midt imellem slumren og vågen.

Hvor længe jeg sad således, ved jeg ikke, men jeg vaktes ved en raslen i buskadset på den anden side af strømmen. I det første øjeblik kunne jeg ikke se andet end de svajende toppe af bregnerne og sivene. Men så viste der sig pludselig på strømmens bred et væsen – i begyndelsen kunne jeg ikke skelne, hvad det var for et. Det bøjede hovedet ned mod vandet

og gav sig til at drikke. Da så jeg, at det var et menneske, som gik på alle fire ligesom et dyr!

Han var iført en blå klædesdragt og havde en kobberfarvet hud og sort hår. Det syntes, som om grotesk hæslighed var en fælles ejendommelighed for alle denne øs indbyggere uden undtagelse. Jeg kunne høre ham suge vandet op med munden, mens han drak.

Jeg bøjede mig forover for bedre at kunne se ham; et stykke lava løsnede sig under min hånd og trillede klaprende ned ad skrænten. Han så op med et brødefuldt blik, og hans øjne mødte mine. Straks rejste han sig over ende og blev stående, tørrede sig om munden med sin klodsede hånd og betragtede mig. Hans ben var næppe halvt så lange som hans krop. Således vedblev vi at stirre på hinanden i måske et minut. Så luskede han ind imellem buskene til højre for mig, standsende én eller to gange for at se sig tilbage, og jeg hørte kvistenes raslen blive svagere og dø hen, efterhånden som han fjernede sig. Af og til drejede han sig og betragtede mig med en stiv stirren. Længe efter at han var forsvundet, blev jeg siddende over ende og stirrede i den retning, han var gået. Min søvnige ro var som blæst bort.

Jeg blev opskræmmet ved en støj bag ved mig, og idet jeg hurtigt vendte mig om, så jeg en kanins daskende, hvide hale forsvinde op ad skrænten. Jeg sprang op.

Synet af denne groteske, halvt dyriske skabning havde pludselig befolket det stille landskab for min fantasi. Jeg så mig temmelig nervøst om og tænkte med beklagelse på, at jeg var ubevæbnet. Så faldt det mig ind, at den mand, jeg netop havde set, havde været klædt i blåt tøj, og ikke nøgen, som en vild ville

have været, og jeg forsøgte at lade denne kendsgerning overtyde mig om, at han, når alt kom til alt, var et fredeligt menneske, og at den sløve grusomhed i hans ansigt ikke svarede til hans karakter.

Ikke desto mindre var jeg i høj grad foruroliget ved dette syn. Jeg vandrede til venstre langs med skrænten, stadig drejende hovedet og kiggende hid og did mellem træernes ranke stammer. Hvorfor gik dette menneske på alle fire og sugede vandet op med munden? Lidt efter hørte jeg på ny jammerskrig af et dyr, og i den tro, at det var pumaen, gjorde jeg omkring og gik videre i en retning stik modsat af den, hvor lyden kom fra. Således kom jeg ned til bækken, overskred den og banede mig vej gennem krattet på den modsatte side.

Jeg overraskedes ved synet af en stor plet af stærk højrød farve på jorden, og da jeg kom derhen, så jeg, at det var en ejendommelig slags svamp, grenet og rynket ligesom en bladagtig lavart, men opløsende sig til en slimet masse ved berøring. Og derefter traf jeg i skyggen af nogle yppige bregner en ubehagelig genstand – liget af en kanin, dækket med glinsende fluer, men endnu varmt, og med afrevet hoved. Jeg standsede forfærdet ved synet af blodet, der var sprøjtet omkring. Her var i det mindste én af øens gæster, som havde fundet sin død!

Der var ikke andre spor af vold på dens krop. Det så ud, som om den pludselig var blevet grebet og dræbt. Og mens jeg stirrede på det lille lodne lig, spurgte jeg mig selv, hvorledes dette var gået til. Den ubestemte frygt, som havde fået indpas hos mig, lige siden jeg havde set det umenneskelige ansigt af manden nede ved strømmen, blev tydeligere, mens jeg stod der.

Det begyndte at gå op for mig, hvor dumdristigt det var at begive mig ind blandt dette ukendte folk. Krattet omkring mig fik et andet udseende for min fantasi. Hver skygge blev til noget mere end en skygge, blev til et baghold, hver raslen blev til en trussel. Det var, som om usynlige væsener iagttog mig.

Jeg besluttede at vende tilbage til indelukket ved strandbredden. Jeg vendte mig pludselig bort og styrtede mig voldsomt – måske ligefrem fortvivlet – ind mellem buskene, ivrig efter igen at slippe ud i det frie.

Jeg standsede mig selv, netop i rette tid til at forhindre mig i at træde helt frem på en åben plads. Det var en slags lysning i skoven, dannet af vindfælder; unge planter spirede allerede frem for at kæmpe om den tomme plads, og på den anden side lukkedes udsigten atter af det tætte virvar af stammer, slyngende ranker og pletter af svampe og blomster. Foran mig sad tre groteske menneskeskikkelser på hug på de trøskede levninger af et vældigt, omstyrtet træ, uden endnu at have lagt mærke til min nærhed. Den ene var øjensynligt en kvinde. De to andre var mænd. De var nøgne, med undtagelse af, at de havde svøbt et stykke højrødt klæde om lænderne, og deres hud havde en grumset lyserød eller lys gråbrun farve, som jeg aldrig før havde set hos vilde. De havde fede, grove ansigter uden hage, med skrå pander, og et sparsomt, stridt hår på hovedet. Aldrig før havde jeg truffet så dyrisk udseende skabninger.

De talte sammen, eller rettere sagt, en af mændene talte til de to andre, og alle tre var alt for optaget til at lægge mærke til den raslen i løvet, som jeg havde frembragt ved at nærme mig. De rokkede fra side til side med hovedet og skuldrene. Talerens stemme lød tyk og slubrende, og skønt jeg tydeligt kunne høre

hvert ord, han sagde, kunne jeg dog ikke forstå ham. Han syntes mig at deklamere et eller andet indviklet kaudervælsk. Snart efter blev hans udtale mere skingrende, han slog ud med hænderne og rejste sig op.

Så begyndte de andre også at pjatte i kor, idet de ligeledes rejste sig op, slog ud med hænderne og rokkede med kroppene i takt med deres sang. Jeg lagde mærke til, at deres ben var abnormt korte og deres fødder tynde og klodsede. Alle tre begyndte langsomt at kredse omkring, trampende med fødderne og svingende med armene; der kom en slags melodi i deres rytmiske recitation, og en slags omkvæd – det lød ligesom "Alula" eller "Balula". Deres øjne begyndte at funkle og deres grimme ansigter at opklares af et underligt udtryk af glæde. Spyttet dryppede ned fra deres læbeløse munde.

Pludselig, mens jeg iagttog deres groteske og uforklarlige bevægelser, indså jeg for første gang klart, hvad det var, der havde været stødende for mig, hvad det var, der havde frembragt de to uforenelige og modstridende indtryk af, at de var mig fuldstændigt ubekendte og dog på den særeste måde velbekendte. De tre væsener, der var optaget af denne mystiske højtidelighed, var af menneskelig skikkelse, og dog menneskelige væsener med det underligste skin af et velkendt dyr over sig. Hvert af disse væsener havde, til trods for sit menneskelige ydre, sin pjalt tøj, sin legemsskikkelses kluntede menneskelighed, indblandet i sig, i sine bevægelser, i sit ansigtsudtryk, i hele sit Jeg, noget, som nu på en aldeles uimodståelig måde mindede mig om et svin – en besmittelse af svinet – dyrets umiskendelige mærke.

Jeg stod overvældet af denne opdagelse, og så stormede de frygteligste spørgsmål ind på min sjæl. Skabningerne begyndte at hoppe op i luften, først den ene, så den anden, hujende og gryntende. Så snublede en af dem og lå et øjeblik på alle fire. Han kom ganske vist straks op igen, men dette forbigående glimt af disse uhyrers ægte dyriskhed var tilstrækkeligt.

Jeg gjorde omkring så lydløst som muligt og trak mig tilbage ind i krattet. Hvert øjeblik stivnede jeg over hele kroppen af frygt for at blive opdaget, når en kvist knækkede eller et blad raslede. Det varede længe, førend jeg fik mere mod og vovede at bevæge mig friere.

Min eneste tanke i dette øjeblik var at slippe bort fra disse væmmelige væsener, og jeg lagde næppe mærke til, at jeg var kommet ud på en smal sti mellem træerne. Men idet jeg gik over en lille lysning, fik jeg på én gang en ubehagelig overraskelse ved inde mellem træerne at se to klodsede ben, som bevægede sig med lydløse fodtrin i en retning parallel med min og måske en tredive meter fra mig. Hovedet og den øverste del af legemet skjultes af et virvar af slyngplanter. Jeg standsede brat, i det håb, at væsenet ikke så mig. Fødderne standsede ligesom jeg. Så nervøs var jeg, at jeg havde den største vanskelighed ved at modstå en tilbøjelighed til hovedkulds flugt.

Jeg så nøje til, og skelnede nu gennem slyngplanternes sammenfiltrede net hovedet og kroppen af den dyriske skabning, som jeg havde set drikke. Han bevægede hovedet. Der var et grønt lyn i hans øjne, mens han skottede til mig ud fra træernes skygge, en halvt lysende farve, som forsvandt, idet han atter drejede hovedet. Han stod ubevægelig et øjeblik, og

begyndte så med lydløse skridt at løbe bort gennem det grønne virvar. Et minut efter var han forsvundet bag ved nogle buske. Jeg kunne ikke se ham, men jeg følte, at han var standset og atter iagttog mig.

Hvad i al verden var han – menneske eller dyr? Hvad ville han mig? Jeg havde intet våben, ikke en gang en stok. Flugt ville være vanvid. I ethvert tilfælde havde væsenet, hvad det nu end var, ikke mod til at angribe mig. Jeg bed tænderne sammen og gik lige hen imod ham. Jeg tog mig vel i agt for at røbe den frygt, der syntes at få marven i min rygrad til at fryse. Jeg banede mig vej gennem et krat af høje buske med hvide blomster og så ham stå tyve meter borte og se på mig over sin skulder, tøvende. Jeg trådte et par skridt nærmere og så ham fast ind i øjnene.

"Hvem er du?" sagde jeg. Han prøvede på at møde mit blik.

"Nej!" sagde han pludselig, vendte sig om og sprang bort gennem underskoven. Så drejede han sig atter og stirrede på mig. Hans øjne skinnede klart ud fra tusmørket under træerne.

Hjertet sad mig i halsen, men jeg følte, at min eneste redning lå i at trodse faren, og gik derfor roligt hen imod ham. Han vendte sig igen om og forsvandt i tusmørket. Én gang endnu forekom det mig, at jeg så hans øjne skinne, men det var også det hele.

Nu først gik det op for mig, at klokken var mange, og at dette kunne være en slem omstændighed for mig. Solen var gået ned for nogle minutter siden, tropernes korte tusmørke var ved at dø hen på den østlige himmel, og en enkelt natsværmer flagrede allerede lydløst forbi mig. Hvis jeg ikke ville tilbringe

natten blandt den hemmelighedsfulde skovs ukendte farer, måtte jeg skynde mig tilbage til indhegningen.

Tanken om at vende tilbage til dette pinselssted var yderst ubehagelig, men endnu værre var tanken om at blive overrumplet af mørket og alt, hvad mørket kunne skjule, ude i det frie. Jeg kastede endnu et blik ind i de blålige skygger, hvor den besynderlige skabning var forsvundet, og gik så tilbage ned ad skrænten mod bækken – så vidt jeg kunne skønne, i samme retning som jeg var kommet.

Jeg gik ivrigt til, forvirret af alle disse oplevelser, og befandt mig snart på en jævn plet blandt adspredte træer. Den farveløse klarhed, som dvæler i luften efter solnedgangens rødme, var allerede i færd med at formørkes. Den blå himmel over mit hoved antog med hvert øjeblik en dybere farve, og de små stjerner trådte frem én for én; mellemrummene mellem træerne, åbningerne i vegetationen længere borte, som i dagslyset havde stået i en blålig dis, blev sorte og hemmelighedsfulde.

Jeg skred fremad. Alle farver udslettedes, trætoppene stod som kulsorte silhuetter mod den klare, blå himmel, og neden for dette omrids smeltede alting sammen i formløst mørke. Snart efter stod træerne mindre tæt, og buskene og underskoven blev frodigere. Så nåede jeg en åben plads, dækket med hvidt sand, og derefter en ny strækning af sammenfiltret buskads.

Jeg forfærdedes ved en svag raslen til højre for mig. Først troede jeg, at det var en indbildning, for når jeg standsede, blev det stille, og jeg hørte ikke andet end aftenvinden i trætoppene. Men når jeg på ny gik videre, lød der et ekko af mine fodtrin.

Jeg fjernede mig fra krattet, holdt mig til det mere åbne terræn, og forsøgte ved pludselige vendinger nu og da at overraske dette væsen – hvis det eksisterede – mens det var i færd med at liste sig ind på mig. Jeg kunne intet se, men ikke desto mindre havde jeg en bestandigt voksende følelse af, at der var nogen i nærheden. Jeg gik raskere til; efter nogen tids forløb nåede jeg en lille forhøjning i terrænet, overskred denne, vendte mig derpå brat om og holdt omhyggeligt øje med kammen af den fra den anden side. Den aftegnede sig sort og tydeligt mod den mørke himmel.

Lidt efter hævede en formløs masse sig et øjeblik op mod himlen og forsvandt igen. Nu følte jeg mig forvisset om, at min fjende med det brune ansigt på ny forfulgte mig. Og i forbindelse med dette kom en ny ubehagelig opdagelse: jeg var faret vild.

En tidlang skyndte jeg mig videre, håbløst forvirret og stadig forfulgt af de sagte fodtrin. Hvad det nu end var for et væsen, så manglede det enten mod til at angribe mig, eller også ventede det på et belejligt øjeblik til at overrumple mig. Jeg holdt mig omhyggeligt borte fra underskoven. Fra tid til anden vendte jeg mig om og lyttede, og til sidst blev jeg halvvejs overbevist om, at min forfølger havde opgivet jagten, eller at han måske kun var et foster af min forvildede indbildningskraft. Så hørte jeg havets brusen. Jeg påskyndede mine skridt, så at jeg næsten løb, og umiddelbart derefter hørte jeg nogen snuble bag ved mig.

Jeg gjorde brat omkring og stirrede på de utydelige træer bag ved mig. Det forekom mig, at der bevægede sig noget mellem de sorte skygger. Stiv over hele kroppen lyttede jeg, men hørte ikke andet end blodets hamren i mine øren. Jeg tænkte, at mine

nerver var i uorden, og at min fantasi spillede mig et puds, og vendte mig så atter resolut mod lyden fra havet.

Snart efter blev skoven tyndere, og jeg trådte frem på en nøgen, lav odde, som løb ud i det mørke vand. Natten var stille og klar, og den stadigt voksende mængde stjerner spejlede sig sitrende i havets rolige dønninger. Et stykke ude skinnede bølgerne over en uregelmæssig revle med et blegt, fosforescerende skær. Mod vest så jeg zodiakallyset blande sig med Aftenstjernens gule glans. Øst for mig trak kysten sig tilbage, og mod vest var den skjult af pyntens brink. Så kom jeg til at huske på, at stranden med Moreaus hus lå mod vest.

En kvist knækkede bag ved mig, og der lød en raslen. Jeg drejede mig om og stirrede ind mod de mørke træer. Jeg kunne ikke se noget – eller også kunne jeg måske se alt for meget. Enhver mørk skikkelse i al sin uklarhed havde sin uheldsvarslende ejendommelighed, sit særegne udtryk af opmærksom årvågenhed. Således stod jeg måske et minut, og vendte mig så mod vest for at gå tværs over pynten, idet jeg dog stadig holdt øje med træerne. Idet jeg satte mig i bevægelse, bevægede en af de lurende skygger sig også for at følge mig.

Mit hjerte bankede stærkt. Snart efter fik jeg en bred bugt i sigte mod vest, og jeg standsede igen. Den lydløse skygge standsede også, en ti-femten meter fra mig. Ved den anden ende af bugtens krumme linje skinnede et lille lyspunkt, og den grå, sandede strand udstrakte sig utydeligt i stjernernes skær. Det lille lyspunkt var måske en halv mil borte. For at nå strandbredden måtte jeg gå ind mellem de træer, hvor skyggerne lurede, og ned ad en kratbevokset skrænt.

Nu kunne jeg noget tydeligere se det væsen, der forfulgte mig. Det var ikke noget dyr, for det stod oprejst. Jeg åbnede munden for at tiltale det, men hæst slim kvalte min stemme. Jeg forsøgte igen og fik råbt: "Hvem der?" Der kom intet svar. Jeg trådte et skridt frem. Væsenet rørte sig ikke af pletten, men krøb kun sammen. Min fod stødte mod en sten.

Det gav mig en idé. Uden at tage øjnene fra den sorte skikkelse foran mig, bøjede jeg mig ned og tog denne sten op. Men ved denne bevægelse fra min side gjorde væsenet brat omkring, ligesom en hund kunne have gjort, og luskede i en skrå retning bort i mørket. Så kom jeg til at tænke på, hvordan jeg som skoledreng havde forsvaret mig mod store hunde, svøbte stenen ind i mit lommetørklæde og snoede dette fast om mit håndled. Jeg hørte noget røre sig længere borte inde mellem skyggerne, som om væsenet trak sig tilbage. Og så slappedes pludselig min ophidsede spænding; sveden brast ud af alle mine porer, og jeg fik et anfald af skælven – nu da jeg havde slået min modstander af marken og holdt dette våben i min hånd.

Det varede nogen tid, førend jeg kunne samle beslutsomhed nok til at begive mig ned ad pyntens skrænt mellem træerne og buskene til strandbredden. Til sidst satte jeg af sted i løb, men idet jeg sprang gennem krattet ud på sandet, hørte jeg en anden komme brasende efter mig.

Nu tabte jeg fuldstændigt besindelsen af frygt og gav mig til at løbe hen over sandet. Straks efter hørte jeg hurtige, bløde fodtrin forfølge mig. Jeg udstødte et vildt skrig og fordoblede min fart. Nogle utydelige, sorte genstande, omtrent tre eller fire gange så store som kaniner, løb og hoppede fra stranden op

mod krattet, mens jeg fo'r forbi. Hele mit liv vil jeg huske denne jagts rædsler. Jeg løb nede i vandkanten og hørte nu og da en pjasken af de fødder, som vandt mere og mere ind på mig. Langt borte, håbløst langt, skimtede jeg det gule lys. Rundt om os var natten sort og stille. Plask, plask, kom de forfølgende fødder. Jeg følte, at vejret gik fra mig, for jeg var ikke vant til at løbe; mit åndedræt lød stønnende, og i min side følte jeg en smerte, som om en kniv blev boret ind i den.

Således løb vi under de tavse stjerner hen imod det gule skær fra huset – det håbløst fjerne lys fra huset. Og snart efter hørte jeg pumaens ynkelige stønnen, den lyd, der oprindeligt havde drevet mig ud på en opdagelsesvandring på denne hemmelighedsfulde ø. Nu var det mig en ligefrem lettelse at høre den. Skønt jeg var svag og forfærdelig træt, samlede jeg mine sidste kræfter og styrtede frem mod lyset. Det forekom mig, at en stemme kaldte på mig. Og så blev fodtrinene bagved pludselig langsommere, og jeg hørte dem trække sig tilbage ud i mørket.

9. Menneskestemmen

Da jeg kom i nærheden af huset, så jeg, at lyset kom fra mit værelses åbne dør; og derpå hørte jeg ud fra mørket ved siden af den lyse firkant Montgomerys stemme, der råbte: "Prendick!"

Jeg vedblev at løbe. Lidt efter hørte jeg ham igen. Jeg svarede med et svagt: "Halløj!" og et øjeblik efter vaklede jeg hen til ham.

"Hvor har De været?" sagde han og holdt mig ud fra sig i armslængde, så at lyset fra døren faldt på mit ansigt. "Vi har begge haft så travlt, at vi rent havde glemt Dem indtil for omtrent en halv time siden."

Han førte mig ind i værelset og anbragte mig i lænestolen. En stund var jeg blændet af lyset. "Vi havde ikke tænkt, at De ville gå på opdagelse her på vor ø uden at sige os det," sagde han. Og derpå tilføjede han: "Jeg var bange! Men ... hvad ... halløj!"

For mine sidste kræfter svigtede mig, og mit hoved faldt forover på mit bryst. Jeg tror, at han fandt en vis tilfredsstillelse i at give mig cognac. "For Guds skyld," sagde jeg, "skyd en slå for den dør."

"De har nok mødt – et eller andet mærkeligt væsen, hvad?" sagde han. Han låsede døren af og vendte sig så igen til mig. Han stillede mig ingen spørgsmål, men gav mig noget mere cognac og vand og tvang mig til at spise. Jeg var sunket fuldstændig sammen. Han gjorde en noget uklar bemærkning om, at han havde glemt at advare mig, og spurgte mig ganske kort, hvornår jeg havde forladt huset, og hvad jeg havde set. Jeg svarede lige så kort i afbrudte sætninger. "Sig mig, hvad betyder alt dette?" sagde jeg i en tilstand, der grænsede til hysteri.

"Ikke noget så særdeles rædsomt," svarede han. "Men jeg tænker, at De omtrent har fået nok for én dag." Pumaen udstødte pludselig et skarpt smertenshyl, hvorpå han bandede halvhøjt. "Fanden tage mig," sagde han, "om ikke dette sted er lige så galt som anstalten i Gower Street med sine katte."

"Montgomery," sagde jeg, "hvad var det for et væsen, som forfulgte mig? Var det et dyr, eller var det et menneske?"

"Hvis De ikke får sovet i nat," sagde han, "er De fra forstanden i morgen."

Jeg rejste mig op og stillede mig lige foran ham. "Hvad var det for et væsen, som forfulgte mig?" spurgte jeg.

Han så mig lige ind i øjnene og vrængede med munden. Hans øjne, som et minut før havde syntes helt livlige, blev nu sløve. "Ja, efter hvad De har fortalt mig," svarede han, "så skulle jeg næsten tro, at det var en bussemand."

Jeg følte en uhyre forbitrelse, som imidlertid forsvandt lige så hurtigt, som den kom. Jeg kastede mig igen i lænestolen og trykkede hænderne mod panden. Pumaen begyndte på ny.

Montgomery trådte hen bag ved mig og lagde sin hånd på min skulder. "Hør nu, Prendick," sagde han. "Det var galt gjort af mig at lade Dem drive alene om her på vor dumme ø. Men det er ikke så slemt, som De bilder Dem ind, menneske. Deres nerver er gået helt i skuddermudder. Lad mig give Dem noget at sove på. *Det* ... vil vare ved i timevis endnu. De *må* se at komme til at sove, ellers svarer jeg ikke for følgerne."

Jeg svarede ikke, men bøjede mig forover og skjulte ansigtet i hænderne. Lidt efter kom han tilbage med et lille glas, der indeholdt en mørk væske. Dette rakte han mig. Jeg tog det uden vægring, og han hjalp mig op i min køje.

Da jeg vågnede, var det højlys dag. En kort stund blev jeg liggende udstrakt og stirrede op i loftet. Jeg lagde mærke til, at loftsbjælkerne var lavet af et skibs spanter. Derefter vendte jeg hovedet og så, at der stod et måltid parat til mig på bordet. Jeg var sulten og ville netop til at klavre ud af køjen, da denne foregreb min hensigt, meget høfligt drejede sig rundt og lod mig trille ned på gulvet på alle fire.

Jeg rejste mig op og satte mig til bords. Mit hoved var tungt, og i begyndelsen havde jeg kun en ganske uklar erindring om, hvad der var sket den foregående aften. Morgenbrisen sendte en meget behagelig luftning ind gennem det rudeløse vindue, og bidrog sammen med maden til at forhøje den følelse af legemligt velbefindende, som jeg havde. Snart efter åbnedes døren bag ved mig – inderdøren, som førte ud til indhegningens gård. Jeg vendte mig om og så Montgomerys ansigt. "Nå, hvordan går det? Godt?" spurgte han. "Jeg har voldsomt travlt." Og dermed lukkede han døren igen. Senere opdagede jeg, at han glemte at låse den af.

Så kom jeg til at huske på det udtryk, hans ansigt havde haft den foregående aften, og dermed begyndte erindringen om alt, hvad jeg havde oplevet, igen at dukke frem. Netop mens skrækken atter greb mig, lød der et skrig indefra. Men denne gang var det ikke et skrig af en puma.

Jeg lagde den bid mad, som jeg var i færd med at føre til læberne, fra mig og lyttede. Alt var stille, undtagen morgenluftens susen. Jeg begyndte at tro, at jeg havde hørt fejl.

Efter et langt ophold genoptog jeg mit måltid, men spidsede dog stadig øren. Lidt efter hørte jeg en ganske svag og sagte lyd. Jeg sad som forstenet. Hvor svag og ubestemt den end var, greb

den mig dybere end alt, hvad jeg hidtil havde hørt af rædslerne bag ved muren. Denne gang var det ikke muligt at tage fejl af disse utydelige, afbrudte lyde eller at tvivle om, hvorfra de kom. Det var en stønnen, afbrudt af forpint hulken og gispen. Nu nærede jeg ingen tvivl om dens betydning; det var et menneskeligt væsen, der martredes!

Da dette gik op for mig, rejste jeg mig, gik med tre skridt gennem værelset, greb håndtaget på døren til gården og stødte den op.

"Prendick, menneske! Stop!" råbte Montgomery og sprang til. En forskrækket jagthund bjæffede og knurrede. Der var blod i rendestenen, så jeg, levret, men også noget friskt, og jeg mærkede den ejendommelige lugt af karbolsyre. Gennem en åben dør på den anden side af gården så jeg inde i et halvmørkt værelse et væsen ligge ynkeligt bundet på et stillads – fuldt af sår, blodigt og indsvøbt i bandager. Men så skjultes alt dette af gamle Moreaus ansigt, blegt og frygteligt.

Øjeblikkelig greb han mig i skulderen med en blodbesmurt hånd, løftede mig helt op fra jorden og slyngede mig hovedkulds tilbage i mit eget værelse. Han løftede mig lige så let, som om jeg var et lille barn. Jeg faldt, så lang jeg var, på gulvet, og døren blev slået i og skjulte hans ansigt med dets udtryk af voldsom lidenskabelighed. Derpå hørte jeg nøglen blive drejet om i låsen, og Montgomerys bebrejdende stemme.

"Tilintetgøre et helt livs arbejde!" hørte jeg Moreau sige.

"Han forstår det ikke," sagde Montgomery og tilføjede en hel del, som jeg ikke kunne høre.

"Jeg har ikke tid til det endnu," svarede Moreau.

Mere hørte jeg ikke. Jeg rejste mig skælvende op med et kaos af de frygteligste anelser i mit sind. Kunne det være tænkeligt, at sådant noget som vivisektion af mennesker lå inden for mulighedernes område? Dette spørgsmål fo'r igennem mit sind ligesom et lyn hen over en stormpisket himmel. Og på én gang sammentrængte den forvirrede rædsel i min sjæl sig til en levende forståelse af, hvilken fare jeg var stedt i.

10. Menneskejagt

Et aldeles ufornuftigt håb om redning viste sig for mig i den omstændighed, at yderdøren til mit værelse endnu stod åben. Jeg var nu vis på, aldeles overtydet om, at Moreau havde været i færd med at vivisekere et menneske. Lige siden jeg havde hørt hans navn, havde jeg søgt at finde en eller anden forbindelse mellem øboernes groteske dyriskhed og de afskyeligheder, jeg havde hørt om ham; og nu mente jeg at forstå det hele. Jeg erindrede hans studier over blodtransfusion. De væsener, som jeg havde set, var ofrene for et eller andet gyseligt eksperiment!

Disse nederdrægtige uslinge havde blot haft i sinde at holde mig tilbage, at narre mig med deres tilsyneladende tillid, for snart efter at forvolde mig en skæbne rædselsfuldere end selve døden – pinsler, og efter pinslerne den frygteligste nedværdigelse, som det var muligt at tænke sig: at blive jaget bort som en fortabt sjæl, som et dyr, samme vej som resten af deres ulykkelige ofre. Jeg så mig om efter et våben. Der var intet at finde. Så fik jeg et indfald, væltede lænestolen, satte min fod på dens side og brækkede en liste løs af den. Tilfældigvis blev et søm siddende i træet, og dets spids gjorde dette tarvelige våben en smule farligt. Jeg hørte skridt udenfor, stødte øjeblikkeligt døren op og fandt Montgomery ikke en halv meter fra den. Han havde haft i sinde at aflåse yderdøren.

Jeg løftede min stok med sømmet i og huggede efter hans ansigt, men han sprang tilbage. Jeg tøvede et øjeblik, men gjorde så omkring og flygtede rundt om hjørnet af huset. "Prendick, menneske!" hørte jeg ham råbe i en forbavset tone. "Lad være at opføre Dem som et fæ, menneske!"

Hvis jeg havde spildt et minut, ville han have lukket mig inde, tænkte jeg, og så havde jeg ikke haft større udsigt til redning end en kanin i et laboratorium. Han fulgte bagefter mig rundt om hjørnet, for jeg hørte ham råbe: "Prendick!" Så gav han sig til at løbe efter mig, stadig råbende.

Jeg løb som en gal mand og styrede denne gang mod nordøst, en anden retning end den, jeg havde taget på min udflugt den foregående dag. Én gang, mens jeg styrtede af sted op ad strandbredden, drejede jeg hovedet og så, at hans tjener var med ham. Jeg løb i en rasende fart op ad skrænten, over den, og drejede så mod øst gennem en klippefuld dal, der på begge sider var bevokset med krat. Jeg løb måske en fjerdingvej i det hele, med stønnende åndedræt og blodet hamrende i mine øren, og derefter, da jeg ikke hørte noget til Montgomery eller hans tjener og følte mig på randen af fuldstændig udmattelse, drejede jeg skarpt af, styrede mod den kant, hvor jeg tænkte, at stranden fandtes, og lagde mig ned i ly af et rørkrat.

Der blev jeg liggende i lang tid, alt for bange til at røre mig, og sandt at sige alt for bange til blot at udkaste en plan for, hvad jeg skulle gøre. Det vilde landskab rundt om mig lå tavst, slumrende i solskinnet, og den eneste lyd i nærheden af mig var den spinkle surren af nogle små myg, der havde opdaget mig. Lidt efter skelnede jeg en anden dump, ensformig lyd – bølgernes brusen mod stranden.

Efter omtrent en times forløb hørte jeg Montgomery råbe mit navn langt borte mod nord. Det fik mig til at tænke på, hvad der var at gøre. Så vidt jeg den gang kunne forstå, var øen kun beboet af disse to vivisektorer og deres til dyr forvandlede ofre. Nogle af disse kunne de uden tvivl tvinge til at hjælpe sig

imod mig, hvis det gjordes nødigt. Jeg vidste, at både Moreau og Montgomery havde revolvere; og jeg var ubevæbnet, når undtages en svag fyrretræsstok med et lille søm i – et rent legetøj af en kølle.

Derfor lå jeg stille, hvor jeg var, indtil jeg begyndte at tænke på mad og drikke. Og så gik det op for mig, hvor fuldstændigt håbløs min stilling egentlig var. Jeg vidste ikke, hvordan jeg skulle få noget at spise; jeg var alt for uvidende i botanik til at kunne opdage spiselige rødder eller frugter, hvis der fandtes sådanne i nærheden; jeg var ikke i stand til at fange de få kaniner på øen. Jo mere jeg grublede over tingen, desto trøstesløsere så den ud. Endelig kom jeg i min fortvivlede stilling til at tænke på de dyremennesker, som jeg havde truffet. Jeg stræbte at finde noget håb i, hvad jeg huskede om dem. Én for én tænkte jeg på alle dem, jeg havde set, og forsøgte at finde en udsigt til hjælp i mine erindringer.

Så hørte jeg med ét en jagthunds halsen og fik derved øjnene op for en ny fare. Jeg spildte ikke tiden med at tænke, ellers ville de straks have fanget mig, men greb min stok og styrtede bort fra mit skjulested ned mod lyden af søen. Jeg husker, at jeg måtte igennem et tjørnekrat med torne, der stak som knive. Blødende og med sønderrevne klæder kom jeg endelig ud på bredden af en lang, smal vig, hvis munding vendte mod nord. Uden at tøve et øjeblik trådte jeg ud i vandet, vadede op gennem vigen og befandt mig snart i vand til knæene i en lille strøm. Endelig kravlede jeg i land på den vestlige bred og krøb, med hjertet bankende så højt, at jeg kunne høre det, ind i et virvar af bregner for at afvente, hvad der ville ske. Jeg hørte hunden – der var kun én – komme nærmere og give hals, da den nåede

tjørnekrattet. Derefter hørte jeg ikke mere, og begyndte snart at tænke, at jeg var undsluppet.

Minutterne gik, stilheden vedvarede, og da der var gået en time uden yderligere hændelser, begyndte jeg igen at fatte mod.

Nu var jeg ikke længere synderlig forskrækket eller synderlig ulykkelig. Jeg var, så at sige, kommet ud over alt, hvad der hed rædsel og fortvivlelse. Jeg følte nu, at mit liv i virkeligheden var fortabt, og denne overbevisning gav mig mod til at vove, hvad det skulle være. Jeg nærede endogså et vist ønske om at komme til at stå ansigt til ansigt med Moreau. Og da jeg vadede ud i vandet, var det faldet mig ind, at hvis jeg blev for hårdt trængt af mine forfølgere, havde jeg i det mindste én vej åben til at undfly deres pinsler – de kunne ikke ret vel forhindre mig i at drukne mig. Jeg var halvvejs til sinds at drukne mig med det samme, men en løjerlig lyst til at se, hvad enden på hele eventyret ville blive, en underlig, upersonlig interesse for mig selv, ligesom en tilskuers for et skuespil, afholdt mig derfra. Jeg strakte mine lemmer, der var ømme og smertefulde af de tornede planters stik, og stirrede rundt på træerne omkring mig; og med ét faldt mit blik på et sort ansigt, som holdt øje med mig – det syntes i samme øjeblik at dukke frem mellem de grønne slyngplanter.

Jeg så, at det var det abeagtige væsen, som havde stået nede på strandbredden for at tage imod båden. Han klyngede sig til et palmetræs hældende stamme. Jeg greb fastere om min stok, rejste mig op og stirrede på ham. Han gav sig til at pludre. "Du, du, du," var alt, hvad jeg i begyndelsen kunne forstå. Pludselig lod han sig falde ned fra træet og stod et øjeblik efter og holdt bregnernes blade fra hinanden og stirrede nysgerrigt på mig.

Jeg følte ikke den samme modbydelighed for dette væsen, som jeg havde følt ved at møde de andre dyre mennesker. "Du," sagde han, "i båden." Han var altså et menneske – i det mindste lige så meget menneske som Montgomerys tjener – for han kunne tale.

"Ja," svarede jeg, "jeg kom hertil i båden. Fra skibet."

"Å!" sagde han, og hans klare, urolige øjne fo'r hen over mig, over mine hænder, over den stok, jeg bar, over mine fødder, over rifterne i mit tøj og de sår og skrammer, som tornene havde tilføjet mig. Der var et eller andet, som han ikke rigtigt syntes at kunne blive klog på. Hans blik vendte tilbage til mine hænder. Han strakte sin egen hånd frem og talte langsomt sine fingre: "Én, to, tre, fire, fem – hæ?"

Jeg forstod ikke hans mening den gang. Senere opdagede jeg, at en stor del af disse dyremennesker havde vanskabte hænder og stundom manglede indtil tre fingre. Men da jeg bildte mig ind, at det var en slags hilsen, besvarede jeg den på samme måde. Han grinede med uhyre fornøjelse. Så fo'r hans hurtige, flakkende blik igen rundt. Han gjorde en rask bevægelse og forsvandt. Bregnebladene lukkede sig atter over det sted, hvor han havde stået.

Jeg fulgte efter ham gennem krattet og forbavsedes ved at finde ham hængende nok så fornøjet og dingle ved sin ene magre arm i en lian, der hang ned fra trækronerne ovenover. Han vendte ryggen til mig.

"Halløj!" sagde jeg.

Han lod sig falde, drejede sig i springet og vendte ansigtet mod mig. "Hør," sagde jeg, "hvor kan jeg få noget at spise?"

"Spise!" gentog han. "Spise menneskemad nu." Hans øjne vendte tilbage til lianen. "I hytterne."

"Jamen hvor er hytterne?"

"Hæ!"

"Jeg er ny her, ved du nok."

Så gjorde han omkring og begyndte at gå raskt af sted. Der var en ejendommelig fart i alle hans bevægelser. "Kom," sagde han. Jeg fulgte med for at se, hvad enden på dette eventyr ville blive. Jeg tænkte mig, at "hytterne" var et eller andet tarveligt tilflugtssted, hvor han og nogle flere af disse dyremennesker levede. Måske ville de være venligt stemte imod mig, måske kunne jeg i deres sjæle finde et eller andet punkt, som jeg kunne indvirke på. Jeg vidste endnu ikke, hvor langt de var udartede fra den menneskelige afstamning, som jeg tilskrev dem.

Min abeagtige ledsager travede af sted ved min side med nedhængende hænder og fremskudt underkæbe. Jeg gad nok vide, hvor megen hukommelse han havde. "Hvor længe har du været her på øen?" spurgte jeg.

"Hvor længe?" sagde han. Jeg gentog mit spørgsmål, og han strakte tre fingre til vejrs. Denne skabning var ikke stort bedre end en idiot. Jeg forsøgte på at finde ud af, hvad han mente, men det lod til, at mine spørgsmål kedede ham. Efter at jeg endnu et par gange havde spurgt ham om noget, forlod han mig pludselig og sprang til vejrs efter en frugt, der hang ned fra et træ. Han rev en håndfuld tornede bælge af og gik videre, gumlende på deres indhold. Jeg lagde mærke til dette med en vis tilfredsstillelse, for her var i det mindste et vink om noget spiseligt. Jeg prøvede at rette nogle flere spørgsmål til ham, men hans pludrende, rappe svar var som regel fuldstændigt

meningsløse. Nogle få passede, men andre var helt papegøjeagtige.

Jeg var så optaget af disse særegenheder, at jeg næppe lagde mærke til den sti, som vi fulgte. Snart efter nåede vi nogle helt brune og forkullede træer og kom så ud på en åben plet, hvor jorden var dækket med en gulhvid skorpe, og henover hvilken der stødvis drev en damp, som sved i øjnene og stak i næsen. Til højre, over en nøgen klippekam, så jeg havets blå flade. Stien snoede sig brat ned i en snæver kløft mellem to sammenklemte og knudrede masser af sorte slagger. Her begav vi os ned.

Der var overordentlig mørkt nede i denne gang, efter at vi havde gået i det blændende solskin, der blev kastet tilbage fra den svovlholdige jordbund. Væggene blev stejle og nærmede sig mere og mere til hinanden. Grønne og røde pletter dansede for mine øjne. På én gang standsede min fører. "Hjemme," sagde han. Jeg stod her i en kløft, hvor der i begyndelsen var fuldstændig mørkt for mine øjne. Jeg hørte sælsomme lyde og gned mine øjne med venstre hånds knoer. Jeg mærkede en ubehagelig lugt, ligesom i et snavset abebur. Oven over mig udvidede klippespalten sig til en jævn, solbeskinnet, græsklædt skrænt, og på begge sider gled en smal lysstrime ned i mørket.

11. Loven

Derpå rørte noget koldt ved min hånd. Jeg fo'r voldsomt sammen og så tæt ved mig en utydelig, blegrød tingest, der mere lignede et flået barn end noget som helst andet i verden. Dette væsen havde aldeles et dovendyrs godmodige men frastødende ansigtstræk, den samme lave pande og langsomme bevægelser. Efterhånden som jeg vænnede mig til det svage lys, kunne jeg tydeligere skelne mine omgivelser. Den lille, dovendyragtige skabning stod og stirrede på mig. Min fører var forsvundet.

Jeg befandt mig i en snæver gang mellem høje lavamure – en revne, der havde dannet sig i lavaens ujævne strøm – og på begge sider var der stablet sammenfiltrede dynger af tang, palmeblade og siv op mod klipperne, hvorved der dannedes nogle tarvelige huler, i hvis indre et uigennemtrængeligt mørke herskede. Vejen, der snoede sig mellem disse op gennem kløften, var næppe fem fod bred og tilsølet med klumper af rådden frugt og andet affald, hvilket forklarede stedets ubehagelige stank.

Det lille, blegrøde dovendyr stod endnu og betragtede mig med plirrende øjne, da mit abemenneske atter kom til syne ved indgangen til den nærmeste af disse huler og vinkede ad mig. I det samme kravlede et klodset uhyre dorskt ud af en af boligerne højere oppe i denne sælsomme gade, rejste sig som en utydelig silhuet mod det lyse grønsvær deroppe og gloede på mig. Jeg tøvede – havde halvvejs lyst til at løbe min vej derhen, hvorfra jeg var kommet – men besluttede mig så til at fortsætte

mit eventyr, greb fast om midten på min stok og kravlede bagefter min fører ind i den lille, ildelugtende hule.

Det var et halvkredsformet rum, af skikkelse som halvdelen af en bikube, og henne ved klippevæggen, der dannede dets inderside, lå en hob forskellige frugter, kokosnødder og andre. Nogle kluntede kar af lava og træ stod rundt om på gulvet og et af dem på en klodset skammel. Der var ingen ild. I hyttens mørkeste krog sad en uformelig, mørk masse, som gryntede: "Hæ!" idet jeg kom ind, og min abemand stod i det svage lys henne ved døråbningen og rakte en kløvet kokosnød frem imod mig, mens jeg kravlede ind i en anden krog og satte mig på hug. Jeg tog den og gav mig til at gnave på den så roligt som muligt til trods for, at jeg skælvede af spænding, og skønt hulens beklumrede luft var næsten uudholdelig. Det lille, blegrøde dovendyr stod ved hyttens indgang, og et andet væsen med grågult ansigt og skinnende øjne kom hen og stirrede ind over dets skulder.

"Hæ," lød det fra den mystiske masse overfor mig. – "Det er et menneske! Det er et menneske!" pjattede min fører, "et menneske, et menneske, et levende menneske ligesom jeg."

"Hold mund!" sagde stemmen i mørket og gryntede. Jeg gnavede på min kokosnød under en virkningsfuld tavshed. Jeg spejdede ivrigt ind i mørket, men kunne intet skelne. "Det er et menneske," gentog stemmen. "Han kommer for at leve sammen med os?" Det var et tykt mæle med en slags pibende bilyd, som forekom mig mærkelig, men udtalen af det engelske var påfaldende god.

Abemanden så forventningsfuldt på mig. Jeg forstod, at der lå et spørgsmål i denne pause. "Han kommer for at leve

sammen med jer," sagde jeg.

"Det er et menneske. Han må lære loven."

Jeg begyndte nu at skelne en endnu mørkere genstand inde i mørket, det svage omrids af en sammenkrøben skikkelse. Så lagde jeg mærke til, at to nye hoveder formørkede døråbningen. Jeg greb fastere om min stok. Væsenet i mørket gentog med lydeligere stemme: "Sig ordene." Jeg havde overhørt dets sidste bemærkning. "Ikke gå på alle fire; det er loven," gentog det i en syngende tone.

Jeg tav forbløffet. "Sig ordene," gentog abemanden og skikkelserne i døren med en truende klang i stemmerne. Jeg indså, at jeg var nødt til at gentage denne idiotiske sætning. Og så begyndte den mest fjollede ceremoni. Stemmen i mørket istemte et vanvittigt litani, linje for linje, og jeg og de øvrige gentog det. Medens de gjorde det, rokkede de fra side til side og daskede sig med hænderne på knæene, og jeg fulgte deres eksempel. Jeg kunne have indbildt mig, at jeg allerede var død og i en anden verden. Den mørke hytte, disse groteske, utydelige skikkelser, hist og her

s bestrålede af et svagt lysskær, og allesammen rokkende og syngende i kor:

"Ikke gå på alle fire; det er loven. Er vi ikke mennesker?"

"Ikke labbe drikken op; det er loven. Er vi ikke mennesker?"

"Ikke æde kød eller fisk; det er loven. Er vi ikke mennesker?"

"Ikke flå barken af træerne; det er loven. Er vi ikke mennesker?"

"Ikke jage andre mennesker; det er loven. Er vi ikke mennesker?"

Og dernæst gik vi fra at forbyde disse tåbelige handlinger over til at forbyde, hvad jeg den gang anså for de vanvittigste, umuligste, usømmeligste ting, man vel kunne tænke sig. En slags rytmisk iver greb os alle; vi pjattede og rokkede hurtigere og hurtigere, mens vi gentog denne forbavsende lov. Smitten fra disse dyremennesker havde grebet overfladen af min sjæl, men dybest inde i mig stredes latter og væmmelse med hinanden. Vi gennemgik en lang række forbud, og så begyndte sangen på en ny formel:

"*Hans* er smertens hus."

"*Hans* er den hånd, som skaber."

"*Hans* er den hånd, som sårer."

"*Hans* er den hånd, som læger."

Og så videre i en lang række sætninger, for størstedelen fuldstændigt uforståeligt kaudervælsk for mig, om "ham" – hvem det nu kunne være.

Jeg kunne have bildt mig ind, at jeg drømte, men jeg har aldrig før hørt sang i drømme.

"*Hans* er lynets glimt," sang vi. "*Hans* er det dybe, salte hav."

Jeg fik en gyselig anelse om, at Moreau, efter at have gjort disse mennesker til dyr, havde besmittet deres forkrøblede hjerner med en slags forgudelse af ham selv. Men jeg så de hvide tænder og de stærke kløer omkring mig alt for tydeligt til, at jeg af den grund skulle holde inde med min sang. "*Hans* er stjernerne på himlen."

Endelig var sangen færdig. Jeg så abemandens ansigt skinne af sved, og da mine øjne nu havde vænnet sig til mørket, så jeg tydeligere den skikkelse i krogen, fra hvem stemmen kom. Den var på størrelse som et menneske, men syntes helt dækket med

glansløse, grå hår. Hvad var det for et væsen? Og hvad var de alle sammen? Hvis læseren kan tænke sig omgivet af alle de frygteligste vanskabninger og dårekistelemmer, som det er muligt at forestille sig, vil han kunne gøre sig et svagt begreb om, hvad jeg følte med alle disse groteske menneskekarikaturer omkring mig.

"Han er en fem-mand, en fem-mand, en fem-mand ... ligesom jeg," sagde abemanden.

Jeg rakte mine hænder frem. Den grå skabning i krogen bøjede sig forover. "Ikke løbe på alle fire; det er loven. Er vi ikke mennesker?" sagde han, strakte en løjerlig vanskabt klo frem og greb mine fingre. Det så næsten ud som en hjorteklov, der var lavet om til kløer. Jeg kunne have hylet af overraskelse og smerte. Væsenet strakte ansigtet frem og kiggede på mine negle, og ved lysskæret fra hyttens åbning så jeg med væmmelse, at det hverken var et menneskes eller et dyrs ansigt, men kun et virvar af grå hår med tre mørke, buede fremspringninger, som betegnede øjnenes og mundens plads.

"Han har små negle," mumlede dette uhyggelige væsen i sit lange skæg. "Det er godt. Mange er belemrede med lange negle."

Han lod min hånd falde, og instinktmæssigt greb jeg min stok. "Spis rødder og urter – det er *Hans* vilje," sagde abemanden.

"Jeg er lovsigemanden," sagde den grå skikkelse. "Herhen kommer alle de, som er nye, for at lære loven. Jeg sidder i mørket og fremsiger loven."

"Det er sandt," sagde et af dyrene i døråbningen.

"Der er slemme straffe for dem, som bryder loven. Ingen kan undslippe."

"Ingen kan undslippe," sagde dyrefolkene og skottede stjålent til hinanden.

"Ingen, ingen," sagde abemanden. "Ingen kan undslippe. Hør blot! Jeg gjorde en gang noget, noget galt. Jeg pludrede, pludrede og talte ikke. Ingen kunne forstå mig. Jeg blev brændt, fik et brændemærke i hånden. Han er stor, han er god!" '

"Ingen kan undslippe," sagde det grå væsen i krogen.

"Ingen kan undslippe," sagde dyrefolkene og skævede til hinanden.

"Enhver har lyst til noget, som er ondt," vedblev den grå lovsigemand. "Hvad du har lyst til, ved vi ikke, men vi får det nok at vide. Somme har lyst til at forfølge, hvad der bevæger sig, til at ligge på lur og luske om og vente og springe frem, til at dræbe og bide, bide dybt og kraftigt og drikke blodet ... Det er ondt. "Ikke jage andre mennesker; det er loven. *Er vi ikke mennesker?* Ikke æde kød eller fisk; det er loven. *Er vi ikke mennesker?*""

"Ingen kan undslippe," sagde et spættet væsen, som stod i døren.

"Enhver har lyst til noget, som er ondt," sagde den grå lovsigemand. "Somme har lyst til at slide med tænder og hænder i planternes rødder og snuse i jorden ... Det er ondt."

"Ingen kan undslippe," gentog mændene i døren.

"Somme går omkring og flår barken at træerne, somme kradser i jorden på de dødes grave; somme slås med panderne, fødderne eller kløerne; somme bider pludselig og uden anledning; somme holder af urenlighed."

"Ingen kan undslippe," sagde abemanden og kradsede sig på læggen.

"Ingen kan undslippe," gentog det lille, blegrøde væsen, der lignede et dovendyr.

"Straffen er hård og sikker. Lær derfor loven. Sig ordene," og straks begyndte han igen på lovens sælsomme litani, og jeg og alle disse væsener gav os på ny til at synge og rokke. Det svimlede for mig af denne pjatten og hulens beklumrede stank, men jeg blev ved, i håb om snart at finde en mulighed for at lære disse væsener nærmere at kende. "Ikke gå på alle fire; det er loven. *Er vi ikke mennesker*?"

Vi gjorde et sådant spektakel, at jeg ikke lagde mærke til en tummel udenfor, førend én – jeg tror, det var en af de to svinemænd, som jeg havde set – stak hovedet ind over det lille, blegrøde dovendyr og i en ivrig tone råbte noget, som jeg ikke forstod. Øjeblikkelig forsvandt de, der stod ved hyttens åbning, min abemand fo'r ud, det væsen, der havde siddet i mørket, fulgte efter ham – jeg fik kun tid til at lægge mærke til, at det var stort og klodset og dækket med sølvgrå hår – og jeg stod alene tilbage.

Så hørte jeg, endnu førend jeg nåede døren, en jagthund glamme.

Et sekund efter stod jeg uden for hytten med min stok i hånden og hver muskel i hele mit legeme dirrende. Foran mig så jeg de kluntede rygge af en snes stykker af disse dyremennesker og deres vanskabte hoveder, der halvt skjultes af deres skuldre. De gestikulerede ivrigt. Andre halvt dyriske ansigter gloede spørgende ud fra hytterne. Jeg kastede blikket i den retning, de havde vendt sig mod, og så i den blålige dis under træerne udenfor hulen Moreaus mørke skikkelse og frygtelige, blege ansigt nærme sig. Han holdt den ivrige

jagthund tilbage, og tæt bag ved ham kom Montgomery med en revolver i hånden.

Et øjeblik stod jeg lamslået af rædsel.

Jeg vendte mig om og så gangen bag ved mig spærret af en sværtbygget skabning med et vældigt, gråt ansigt og små, blinkende øjne; den kom hen imod mig. Jeg så mig om, og til højre, seks-syv meter foran mig, fik jeg øje på en snæver spalte i klippevæggen, gennem hvilken en lysstråle faldt skråt ned i mørket. "Holdt!" råbte Moreau, idet jeg gik hen imod den, og derefter: "Stop ham!" Ved disse ord vendte først ét og derpå flere ansigter sig imod mig. Heldigvis var deres dyriske åndsevner langsomme.

Jeg gav et klodset uhyre, som drejede sig om for at se, hvad det var, Moreau mente, et puf med skulderen, så at han trimlede over mod en anden. Jeg følte hans hænder famle i luften efter mig, men han fik ikke fat i mig. Det lille, blegrøde dovendyr fo'r løs på mig, og jeg slog det til jorden med en flænge i dets grimme fjæs af sømmet i min stok; et øjeblik efter var jeg i færd med at kravle op ad en stejl sti, en slags skrånende skorsten, der førte op af kløften. Jeg hørte et vræl bag ved mig og råbene: "Fang ham!" – "Stop ham!" – og væsenet med det grå ansigt viste sig bag ved mig og pressede sin store krop ind i klippespalten. "Fremad, fremad!" hylede de.

Jeg klavrede op gennem den snævre revne i klippen og kom ud på den svovlholdige jord på den vestlige side af dyremenneskenes landsby. Jeg løb hen over det gulhvide plateau, ned ad en stejl skrænt, gennem en lund af spredte træer, og nåede en lavtliggende slette med høje rør. Gennem disse banede jeg mig vej ind i et mørkt, tæt krat, hvor jorden var

mørk og fugtig. Det var et held for mig, at jeg havde fundet den klipperevne, for den smalle, stejle sti måtte have sinket mine nærmeste forfølgere. Netop som jeg sprang ind mellem rørene, dukkede de forreste af dem frem fra spalten. I nogle minutter banede jeg mig vej gennem dette krat. Luften bag ved mig og rundt om mig genlød snart af truende skrig. Jeg hørte larmen af mine forfølgere i spalten og på skrænten, derpå en bragen i rørene og en knækken af grene. Nogle af disse væsener brølede ligesom ophidsede rovdyr. Jagthunden halsede til venstre for mig, og i samme retning hørte jeg Moreau og Montgomery råbe. Jeg drejede rask til højre. Selv i det øjeblik forekom det mig, at jeg hørte Montgomery råbe til mig, at jeg skulle løbe for at frelse mit liv.

Snart efter begyndte den bløde, fugtige jord at give efter under mine fødder; men jeg var desperat, styrtede mig ud i moradset, vadede igennem, skønt jeg sank i til knæene, og nåede således en sti, der snoede sig mellem høje rør. Støjen af mine forfølgere passerede forbi på min venstre side. Et sted sprang tre løjerlige, lyserøde, hoppende dyr, omtrent så store som katte, op foran mine fødder. Denne sti gik op ad bakke, hen over en anden åben slette dækket med en hvid skorpe, og derpå igen ind i et krat af rør.

Pludselig drejede stien uventet brat af og løb parallelt med randen af en stejl kløft, hvis eksistens jeg ingen anelse havde om, – ligesom disse dybe grøfter i engelske parker, grøfter, som man ikke ser, førend man er lige ved dem. Jeg løb endnu af alle kræfter og opdagede ikke denne afgrund, førend jeg fo'r på hovedet gennem luften.

Jeg faldt på armene og hovedet ned mellem nogle tjørne og rejste mig op med et forrevet øre og et blødende ansigt. Jeg var faldet ned i en brat kløft fuld af stene og tjørne, hvor en dampende tåge bølgede om mig i lette skyer, og en smal lille bæk, som denne tåge kom fra, snoede sig gennem midten af kløften. Jeg var forbavset over denne lette tåge i det fulde, klare solskin, men jeg havde ikke tid til at blive stående og undre mig. Jeg drejede til højre og fulgte bækkens løb i det håb at træffe havet i den retning og således have det i min magt at drukne mig. Først senere lagde jeg mærke til, at jeg havde tabt min stok i faldet.

Snart efter nåede jeg et stykke vej, hvor kløften blev snævrere, og trådte uden betænkning ud i bækken. Men jeg sprang op igen i en fart, for vandet var næsten kogende hedt. Nu lagde jeg også mærke til, at der flød et tyndt, svovlholdigt skum på dets boblende overflade. Et øjeblik efter kom jeg til en drejning i kløften og fik øje på den uendelige, blå horisont. Havet lå tæt ved og glimtede i solen som tusinder af slebne ædelstene. Jeg så min død for mig.

Men jeg var hed og pustede. Jeg følte også en triumferende glæde over at have vundet et forspring for mine forfølgere. Jeg havde i det øjeblik ingen lyst til at gå ud og drukne mig. Blodet løb for varmt gennem mine årer.

Jeg stirrede tilbage i den retning, jeg var kommet fra. Jeg lyttede. Der var ikke en lyd at høre, undtagen myggenes surren og en piben af nogle små insekter, som hoppede rundt mellem tornene.

Så lød hundeglam ganske svagt, en pjatten og pludren, piskesmæld og stemmer. De blev lydeligere og derpå atter

svagere. Larmen trak sig tilbage op ad bakken og døde hen. Jagten var forbi for en stund.

Men nu vidste jeg, hvor megen hjælp jeg kunne vente mig af dyrefolkene.

12. Underhandlinger

Jeg vendte mig atter om og gik ned mod havet. Det viste sig, at den varme strøm her blev mindre dyb og bredte sig ud over sandet, der var bevokset med forskellige planter. En mængde krabber og dyr med lange kroppe og mange ben fo'r af sted for mine fødder. Jeg gik helt ned til havstokken, og da følte jeg, at jeg var i sikkerhed. Jeg vendte mig om, og stod med hænderne i siden og stirrede på det tætte grønne bag ved mig, i hvilket kløften med den hede bæk dannede ligesom en dampende spalte. Men som sagt, jeg var alt for ophidset og – det er sandt, hvad jeg siger, skønt de, som aldrig har kendt til fare, måske ikke vil tro det – alt for fortvivlet til at dø.

Derpå faldt det mig ind, at jeg endnu havde én chance. Kunne jeg ikke, mens Moreau, Montgomery og deres dyriske pøbel jagede efter mig i øens indre, gå rundt langs kysten, indtil jeg nåede deres indhegning – så at sige udføre en flankemarch? Og kunne jeg så ikke bryde den lille dør op – måske slå låsen i stykker med en sten, som jeg kunne vriste løs af den dårligt byggede mur – og se, om jeg kunne finde et eller andet våben, en kniv, en pistol, eller lige meget hvad, til at bekæmpe dem med, når de vendte tilbage? Her var i ethvert tilfælde en udsigt til at kunne sælge mit liv dyrt.

Derfor drejede jeg mod vest og vandrede af sted langs med strandkanten. Den nedgående sol kastede sine blændende, hede stråler lige ind i øjnene på mig. Stillehavets svage flod rullede vandet ind mod stranden med lette krusninger.

Snart efter drejede kysten mod syd, så at jeg fik solen på højre hånd. Derpå så jeg pludselig et langt stykke foran mig

først én og så flere skikkelser dukke frem fra krattet – Moreau med sin grå jagthund, derefter Montgomery og to andre. Jeg standsede ved dette syn.

De fik øje på mig og begyndte at gestikulere og komme nærmere. Jeg blev stående og iagttog dem, mens de nærmede sig. De to dyremennesker løb fremad for at afskære mig fra krattet inden for strandbredden. Montgomery kom også løbende, men lige henimod mig. Moreau fulgte langsommere efter med hunden.

Til sidst rev jeg mig ud af min uvirksomme tilstand, vendte mig om mod søen og begyndte at vade lige ud i vandet. I begyndelsen var det meget lavt. Jeg var kommet over fem og tyve meter ud, førend det nåede mig til midt på livet. Utydeligt kunne jeg se kystbæltets havdyr fare af sted for fødderne af mig.

"Hvad er det, De gør, menneske?" råbte Montgomery.

Jeg vendte mig om, stående i vand til midt på kroppen, og stirrede på dem.

Montgomery stod pustende nede i vandkanten. Hans ansigt var højrødt af anstrengelse, hans lange, blonde hår hang i tjavser om hans hoved, og hans nedhængende underlæbe viste hans uregelmæssige tænder. Moreau kom netop til, med blegt og bestemt ansigt; hunden, som han holdt fast på, gøede ad mig. Begge mændene bar store piske. Længere oppe på stranden stod dyremenneskene og gloede.

"Hvad jeg gør? – Jeg drukner mig," sagde jeg.

Montgomery og Moreau så på hinanden.

"Hvorfor det?" spurgte Moreau.

"Fordi det er bedre at drukne sig end at blive pint af Dem."

"Det sagde jeg Dem nok," sagde Montgomery, og Moreau svarede noget med sagte stemme.

"Hvad har fået Dem til at tro, at jeg ville pine Dem?" spurgte Moreau.

"Hvad jeg har set," svarede jeg. "Og de derhenne."

"Hys!" sagde Moreau og løftede hånden.

"Nej, jeg vil ikke tie," sagde jeg. "De har været mennesker; men hvad er de nu? Jeg har i det mindste ikke lyst til at blive ligesom de." Jeg lod blikket glide forbi Moreau og Montgomery. Længere oppe på stranden stod M'ling, Montgomerys tjener, og et af de hvidklædte væsener fra båden. Endnu højere oppe, i skyggen af træerne, så jeg min lille abemand og bagved ham nogle andre utydelige skikkelser.

"Hvem er disse skabninger?" sagde jeg, idet jeg pegede på dem og løftede stemmen mere og mere, for at de skulle kunne høre mig. "De har været mennesker – mennesker ligesom I selv, men I har indpodet en eller anden dyrisk besmittelse på dem og gjort dem til trælle, skønt I frygter dem endnu. – I som lytter," råbte jeg til dyremenneskene og pegede på Moreau, "I som lytter! Ser I da ikke, at disse mænd endnu frygter jer, at de vandrer om i angst for jer? Hvorfor frygter I da dem? I er mange –"

"For Guds skyld," skreg Montgomery, "hold op, Prendick!"

"Prendick!" skreg Moreau.

Og så gav de sig begge to til at råbe i munden på hinanden som for at overdøve min stemme. Bag ved dem skulede dyremenneskenes stirrende, forundrede ansigter, deres vanskabte hænder hang slapt ned og deres skuldre ludede

forover. De syntes, forekom det mig, at forsøge på at forstå mig og på at erindre noget af deres fortid som mennesker.

Jeg vedblev at råbe, jeg husker knap hvad. At Moreau og Montgomery kunne dræbes – at man ikke behøvede at være bange for dem – det var omkvædet på, hvad jeg forklarede dyrefolkene; det blev siden til ulykke for mig selv. Jeg så den grønøjede mand i de mørke pjalter, som jeg havde truffet aftenen efter min ankomst, komme frem mellem træerne, og andre fulgte efter ham for bedre at høre, hvad jeg sagde.

Til sidst holdt jeg inde af mangel på vejr.

"Hør et øjeblik på, hvad jeg har at sige," lød Moreaus rolige stemme, "så kan De sige, hvad De vil."

"Nå?" sagde jeg.

Han rømmede sig, tænkte sig om og råbte så: "Latin, Prendick! Slet latin! Skoledrengelatin! Men prøv på at forstå det. *Hi non sunt homines, sunt animalia qui nos habemus* … vivisekeret[Note 1)]. Underkastet dem en menneskeliggørende proces. Jeg skal forklare Dem det hele. Kom i land."

Jeg lo. "Jo, det er en nydelig historie," svarede jeg. "De kan tale, bygge huse, lave mad. Nej, de har været mennesker. Sådan lader jeg mig ikke lokke i land."

"Der er dybt lige udenfor det sted, hvor De står … og fuldt af hajer."

"Det er netop noget for mig," svarede jeg. "Så er det forbi i en fart. Men jeg kan gøre Dem nogen fortræd først."

"Vent et øjeblik." Op af lommen tog han noget, som glimtede i solen, og lod denne genstand falde ned for sine fødder. "Det er en ladt revolver," sagde han. "Montgomery her vil gøre ligesom jeg. Nu går vi højere op på stranden, indtil De mener, at

afstanden er tilstrækkeligt stor. Så kan De komme og tage revolverne."

"Nej tak. En af jer har naturligvis en tredje revolver."

"Hør, Prendick, brug nu Deres fornuft. For det første har jeg aldrig bedt Dem om at komme her til øen. For det andet havde vi Dem i går aftes liggende bevidstløs efter et sovemiddel, så hvis vi havde villet tilføje Dem noget ondt, kunne vi let have gjort det den gang; og fremdeles, nu da Deres første forskrækkelse er forbi, og De kan tænke Dem en smule om – synes De egentlig, at Montgomery her ser ud til at være, hvad De anser ham for? Når vi har jaget efter Dem, så har det været for Deres eget bedste – fordi denne ø er fuld af ... fjendtlige fænomener. Hvorfor skulle vi også have lyst til at skyde Dem, når De netop selv har villet drukne Dem?"

"Men hvorfor pudsede De da Deres ... Deres folk på mig dernede i hulen?"

"Fordi vi troede os sikre på at kunne fange Dem og frelse Dem fra fare. Bagefter trak vi os bort fra sporet – for Deres eget bedste."

Jeg grublede. Der syntes at være en svag mulighed for, at manden talte sandhed. Men så faldt der mig noget andet ind.

"Men," sagde jeg, "i indhegningen så jeg –"

"Det var pumaen."

"Hør nu, Prendick," sagde Montgomery, "De er et dumt asen. Kom nu op af vandet og tag disse revolvere og lad os så snakke sammen. De kan da ikke være værre stillet over for os, hvis De gør det, end De er nu."

Jeg vil indrømme, at den gang – og for resten altid – nærede jeg mistillid og frygt for Moreau. Men Montgomery var et

menneske, som jeg følte, at jeg forstod.

"Gå så højere op på stranden," sagde jeg efter at have tænkt mig lidt om; og jeg tilføjede:

"Men hold Deres hænder i vejret."

"Det går ikke an," svarede Montgomery med et forklarende kast med hovedet hen imod dyremenneskene. "Man må holde på værdigheden."

"Så gå op til træerne," sagde jeg, "på hvad måde I selv vil."

"Det er en Fandens dum ceremoni," sagde Montgomery.

Begge gjorde omkring og stod ansigt til ansigt med de seks eller syv groteske skabninger, som stod her i solskinnet – disse væsener, som var til at tage og føle på, som kastede skygger, og som levede, men som dog var så underligt utrolige og uvirkelige. Montgomery knaldede med sin pisk ad dem, og øjeblikkeligt vendte de sig og flygtede over hals og hoved ind mellem træerne. Da Montgomery og Moreau var i en afstand, som jeg anså for tilstrækkelig, vadede jeg i land, tog revolverne og undersøgte dem. For at forvisse mig om, at jeg ikke blev overlistet på en snedig måde, affyrede jeg et skud mod en rund lavaklump og havde den tilfredsstillelse at se stenen flyve i stumper og stykker og blyet falde ned på sandet.

Alligevel tøvede jeg et øjeblik.

"Jeg vil risikere det," sagde jeg endelig og gik med en revolver i hver hånd op på stranden hen imod dem.

"Det kan jeg lide," sagde Moreau koldblodigt. "Men i ethvert tilfælde har De spildt mig størstedelen af dagen med Deres forbandede forskrækkelse."

Og med et anstrøg af foragt i deres ansigter, som ydmygede mig, vendte han og Montgomery sig og skred tavse af sted

foran mig.

Den lille skare dyremennesker stod endnu med forbavsede ansigter inde mellem træerne. Jeg gik forbi dem så roligt som muligt. En af dem gav sig til at følge efter mig, men trak sig igen tilbage, da Montgomery knaldede med sin pisk. Resten stod og holdt øje med os i tavshed. Måske de en gang havde været dyr. Men jeg har aldrig før set et dyr forsøge på at tænke.

13. Menneskefabrikation

"Og nu, Prendick, skal jeg forklare Dem sagen," sagde doktor Moreau, så snart vi havde spist og drukket. "Jeg må tilstå, at De er den mest fordringsfulde gæst, jeg nogensinde har haft, og jeg vil sige Dem rent ud, at dette er den sidste gang, jeg føjer Dem. Næste gang De truer med at begå selvmord, vil jeg ikke gøre mig den mindste ulejlighed for at forhindre Dem i det."

Han sad i min lænestol med en cigar mellem sine hvide, smidige fingre. Lyset fra hængelampen faldt på hans hvide hår; han stirrede gennem det lille vindue ud på de strålende stjerner. Jeg sad så langt borte fra ham som muligt, med bordet imellem os og revolverne ved hånden. Montgomery var ikke til stede. Jeg havde endnu ikke mod til at være sammen med dem begge to i sådan et lille værelse.

"De indrømmer altså, at det vivisekerede menneske, som De kaldte det, alligevel ikke er andet end pumaen?" spurgte Moreau. Han havde ført mig ind i det rædselsfulde indre værelse, for at jeg kunne forvisse mig om, at der intet menneske fandtes der.

"Det er pumaen," svarede jeg, "endnu i live, men så sønderflænget og lemlæstet, at jeg håber, jeg aldrig mere får noget levende væsen at se i en lignende tilstand. Af alle de nederdrægtige –"

"Ja tak, det kan være det samme," sagde Moreau. "Skån mig i det mindste for Deres uerfarenheds forfærdelse. Der var en tid, da Montgomery sagde noget lignende. De indrømmer altså, at det er pumaen. Ti så stille, mens jeg aflirer min fysiologiske forelæsning for Dem." Og derpå begyndte han straks at forklare

mig sin livsgerning i en tone som en mand, der keder sig inderligt, men efterhånden talte han sig dog en smule varm. Hans fremstilling var særdeles letfattelig og overbevisende. Af og til fik hans stemme en let sarkastisk klang. Det varede ikke længe, førend jeg følte mine kinder gløde af skam over den stilling, jeg havde bragt både ham og mig selv i.

De skabninger, som jeg havde set, var ikke mennesker, havde aldrig været mennesker. De var dyr – menneskeliggjorte dyr – vivisektionens triumf.

"De har slet ikke tænkt på alt det, som en dygtig vivisektor kan bringe ud af levende væsener," sagde Moreau. "Jeg for mit vedkommende kan blot ikke forstå, at det, som jeg har gjort her, ikke er blevet gjort tidligere. Små forsøg har man naturligvis gjort – amputationer, afskæring af tungen, eksstirpationer. De ved selvfølgelig, at man ved en operation kan kurere et menneske for at skele – eller på samme måde frembringe en skelen? Og så er der alle mulige bortskæringer, sekundære forandringer, forstyrrelser i pigmentlagene, modifikationer og ændringer i fedtvævenes aflejring. De har utvivlsomt hørt tale om den slags ting?"

"Naturligvis," svarede jeg. "Men disse modbydelige skabninger, som De –"

"Nu kommer vi til det," sagde han og vinkede ad mig med hånden, at jeg skulle tie stille. "Jeg er først lige begyndt på min forklaring. Alle de nævnte tilfælde er nu rene ubetydeligheder. Kirurgien formår at gøre det, der er bedre. Den kan bygge op, lige så vel som rive ned eller forandre. De har måske hørt om en ganske almindelig kirurgisk operation, som man tager sin tilflugt til i tilfælde, hvor næsen er blevet beskadiget. En hudlap

skæres løs fra panden, bøjes ned over næsen og vokser fast i denne nye stilling. Det er, så at sige, at indpode en del af et levende legeme på et nyt sted på det samme legeme. Man kan også indpode frisk materiale fra et andet legeme – for eksempel tænder. En sådan indpoden af hud eller ben sker for at gøre helbredelsen lettere. Kirurgen anbringer midt i såret et stykke hud, der er skåret løs fra et andet levende væsen, eller en stump knokkel fra et dyr, der lige er dræbt. Hunter indpodede – som De måske har hørt – en hanespore på en tyrs hals, og der voksede den nok så prægtigt. Jeg må også minde Dem om de algierske zouavers "rhinoceros-rotter" – uhyrer, som bliver fremstillet ved, at man flytter spidsen af en almindelig rottes hale hen på dens snude og lader den gro fast der."

"Uhyrer, som bliver fremstillet!" gentog jeg. "Er det da Deres mening at ville fortælle mig, at –"

"Ja. Disse væsener, som De har set, er dyr, som jeg har omarbejdet og givet nye skikkelser med operationskniven. Til dette – til at studere levende skikkelsers evne til at lade sig forme – har jeg viet mit liv. Jeg har studeret i mange år og erhverver mig stadig nye kundskaber på dette område. Ja, De sætter et forfærdet ansigt op, og dog er det ikke noget nyt, jeg her fortæller Dem. Det har alt sammen i åringer ligget lige på overfladen af den praktiske anatomi, men ingen har været dristig nok til at berøre det. Det er ikke blot et dyrs ydre skikkelse, som jeg kan forandre. Man kan også vedvarende ændre en skabnings fysiologi og kemiske rytme; vaccination og andre inokulationsmetoder med levende eller døde stoffer er eksempler, som utvivlsomt er Dem velbekendte. En lignende operation er blodtransfusion, med hvilket emne jeg i sin tid

begyndte. Den slags tilfælde kender jo enhver. Mindre bekendte, og rimeligvis langt mere omfattende, var hine middelalderlige kirurgers operationer, som frembragte dværge, tiggerkrøblinge og vanskabninger, der lod sig fremvise; nogle spor af disses kunst findes endnu i den behandling, der bliver de drenge til del, som uddannes til gøglere eller akrobater. Victor Hugo giver en beretning om det i *"Manden som ler"* ... Men måske det nu er Dem klart, hvad jeg mener? De begynder vel at indse, at det er muligt at overføre væv fra én del af et dyrs legeme til en anden, eller fra det ene dyr til det andet, at ændre dets kemiske reaktioner og vækstmetoder, at forandre dets lemmers ledføjninger, kort sagt at foretage de mest indgribende modifikationer i dets bygning?

Og alligevel er der ingen moderne videnskabsmænd, der har undersøgt denne ejendommelige videnskabsgren systematisk og for dens egen skyld, førend jeg kastede mig over den! Nogle af denne slags ting har kirurgien kun grebet til som en sidste tilflugt; de fleste begivenheder af denne art, som vil falde Dem ind, har så at sige været tilfældets værk – er blevet fremkaldt af tyranner, af forbrydere, af heste- eller hundeavlere, af alle slags uerfarne, ubehændige mennesker, der kun har haft deres egne umiddelbare formål for øje. Jeg var den første, der gav mig af med dette spørgsmål, væbnet med den antiseptiske kirurgis hjælpemidler og med et virkeligt videnskabeligt kendskab til biologiens love.

Og dog skulle man tro, at en lignende virksomhed må være blevet udøvet tidligere i al hemmelighed. Sådanne skabninger som de siamesiske tvillinger ... Og i inkvisitionens fængsler. Naturligvis var deres hovedformål at udvikle torturen til en

kunst, men i det mindste nogle af inkvisitorerne har dog sikkert haft en gnist af videnskabelig nysgerrighed ..."

"Men," sagde jeg, "disse væsener – disse dyr kan jo *tale*!"

Det var ganske sandt, svarede han, hvorpå han gik over til at påvise, at vivisektionen ikke blot indeholdt muligheder for en metamorfose i fysisk henseende alene. Man kan opdrage en gris. Den sjælelige bygning er endog endnu mere plastisk end den legemlige. Efterhånden som vi kommer dybere til bunds i den hypnotiske videnskab, viser det sig, at det er muligt at erstatte gamle, medfødte instinkter med nye suggestioner, at ændre eller udrydde de nedarvede, fastslåede ideer. Såre meget af hvad vi kalder moralsk opdragelse er i virkeligheden en sådan kunstig forandring eller fordrejelse af instinkter; stridslyst forvandles til heltemodig selvopofrelse, og undertrykt kønsdrift til religiøs grebethed. Og den store forskel mellem et menneske og en abe ligger i strubehovedet, sagde han, i abens mangel på evne til den højtudviklede frembringelse af forskellige lydsymboler, som kan understøtte tanken. Jeg var ikke enig med ham i så henseende, men på en noget uhøflig måde afviste han mine indvendinger uden at indlade sig på en drøftelse af dem. Han gentog blot, at det forholdt sig, som han sagde, og fortsatte sin beretning om sit arbejde.

Jeg spurgte ham, hvorfor han havde taget den menneskelige skikkelse til mønster. Det forekom mig den gang, og det forekommer mig endnu, at der var en ejendommelig ondskabsfuldhed i dette valg.

Han indrømmede, at det var et rent tilfælde, at han havde valgt denne skikkelse. "Jeg kunne akkurat lige så godt have lavet får om til lamaer og lamaer til får. Der er formodentlig noget i

den menneskelige skikkelse, der appellerer stærkere til ens kunstneriske tilbøjeligheder, end nogen som helst dyrisk skikkelse er i stand til. Men jeg har for resten ikke indskrænket mig til menneskefabrikation. Én eller to gange ..." Han standsede og tav måske et minut. "Alle disse år! Hvor tiden dog går! Og her har jeg spildt en dag med at frelse Deres liv og spilder nu en time med at give forklaringer!"

"Men," sagde jeg, "jeg forstår det endnu ikke. Jeg indser ikke Deres berettigelse til at forvolde alle disse lidelser. Det eneste, som i mine øjne kunne undskylde vivisektionen, skulle være en praktisk nytte –"

"Ja netop," sagde han. "Men jeg ser nu anderledes på tingen, forstår De. Vi står på forskellige standpunkter. De er materialist."

"Jeg er *ikke* materialist," begyndte jeg heftigt.

"I mine øjne – i mine øjne. Det er netop spørgsmålet om smerten, der adskiller os fra hinanden. Så længe De føler Dem ilde til mode ved at se eller høre smerter, så længe Deres egne smerter kan få Dem til at gøre dette eller hint, så længe smerten ligger til grund for Deres anskuelser om synd – så længe, siger jeg Dem, er De et dyr, og tænker kun en lille smule klarere, hvad ethvert dyr føler. Denne smerte –"

Jeg trak utålmodigt på skuldrene ad disse sofisterier.

"Å, smerten er sådan en bagatel! En ånd, der fuldstændigt har åbnet sig for, hvad videnskaben har at lære, må kunne indse, at smerten er en bagatel. Måske undtagen på vor lille planet, dette lille gran af kosmisk støv, som ville være usynligt for vore øjne, længe førend vi kunne nå den nærmeste stjerne – måske, siger jeg, findes den ting, vi kalder for smerte, intetsteds undtagen

her. Men de love, som vi famler os frem imod ... Ja, hvilken smerte gives der, selv her på Jorden, selv iblandt levende væsener?"

Med disse ord tog han en lille pennekniv op af lommen, åbnede det mindste blad og drejede sin stol således, at jeg kunne se hans lår. Derpå udvalgte han omhyggeligt et sted, jog knivsbladet ind i sit ben og trak det ud igen.

"Det kunststykke har De sikkert før set. Det gør ikke mere ondt end et knappenålsstik. Men hvad viser det os? Der behøves ingen evne til at føle smerte i denne muskel, og derfor findes der ikke nogen sådan evne; der behøves ikke meget af den i huden, og derfor træffer vi kun hist og her på låret et sted, der er i stand til at føle smerte. Smerte er ganske simpelt vor indvendige lægevidenskabelige rådgiver, som har at advare og anspore os. Det er ikke alt levende kød, der er modtageligt for smerte, heller ikke alle nerver, ja ikke en gang alle følelsesnerver. Der er ikke spor af smerte – virkelig smerte – i synsnervens følelser. Hvis man beskadiger synsnerven, ser man blot et lysglimt, akkurat ligesom en sygdom i hørenerven kun giver sig til kende ved en summen for ørene. Planter føler ikke smerte; og hvad de lavere dyr angår – det er meget muligt, at sådanne dyr som søstjerner og krebs ikke kender til smerte. Med hensyn til menneskene – jo mere intelligente de bliver, desto mere intelligens vil de anvende til at sørge for deres eget vel, og desto mindre vil de behøve smertens svøbe til at holde dem borte fra farer. Jeg har endnu aldrig hørt om en unyttig ting, hvis eksistens ikke før eller senere blev udslettet af tingenes udvikling. Har De måske? Og smerte bliver efterhånden unødvendig.

Fremdeles er jeg en religiøs mand, Prendick, som ethvert fornuftigt menneske må være. Måske jeg bilder mig ind, at jeg kender mere til Skaberens veje end De – for jeg har søgt hans love på *min* måde hele mit liv, medens De, efter hvad jeg hører, har samlet sommerfugle. Og jeg siger Dem, glæde og smerte har intet at gøre med Himlen eller Helvede. Glæde og smerte – pyh! Hvad forskel er der på en teologs ekstase og en muhamedaners hurier – undtagen at disse sidste er mere forståelige? Den vægt, som mænd og kvinder lægger på glæde og smerte, Prendick, er dyrets mærke på dem, mærket af dyret, fra hvilket de nedstammer. Smerte! Smerte og glæde – de eksisterer kun for os, så længe vi kravler i støvet ...

Nå, ser De, jeg fortsatte altså mine undersøgelser ad den vej, som de selv førte mig ind på. Jeg har aldrig hørt, at en undersøgelse kunne fortsættes på anden måde. Jeg stillede et spørgsmål, udfandt en metode til at få et svar, og fik – et nyt spørgsmål. Var dette muligt, og var hint umuligt? De kan ikke tænke Dem, hvad sligt har at betyde for en videnskabsmand, hvilken magt en intellektuel lidenskab kan få over ham. De kan ikke forestille Dem den sælsomme, rolige fryd, som denne intellektuelle attrå skænker ham. Det væsen, der ligger foran ham, er ikke længere et dyr, en medskabning, men et problem. Smerte født af medlidenhed – alt hvad jeg kender dertil, er, at jeg mindes det som noget, jeg plejede at lide af for mange år siden. Jeg ønskede – og det var det eneste, jeg ønskede – at finde den yderste grænse for levende skikkelsers evne til at lade sig omforme."

"Men," sagde jeg, "dette er jo en afskyelighed –"

"Jeg har aldrig skænket sagens etiske side en tanke. Studiet af naturen gør til sidst et menneske lige så ubarmhjertigt som naturen. Jeg har fortsat, uden at tage hensyn til andet end til det spørgsmål, som jeg søgte at løse, og materialet har … efterhånden opsamlet sig i hytterne dernede … Det er næsten elleve år, siden vi kom hertil, jeg og Montgomery og seks kanakaer. Jeg mindes øens grønne tavshed og det øde ocean omkring os, som om det var i går. Det var, som om dette sted havde ventet på mig.

Vi bragte vore forråd i land og byggede vort hus. Kanakaerne lavede sig nogle hytter i nærheden af kløften. Jeg skred til arbejdet her med det materiale, jeg havde bragt med mig. Der hændte nogle ubehagelige ting i begyndelsen. Jeg gav mig i lag med et får, og efter halvanden dags arbejde kom jeg til at dræbe det ved at skalpellen gled ud for mig. Så tog jeg fat på et nyt får, lavede et væsen, der syntes at bestå af lutter smerte og frygt, og lod det blive liggende indbundet i bandager, for at det kunne komme sig. Jeg syntes, det så helt menneskeligt ud, da jeg var færdig med det, men da jeg næste gang trådte hen til det, var jeg ikke tilfreds med det; det kunne huske mig og var over al beskrivelse forfærdet; det havde ikke mere forstand end et får. Jo mere jeg betragtede det, desto mere klodset forekom det mig, indtil jeg til sidst gjorde ende på uhyrets elendighed. Disse dyr uden mod, disse frygtsomme væsener, som smerten overvælder, og som ikke har en gnist af stridslysten energi til at møde pinslerne med – de duer ikke til at lave mennesker af.

Derefter tog jeg en gorilla, som jeg havde, bearbejdede den med uendelig omhu. Overvandt den ene vanskelighed efter den anden, og frembragte mit første menneske. Jeg arbejdede på

ham hele ugen, dag og nat. Hos ham var det især hjernen, der måtte tages under behandling; meget måtte tilføjes, meget forandres. Da jeg var færdig med ham, og han lå indsvøbt i bandager, bundet og ubevægelig foran mig, forekom han mig at være et ganske godt eksemplar af negertypen. Først da jeg var sikker på, at han ville overleve det, forlod jeg ham; da jeg kom ind i værelset igen, fandt jeg Montgomery omtrent i samme tilstand, som De nu er. Han havde hørt nogle af skrigene, efterhånden som væsenet blev til et menneske, skrig ligesom dem, der foruroligede Dem så meget. Jeg havde ikke straks indviet ham fuldstændigt i min hemmelighed. Også kanakaerne havde forstået noget af det. De var nær ved at gå fra vid og sans af forskrækkelse ved synet af mig. Jeg fik Montgomery på mit parti – i det mindste til dels – men jeg og han havde et drøjt stykke arbejde med at forhindre kanakaerne i at desertere. Det gjorde de for resten senere, og derved mistede vi vort fartøj. Jeg tilbragte lang tid med at opdrage den skabning – jeg beholdt ham i det hele i tre eller fire måneder. Jeg lærte ham begyndelsesgrundene af engelsk, gav ham et begreb om at tælle, fik ham endog til at kende bogstaverne. Men den slags ting havde han vanskeligt ved at lære – skønt jeg har truffet idioter, som havde endnu vanskeligere ved det. Han begyndte, hvad hans ånd angik, på fuldstændig bar bund; han havde ingen som helst erindring om sin tidligere tilværelse. Da hans sår var fuldstændigt lægte, og han kun var øm og stiv i hele kroppen og havde lært at snakke en smule, bragte jeg ham derover og præsenterede ham for kanakaerne som en interessant kammerat.

I begyndelsen var de gyseligt bange for ham, jeg ved ikke af hvilken grund – og jeg følte mig temmelig fornærmet over det, for jeg var stolt af ham – men hans væsen var så mildt, og han syntes at føle sin egen underlegenhed så stærkt, at de efter nogen tids forløb tog sig af ham og gav sig i lag med hans opdragelse. Han var lærenem og besad en hel del efterlignelsesevne og perfektibilitet; han byggede sig for eksempel et skur, der forekom mig at være bedre end deres egne elendige hytter. Der var en af fyrene, som var lidt af en missionær, og han lærte denne skabning at læse eller i det mindste at stave og gav ham nogle rudimentære ideer om moral, men det lod til, at bæstets sædvaner ikke var aldeles, som man kunne ønske det.

Jeg holdt hvil i nogle dage og var til sinds at skrive en beretning om hele sagen for at sætte lidt liv i de engelske fysiologer. Men så traf jeg en dag skabningen siddende på hug oppe i et træ og pludre ad to af kanakaerne, som havde drillet ham. Jeg truede ham, sagde ham, hvor lidt det lignede et menneske at opføre sig på den måde, vakte hans skamfølelse, og gik tilbage hertil med den beslutning at gøre et bedre stykke arbejde, førend jeg førte det til England for at fremvise det der. Jeg *har* gjort bedre stykke arbejde; men af en eller anden grund glider disse væsener bestandig tilbage igen – det er, som om dyret i dem dag for dag vokser sig stærkere … Men jeg tror, at jeg kan udrette noget endnu bedre. Jeg tror, at jeg kan overvinde også denne vanskelighed. Pumaen her …

Ja, det er min historie. Alle kanakaerne er døde nu. Én faldt over bord fra båden, og én døde af et sår i hælen, som han på en eller anden måde fik noget giftig plantesaft ind i. Tre

deserterede med vor jagt, og jeg antager og håber, at de gik nedenom og hjem. Den sjette ... blev dræbt. Nå – jeg har frembragt andre væsener i deres sted. Montgomery tog på veje i begyndelsen, omtrent ligesom De var tilbøjelig til, men siden ..."

"Hvad blev der af den sjette?" spurgte jeg skarpt – "den sjette kanaka, der blev dræbt?"

"Ja – sagen er, at efter at jeg havde fabrikeret et antal menneskelige skabninger, lavede jeg et væsen –" Han tøvede.

"Nå, og så?" spurgte jeg.

"Det blev dræbt."

"Jeg forstår ikke rigtigt," sagde jeg. "Mener De, at ..."

"At det dræbte kanakaen – ja. Det dræbte også forskellige andre væsener, som det traf på. Vi forfulgte det i et par dage. Det slap kun løs ved et tilfælde – det havde aldrig været min mening, at det skulle have sin frihed. Det var blot et eksperiment. Det var et væsen uden lemmer og med et gyseligt ansigt, og det snoede sig hen ad jorden på slangemanér. Det havde enorme kræfter og var rasende af smerte, og det fo'r af sted med bevægelser, der mindede om en svømmende delfin. Det holdt sig skjult i skovene i nogle dage og gjorde alle, som det traf, fortræd, indtil vi gik på jagt efter det; så snoede det sig af sted til den nordlige del af øen, og vi delte os for at kunne komme ind på livet af det. Montgomery ville absolut ledsage mig. Kanakaen havde en bøsse, og da vi fandt hans lig, var et af løbene krummet som et S og næsten helt gennembidt ... Montgomery skød uhyret ... Derefter holdt jeg mig til den menneskelige skabnings ideal – undtagen hvad små væsener angår."

Han tav. Jeg sad stiltiende og iagttog hans ansigt.

"Således har jeg drevet mine studier i tyve år i det hele – deri indbefattet ni år i England – og stadig er der i alt, hvad jeg gør, noget, som skuffer mig, som gør mig utilfreds, som udfordrer mig til yderligere anstrengelser. Stundom frembringer jeg noget bedre end sædvanligt, stundom noget dårligere, men aldrig når jeg det mål, som jeg drømmer om. Den menneskelige skikkelse kan jeg nu fremstille, næsten med lethed, således at den bliver slank og yndefuld eller svær og kraftig; men ofte har jeg ulejlighed med hænderne og kløerne – smertefulde legemsdele, som jeg ikke tør omdanne alt for stærkt. Men det vanskeligste arbejde ligger i den omhyggelige forbedring og omdannelse af hjernen, som man nødvendigvis må foretage. Intelligensen står ofte på et mærkværdigt lavt standpunkt, har uforklarlige tomme pletter og uventede huller. Og allermest utilfredsstillende af det hele er noget, som jeg ikke kan definere, et eller andet sted – jeg kan ikke bestemt sige hvor – i sædet for sindsbevægelserne. Attråer, instinkter, tilbøjeligheder, som gør menneskeligheden afbræk – ligesom en underlig, skjult beholder, som pludselig kan sprænges og oversvømme hele dyrets eksistens med harme, had eller frygt. Disse mine skabninger forekom Dem sælsomme og uhyggelige, så snart De begyndte at lægge mærke til dem, men i mine øjne synes de, når jeg netop har frembragt dem, at være aldeles utvivlsomme menneskelige væsener. Først bagefter forsvinder denne overbevisning, alt som jeg iagttager dem. Først viser der sig ét og derpå et andet dyrisk træk på overfladen og stirrer mig ind i ansigtet ... Men jeg vinder nok sejr. Hver gang jeg nedsænker et levende væsen i de brændende smerters bad, siger jeg til mig selv: Denne gang vil jeg brænde hele dyret bort,

denne gang vil jeg virkelig skabe et fornuftbegavet væsen. Når alt kommer til alt, hvad er så ti år? Mennesket har været hundredtusind år om at blive til."

Han grublede mørkt. "Men jeg nærmer mig den faste borg. Denne puma ..."

Efter en pause vedblev han: "Og de falder tilbage. Så snart jeg slipper dem, begynder dyret igen at liste sig frem, at vise sig i dem ..."

På ny en lang pause.

"De anbringer altså de væsener, som De skaber, i hine huler?" spurgte jeg.

"De tyr selv derhen. Jeg jager Dem bort, når jeg begynder, at mærke dyret i dem, og så vandrer de derhen. De er alle sammen bange for dette hus og for mig. Der findes en slags travesti af det menneskelige samfund derovre. Det kender Montgomery til, for han blander sig i deres sager. Han har oplært et par stykker af dem til at være vore tjenere. Jeg tror, at han halvvejs er kommet til at holde af nogle af disse dyr, skønt han skammer sig ved det. Men det er hans sag og ikke min. Jeg væmmes kun ved dem og betragter dem som fejlslagne forsøg. Jeg interesserer mig ikke for dem. Formodentlig følger de det spor, som kanaka-missionæren anviste, og fører en slags parodi på et fornuftigt liv – de stakkels dyr! Der er noget, som de kalder for Loven. Og de synger hymner om, at "alt er dit". De bygger sig hytter, plukker frugter og indsamler urter – de gifter sig endogså. Men jeg kan gennemskue det alt sammen, jeg kan se helt ind i deres sjæle, og jeg ser, at de kun er sjæle af dyr, dyr som må gå til grunde – sjæle som ikke indeholder andet end harme og lyst til at leve og tilfredsstille sine drifter ... Og dog er

der noget mærkværdigt ved dem. De er komplicerede, ligesom alle levende væsener. Der er en slags opadstræben i dem, som dels er forfængelighed, dels overflødig kønsdrift, dels overflødig nysgerrighed. Jeg føler det som en spot over mig ... Men jeg nærer visse forhåbninger med hensyn til den puma; jeg har haft et strengt arbejde med dens hoved og hjerne ..."

"Og nu," sagde han og rejste sig op efter en lang pause, under hvilken vi havde været fordybede hver i sine tanker, "hvad mener De nu? Er De endnu bange for mig?"

Jeg så på ham og så kun en mand med blegt ansigt, hvidt hår og rolige øjne. Når undtages denne ro, dette anstrøg af noget, der næsten var skønhed, og som havde sin årsag i hans bestemte stilfærdighed og hans pragtfulde legemsbygning, så han ikke stort anderledes ud end en mængde andre hyggelige gamle herrer. Jeg gøs. Men som svar på hans andet spørgsmål rakte jeg ham revolverne, én med hver hånd.

"Behold dem," sagde han med en let gaben. Han blev stående, stirrede på mig et øjeblik og smilede. "De har oplevet to dage, der har været rige på begivenheder," sagde han. Han betragtede mig tankefuldt en kort stund og forlod mig så gennem inderdøren. Jeg drejede øjeblikkeligt nøglen om i yderdøren.

Jeg satte mig ned igen og sad en tidlang helt sløv, så træt på sjæl og ånd og legeme, at jeg ikke var i stand til at tænke over, hvad jeg havde hørt. Den sorte vinduesåbning stirrede på mig ligesom et øje. Til sidst rejste jeg mig med en kraftanstrengelse, slukkede lampen, krøb op i køjen, og faldt meget snart i søvn.

14. Dyrefolkene

Jeg vågnede tidligt. Moreaus forklaring stod for min tanke, tydeligt og bestemt, lige fra det øjeblik, da jeg slog øjnene op. Jeg sprang ud af køjen og hen til døren for at forvisse mig om, at den var aflåset. Derefter prøvede jeg jernstangen for vinduet og fandt, at den sad forsvarligt fast. At disse menneskelignende skabninger i virkeligheden kun var dyriske uhyrer, blotte groteske travestier af mennesker, fyldte mit sind med en vag usikkerhed over for, hvad de muligvis kunne finde på, hvilket var langt værre end nogen bestemt frygt. Det bankede på døren, og jeg hørte M'ling tale med sin grødede stemme. Jeg greb en af revolverne, gemte den i lommen (idet jeg vedblev at holde hånden på den) og åbnede døren for ham.

"God morgen, herre," sagde han, idet han trådte ind med en dårligt kogt kanin som tilgift til den sædvanlige morgenmad af grøntsager. Efter ham kom Montgomery. Hans hurtige blik faldt på mig, som stod der med hånden i lommen, og han smilede spottende.

Pumaen skulle have ro den dag, for at dens sår kunne læges; men Moreau, som var i høj grad uselskabelig, kom ikke ind til os. Jeg talte med Montgomery for at komme til klarhed over, hvorledes dyrefolkene levede. I særdeleshed ville jeg meget gerne vide, hvorledes disse umenneskelige uhyrer lod sig afholde fra at overfalde Moreau og Montgomery og fra at sønderrive hinanden.

Han forklarede mig, at når Moreau og han selv levede i forholdsvis sikkerhed, lå grunden dertil i disse uhyrers indskrænkede åndsevner. Til trods for deres forøgede

intelligens og deres dyriske instinkters tendens til at vågne op igen, havde Moreau i deres sjæle indplantet visse fikse ideer, som satte uoverstigelige skranker for deres indbildningskraft. De var i virkeligheden hypnotiserede; det var blevet dem sagt, at visse ting var umulige, og at visse andre ting ikke måtte gøres, og disse forbud var blevet indvævet i deres sjæle i en sådan grad, at det ikke var dem muligt at være ulydige eller at komme med indvendinger. I visse henseender, hvor gamle instinkter stod i strid med Moreaus ønsker, var de imidlertid ikke så pålidelige. En række sætninger, som de kaldte Loven – jeg havde allerede hørt dem opremse – kæmpede i deres sjæle med deres dyriske naturs indgroede, stadig oprørske lyster. Denne lov gentog de bestandigt, hørte jeg, og – brød den lige så bestandigt. Både Montgomery og Moreau var særligt omhyggelige for, at de ikke skulle komme til at smage blod. De frygtede for de uundgåelige erindringer, som denne smag måtte vække.

Montgomery fortalte mig, at ærbødigheden for Loven blev løjerligt svækket, når mørket faldt på, især hos dyrefolkene af katteslægten; på den tid af døgnet var dyret i dem stærkest; eventyrlige lyster vågnede i dem ved tusmørkets frembrud; da vovede de ting, som de aldrig syntes at drømme om ved højlys dag. Det var også grunden til, at jeg var blevet forfulgt af leopardmanden aftenen efter min ankomst. Men i denne første periode af mit ophold på øen brød de kun loven i smug og når det var blevet mørkt; om dagen var der almindelig ærbødighed for dens talrige forbud.

Og her kan jeg måske indskyde nogle få almindelige meddelelser om øen og dyrefolkene. Øen, som var af

uregelmæssig skikkelse, lav, og helt isoleret beliggende i det store hav, havde et fladerum af omtrent en halv kvadratmil. Den var af vulkansk oprindelse og på de tre sider omgivet af koralrev. Nogle fumaroler i dens nordlige del og en hed kilde var de eneste spor af de kræfter, som for længe siden havde frembragt den. Af og til mærkedes en svag dirren af et jordskælv, og stundom bragte dampskyer forvirring i den stedse opstigende røgsøjle. Men det var også det hele. Øens befolkning, fortalte Montgomery mig, bestod nu i over tres af disse sælsomme frembringelser af Moreaus kunst, deri ikke indbefattet de mindre vanskabninger, som ikke havde menneskelig skikkelse, og som levede rundt omkring i kratskoven. Han havde i alt frembragt næsten et hundrede og tyve, men mange var døde – nogle, som for eksempel det krybende, lemmeløse væsen, han havde fortalt mig om, havde fået en voldsom død. Som svar på et spørgsmål, jeg fremsatte, sagde Montgomery, at de virkelig fik afkom, men at dette i reglen døde. Der fandtes intet spor til, at de erhvervede menneskelige ejendommeligheder gik i arv til ungerne. Hvis de vedblev at leve, tog Moreau dem og omformede dem, så at de fik menneskeskikkelse. De kvindelige væsener var mindre talrige end de mandlige og udsatte for megen hemmelig forfølgelse til trods for, at loven påbød monogami.

Det ville være mig umuligt at give en detaljeret beskrivelse af disse dyrefolk – mit øje er ikke øvet i at lægge mærke til detaljer – og desværre kan jeg ikke tegne. Måske det mest slående træk i deres hele ydre var misforholdet mellem disse væseners ben og længden af deres krop; og alligevel – så relativ er vor opfattelse af ynde – vænnede mit øje sig til deres skikkelser, og til sidst

delte jeg endog deres overbevisning om, at mine egne lange lår var grimme. En anden ejendommelighed ved dem var hovedets luden og rygradens klodsede og umenneskelige foroverbøjning. Selv abemanden savnede den indadbøjede krumning i ryggen, der gør menneskeskikkelsen så yndefuld. De fleste havde kluntede, fremspringende skuldre, og deres korte underarme hang kraftesløse ned langs deres sider. Kun få af dem var behårede i nogen iøjnefaldende grad – i det mindste ikke førend under slutningen af mit ophold på øen.

Den vanskabthed, som dernæst faldt mest i øjnene, fandtes i deres ansigter; disse havde næsten alle fremstående kæber, hæslige øren, store og fremspringende næser, var meget lodne eller beklædt med meget stride hår, og havde ofte øjne af en underlig farve eller som sad på underlige steder. Ingen af disse skabninger kunne le, skønt abemanden kunne udstøde en pjattet fnisen. Ud over disse almindelige karakteristiske kendemærker havde deres hoveder kun lidet tilfælles; hver af dem havde bevaret sin særlige arts ejendommeligheder: Menneskemærket forvrængede, men kunne ikke skjule leoparden, oksen, soen, eller hvilket som helst andet eller andre dyr, som hvert enkelt væsen var blevet frembragt af. Der var også meget stor forskel på stemmerne. Hænderne var altid vanskabte; og skønt nogle af dem overraskede mig ved deres uventede lighed med menneskehænder, manglede de næsten alle én eller flere fingre, havde klodsede negle og savnede menneskehændernes fine føleevne.

De to frygteligste dyremennesker var leopardmanden og en skabning, der var lavet af en hyæne og et svin. Større end disse var de tre oksemænd, som havde roet båden i land. Derefter

kom den sølvgrå, hårede mand – "lovsigemanden", som han kaldte sig – M'ling, og en blanding af abe og ged, der lignede en satyr, samt forskellige andre væsener, hvis oprindelse jeg ikke nærmere undersøgte.

I begyndelsen havde jeg en gysende rædsel for disse dyr og følte alt for tydeligt, at de ikke var andet end dyr, men uden at jeg selv vidste af det, vænnede jeg mig lidt efter lidt til dem, og desuden havde Montgomerys optræden over for dem en vis indflydelse på mig. Han havde levet iblandt dem så længe, at han næsten var kommet til at betragte dem som almindelige menneskelige væsener, og hans fortid i London stod nu for ham som et herligt, men uvirkeligt liv. Kun én gang om året eller så rejste han til Arica for at gøre forretninger med Moreaus derboende agent, en mand, som handlede med dyr. I denne lille kystby, der bebos af halvblods spaniere, kunne han næppe træffe særligt smukke mennesketyper. Sømændene om bord på skibet, sagde han mig, forekom ham i begyndelsen lige så sælsomme, som dyremenneskene forekom mig – han syntes, at de havde unaturligt lange ben, flade ansigter og fremspringende pander, at de var mistænksomme, farlige og følelsesløse. Han holdt rent ud sagt ikke af mennesker. Mig var han kommet til at synes om, troede han, fordi han havde frelst mit liv.

Allerede den gang mente jeg at kunne mærke, at han havde en hemmelig forkærlighed for nogle af disse omskabte dyr, en fordærvelig sympati med nogle af deres sædvaner, men dette forsøgte han i begyndelsen at skjule for mig.

M'ling, hans tjener, manden med det sorte ansigt, den første at dyrefolkene, som jeg havde truffet på, boede ikke sammen

med de andre ovre på den anden side af øen, men i et lille skur bag ved indhegningen. Denne skabning var næppe så intelligent som abemanden, men langt mere lærvillig, og var den af alle dyrefolkene, der så mest menneskelig ud; Montgomery havde afrettet ham til at lave mad og udføre alle de små huslige forretninger, der kunne forlanges. Han var et kompliceret mindesmærke om Moreaus uhyggelige dygtighed, en bjørn, der var blandet med hund og okse, og en af de omhyggeligst udførte af alle hans skabninger. M'ling behandlede Montgomery med en sælsom ømhed og hengivenhed; undertiden var Montgomery venlig imod ham, klappede ham, gav ham halvt spottende, halvt spøgefulde øgenavne, og fik ham derved til at danse omkring i største henrykkelse; til andre tider mishandlede han ham – især når han havde været i lag med whiskyen – sparkede ham, slog ham, kastede sten eller brændende tændstikker efter ham. Men hvad enten Montgomery behandlede ham godt eller dårligt, var der intet, M'ling elskede så meget, som at være i sin herres nærhed.

Jeg har sagt, at jeg vænnede mig til dyrefolkene, at tusind ting, som i begyndelsen havde forekommet mig unaturlige og frastødende, hurtigt blev naturlige og almindelige for mig. Jeg antager, at alting her i livet får sit udseende af det skær, som vore omgivelser i almindelighed kaster på det. Montgomery og Moreau var alt for ejendommelige individer til, at de kunne bidrage til at holde mit almindelige billede af menneskeheden friskt. Stundom kunne jeg se en af de klodsede okseskabninger, som havde roet båden, traske tungt gennem krattet, og gribe mig i at spørge mig selv og gøre kraftige forsøg på at erindre, hvori han adskilte sig fra en eller anden virkeligt menneskelig

arbejdsmand, som sjokkede hjemad fra sit dagværk; eller jeg fik øje på ræve-bjørnekvindens snedige, lumske fjæs med dets mærkværdigt menneskelige udtryk af listig opfindsomhed og bildte mig endog ind, at jeg havde truffet det før i en eller anden gyde i en stor by.

Alligevel fik jeg af og til et glimt af det dyriske at se på en aldeles utvivlsom og unægtelig måde. En grim mand, tilsyneladende en skrutrygget, menneskelig vildmand, som sad på hug i døren til en af hulerne, kunne for eksempel strække sine arme og gabe og derved pludselig forbavse mig ved at fremvise sine hvasse fortænder og store, krumme hjørnetænder, så skarpe og skinnende som knive. Eller det kunne hænde, at jeg på en eller anden smal sti mødte en slank, hvidklædt kvindeskikkelse, som jeg i et øjebliks dristighed stirrede ind i ansigtet; da opdagede jeg pludselig, med en væmmelse, der virkede helt krampagtig, at hun havde en kats aflange pupiller, eller jeg så ned og fik øje på den krumme, kloagtige negl, hun holdt sit uformelige draperi sammen om sig med. I parentes bemærket, er det en ret mærkværdig omstændighed, som jeg på ingen måde ser mig i stand til at forklare, at disse uhyggelige skabninger – kvinderne, mener jeg – i den første periode af mit ophold på øen havde en instinktmæssig følelse af deres egen frastødende klodsethed, og som følge deraf udviste de en mere end menneskelig omhu for dekorum og sømmelighed i den ydre fremtræden.

15. Hvorledes dyrefolkene smagte blod

Men min uerfarenhed som forfatter leder mig på afveje; jeg må genoptage tråden i min fortælling. Efter at jeg havde spist frokost sammen med Montgomery, fulgtes vi ad ind i det indre af øen for at bese fumarolerne og kilden til den varme strøm, hvis koghede vande jeg den foregående dag tilfældigt havde truffet på. Vi var begge bevæbnede med piske og ladte revolvere. Mens vi vandrede gennem en frodig kratskov på vor vej derhen, hørte vi et vræl af en kanin. Vi standsede og lyttede, men hørte ikke mere, og derfor gik vi videre uden at tænke mere på denne hændelse. Montgomery henledte min opmærksomhed på nogle små, blegrøde dyr med lange bagben, som hoppede af sted gennem buskadset. Han sagde mig, at disse skabninger var opfindelser af Moreau og lavet af dyrefolkenes afkom. Han havde ment, at deres kød kunne benyttes til føde, men en vis kaninagtig tilbøjelighed hos dem til at æde deres egne unger havde umuliggjort hans hensigt. Jeg havde allerede truffet nogle af disse skabninger, både den aften, da jeg flygtede for leopardmanden, og den foregående dag, da jeg blev forfulgt af Moreau. En af dem, der hoppede af sted for at undfly os, faldt tilfældigvis ned i et hul i jorden, som et omstyrtet træs rødder havde revet op. Førend den kunne smutte op igen, lykkedes det os at fange den. Den hvæsede som en kat, kradsede og sparkede voldsomt med bagbenene, og forsøgte at bide, men dens tænder var alt for svage til, at det kunne gøre ondt. Jeg syntes, at den var en ganske køn lille skabning, og da Montgomery erklærede, at den aldrig ødelagde grønsværen ved at grave huler og var meget renlig i sine

sædvaner, skulle jeg næsten tro, at den med held måtte kunne erstatte de sædvanlige kaniner i herregårdshaver.

Vi så også på vor vej et træ, af hvis stamme barken var flået i lange striber og veddet indenfor revet i splinter. Montgomery gjorde mig opmærksom på det. "Ikke flå barken af træerne; det er loven," sagde han. "Der er somme af dem, der blæser loven et stykke!" – Kort efter, hvis jeg husker ret, mødte vi satyren og abemanden. Satyren var et resultat af Moreaus klassiske reminiscenser; hans ansigt havde et fåreagtigt udtryk – ligesom den simplere jødetype – hans stemme var en skurrende brægen og hans ben sataniske. Da vi mødte ham, gik han og gnavede på en bælgfrugt. Begge hilste på Montgomery.

"Hil dig," sagde de, "du, den anden med pisken!"

"Nu er der også en tredje med en pisk," svarede Montgomery. "Så I gør klogest i at passe på!"

"Er han ikke blevet lavet?" spurgte abemanden. "Han sagde – han sagde, at han var lavet."

Satyrmennesket så nysgerrigt på mig. "Den tredje med pisken, han som går ud i søen og græder, har et tyndt, hvidt ansigt."

"Han har en tynd, lang pisk," sagde Montgomery.

"I går blødte han og græd," vedblev satyren. "Du bløder eller græder aldrig. Herren bløder eller græder ikke."

"Du taler jo som en parlør, dit bæst!" sagde Montgomery. "Du kommer til at bløde og græde, hvis du ikke tager dig i agt."

"Han har fem fingre; han er en fem-mand ligesom jeg," sagde abemanden.

"Kom nu, Prendick," sagde Montgomery og tog min arm, hvorpå vi gik videre.

Satyren og abemanden blev stående og så efter os og gjorde bemærkninger til hinanden.

"Han siger ikke noget," sagde satyren. "Mennesker kan tale."

"I går bad han mig om noget at spise," sagde abemanden. "Han vidste ikke, hvor han kunne finde det." Derpå vekslede de nogle ord, som jeg ikke forstod, og jeg hørte satyren le.

På hjemvejen kom vi til et sted, hvor der lå en død kanin. Det stakkels lille dyrs blodige krop var revet i stumper og stykker, mange af ribbenene var pillet helt rene og rygraden tydeligt nok afgnavet.

Montgomery standsede ved dette syn. "Du gode Gud!" sagde han, bøjede sig ned og samlede nogle af de knuste ryghvirvler op for at undersøge dem nøjere. "Du gode Gud!" gentog han, "hvad kan dette betyde?"

"Et af Deres kødædende dyr er faldet tilbage til sine gamle sædvaner," svarede jeg efter en pause. "Denne rygrad er blevet bidt over."

Han stod og stirrede, med kridhvidt ansigt og vrængende mund. "Dette holder jeg ikke af," sagde han langsomt.

"Jeg så noget lignende," sagde jeg, "den første dag, efter at jeg var kommet hertil."

"Hvad Satan –! Hvad var det?"

"En kanin med afrevet hoved."

"Den dag De kom hertil?"

"Den dag jeg kom hertil. I krattet bag ved indhegningen, på min udflugt om aftenen. Hovedet var fuldstændigt vredet af."

Han udstødte en lang, sagte fløjten.

"Og hvad mere er, jeg har en anelse om, hvilket af Deres dyr, der har gjort det. Det er naturligvis kun en mistanke, men –

førend jeg stødte på kaninen, så jeg et af Deres uhyrer drikke nede ved bækken."

"Og labbe vandet op?"

"Ja."

"Ikke labbe drikken op; det er loven. De bæster blæser loven et stykke – når Moreau ikke er i nærheden."

"Det var det dyr, som forfulgte mig."

"Naturligvis," svarede Montgomery. "Det er netop rovdyrs skik. Når de har dræbt deres bytte, drikker de. Det er smagen af blodet, forstår De. – Hvordan så det dyr for resten ud?" spurgte han. "Kunne De kende det igen?" Han så sig omkring, mens han stod og skrævede over kaninens livløse krop, og hans øjne fo'r hen over det omgivende krats skygger og skoven med dens skjulesteder og muligheder for baghold. "Smagen af blodet," sagde han igen.

Han tog sin revolver frem, efterså patronerne i den og stak den igen i lommen. Så begyndte han at trække i sin nedhængende læbe.

"Jeg tror nok, at jeg kunne kende dyret igen."

"Men så må vi *bevise*, at det var ham, der dræbte kaninen," sagde Montgomery. "Jeg ville ønske, at jeg aldrig havde bragt de kaniner hertil."

Jeg ville til at gå videre, men han blev stående og grublede på en forvirret måde over den lemlæstede kanin. Nu gik jeg så langt bort, at kaninens levninger ikke længere kunne ses.

"Kom så!" råbte jeg.

Han fo'r op af sine tanker og fulgte efter mig. "Forstår De," sagde han, næsten hviskende, "vi antog, at vi havde fået den idé

slået fast hos dem alle, at man ikke må æde noget dyrs kød. Men hvis et af dyrene tilfældigvis har smagt blod ..."

Vi gik et stykke vej i tavshed. "Jeg gad vide, hvordan det kan være gået til," sagde han til sig selv. Derpå vedblev han efter en pause: "Jeg gjorde en dumhed forleden dag. Min tjener ... jeg viste ham, hvordan han skulle bære sig ad med at flå og koge en kanin. Løjerligt nok ... jeg så ham slikke sine fingre ... det faldt mig slet ikke ind ..."

Så tilføjede han: "Vi må sætte en stopper for dette. Jeg må fortælle det til Moreau."

På hele hjemvejen havde han ikke tanke for andet.

Moreau tog sagen endnu alvorligere end Montgomery, og jeg behøver næppe at sige, at jeg blev smittet af deres øjensynlige forfærdelse. "Vi må statuere et eksempel," sagde Moreau. "Jeg for mit vedkommende tvivler aldeles ikke om, at leopardmanden er synderen. Men hvorledes kan vi bevise det? Gid De havde holdt Deres lyst til kødmad i tømme, Montgomery, og ikke indladt Dem på den slags fristende nyheder. Det kan måske bringe os i en slem knibe."

"Jeg var et dumt asen," svarede Montgomery. "Men gjort gerning står ikke til at ændre. Og De gav mig jo selv lov til det, ved De nok."

"Vi må straks se at få det afgjort," sagde Moreau. "Jeg håber, at vi kan stole på M'ling, hvis der skulle hænde noget?"

"Jeg er ikke ganske sikker på M'ling," svarede Montgomery. "Og jeg burde da vel kende ham."

Samme eftermiddag begav Moreau, Montgomery, jeg og M'ling os tværs over øen på vejen til hytterne i kløften. Vi tre var bevæbnede. M'ling bar den lille økse, som han brugte til at

hugge pindebrænde med, og et stykke ståltrådstov. Moreau havde et stort horn i en rem over skulderen. "Nu skal De se en forsamling af dyrefolkene," sagde Montgomery. "Det er et smukt syn." Moreau mælede ikke et ord på hele vejen, men hans kraftige ansigt med det hvide hår bar præg af en barsk bestemthed.

Vi overskred kløften, gennem hvilken den hede, dampende bæk løb, og fulgte den bugtede sti gennem rørene, indtil vi nåede en udstrakt plads, hvor jorden var dækket med et tykt lag af et gult pulver, der formodentlig var svovl. Hinsides den sivbevoksede bred kunne vi se det blinkende hav. Snart efter kom vi til et slags lavtliggende naturligt amfiteater, og her gjorde vi alle fire holdt. Så blæste Moreau i hornet og vakte den tropiske eftermiddag af sin tavse slummer. Han må have haft kraftige lunger. Den tudende klang og dens genlyd steg og steg og lød til sidst aldeles øresønderrivende.

"Puh!" sagde Moreau og lod instrumentet igen falde ned ved sin side.

Et øjeblik efter lød der en bragen inde mellem de gule rør og klangen af stemmer fra det tætte, grønne krat, der betegnede den sump, gennem hvilken jeg var løbet den foregående dag. Derefter viste dyrefolkenes groteske skikkelser sig på tre eller fire steder langs randen af den svovlbestrøede slette og skyndte sig hen imod os. Jeg kunne ikke værge mig mod, at det løb mig koldt ned ad ryggen, da jeg så dem én for én komme travende frem mellem træerne eller rørene og sjokke hen over det varme støv. Men Moreau og Montgomery stod ganske rolige, og jeg måtte naturligvis holde mig til dem. Den første, der ankom, var satyren, der, skønt han kastede skygge og sparkede op i støvet

med sine hove, så underligt uvirkelig ud; efter ham trådte et klodset uhyre ud fra rørene – en blanding af hest og næsehorn, som gik og tyggede på et strå; derefter kom svinekvinden og to ulvekvinder til syne; dernæst ræve-bjørne-heksen med sine røde øjne i sit spidsnæsede, røde fjæs, og derpå flere andre – alle i ivrig hast. Da de kom nærmere, begyndte de at bøje sig ydmygt for Moreau og – uden at tage mindste hensyn til hinanden – at synge brudstykker af den sidste halvdel af lovens litani: "*Hans* er den hånd, som sårer, *Hans* er den hånd, som læger", og så fremdeles.

Så snart de havde nærmet sig til en afstand af en femten-tyve meter standsede de, lagde sig ned på knæ og albuer og begyndte at strø det hvide støv på deres hoveder. Lad læseren forestille sig denne scene, om han kan. Vi tre blåklædte mænd og vor vanskabte tjener med det sorte ansigt stod der på en stor, solbeskinnet slette, dækket med gulhvidt støv, under den klare, blå himmel, og rundt om os lå denne kreds af sammenkrøbne og gestikulerende uhyrer, nogle næsten menneskelige, undtagen i deres snedige udtryk og deres fagter, andre helt forkrøblede, atter andre så sælsomt fordrejede, at de kun kunne lignes med de væsener, vi ser i vore vildeste drømme. Og bag ved dem sås i én retning rørkrattets bølgende linjer, i en anden et tæt virvar af palmetræer, som skilte os fra kløften med hytterne, og mod nord det stille oceans disede horisont.

"To og tres, tre og tres," talte Moreau. "Der mangler fire."

"Jeg ser ikke leopardmanden," sagde jeg.

Moreau blæste atter i det store horn, og alle dyrefolkene kravlede og vred sig i støvet ved lyden af det. Så kom leopardmanden luskende ud fra rørene: han bøjede sig helt ned

mod jorden og forsøgte at slutte sig til kredsen bag ved Moreaus ryg. Den sidste af dyrefolkene, der ankom, var den lille abemand. De dyr, der var kommet tidligere, og som nu var varme og trætte af at krybe i støvet, tilkastede ham arrige blikke.

"Hold op," sagde Moreau med sin bestemte, lydelige røst, og dyrefolkene holdt inde med deres tilbedelse og satte sig ned på deres bagdele.

"Hvor er lovsigemanden?" spurgte Moreau. Og det hårede, grå uhyre bøjede sit ansigt ned mod jorden.

"Sig ordene," sagde Moreau, og øjeblikkeligt kastede hele forsamlingen sig på knæ og begyndte på ny at synge deres sælsomme litani, mens de svajede fra side til side og daskede i svovlstøvet med hænderne.

Da de nåede: "Ikke æde kød eller fisk; det er loven," strakte Moreau sin magre, hvide hånd i vejret. "*Stop!*" råbte han, og de tav alle sammen bum stille.

Jeg tror, at de alle vidste og frygtede, hvad der skulle komme. Jeg betragtede deres underlige ansigter. Da jeg så deres ynkelige holdning og den lønlige frygt i deres skinnende øjne, undrede jeg mig over, at jeg nogensinde havde kunnet anse dem for mennesker.

"Den lov er blevet brudt," sagde Moreau.

"Ingen kan undslippe," lød det fra det sølvhårede væsen uden ansigt. "Ingen kan undslippe," gentog dyrefolkenes knælende kreds.

"Hvem har gjort det?" råbte Moreau, idet han så rundt på deres ansigter og smældede med pisken. Det forekom mig, at hyænesvinet så nedslået ud, og det samme gjorde

leopardmanden. Moreau standsede foran dette væsen og stirrede på det, medens det vred sig for hans fødder i erindring om og frygt for uudholdelige pinsler. "Hvem har gjort det?" gentog Moreau med tordenrøst.

"Ond er den, der bryder loven," sang lovsigemanden.

Moreau så leopardmanden ind i øjnene, og hans blik syntes at trænge ind i denne skabnings inderste.

"Den, som bryder loven –" sagde Moreau, idet han tog sine øjne bort fra offeret og vendte sig om mod os. Det forekom mig, at der var et anstrøg af triumf i hans stemme.

"– vender tilbage til smertens hus," råbte de alle – "vender tilbage til smertens hus, o herre!"

"Tilbage til smertens hus – tilbage til smertens hus," pjattede abemanden, som om denne tanke havde en stærk tiltrækningskraft for ham.

"Hører du?" spurgte Moreau og vendte sig atter til forbryderen, "min ven ... halløj!"

For da Moreau tog øjnene fra leopardmanden, sprang denne op, og nu fo'r han løs på sin plageånd med flammende øjne og de vældige, rovdyragtige hjørnetænder glimtende frem bag de grinende læber. Jeg er overbevist om, at kun en uudholdelig, vanvittig frygt kunne have drevet ham til dette angreb. Alle de tres uhyrer syntes at rejse sig rundt om os. Jeg trak min revolver frem. De to skikkelser tørnede sammen, og jeg så Moreau vakle bagover under leopardmandens slag. Der lød en rasende hylen og skrålen rundt omkring os. Alle var i hurtig bevægelse. Et øjeblik troede jeg, at det var et almindeligt oprør.

Så fo'r leopardmandens rasende ansigt forbi mig, og M'ling, der forfulgte ham, lige bagefter. Jeg så hyænesvinets gule øjne

skinne af ophidselse, og han stod i en stilling, som om han halvvejs havde lyst til at angribe mig. Også satyren gloede på mig over hyænesvinets fremstående skuldre. Jeg hørte knaldet af Moreaus pistol og så det røde glimt lyne gennem forvirringen. Hele skaren syntes at dreje sig rundt i skuddets retning; også jeg drejede mig, påvirket af de andres bevægelse. Et sekund efter fo'r hele flokken, og jeg med, under forvirrede råb af sted på jagt efter den flygtende leopardmand.

Det er alt, hvad jeg kan sige med bestemthed. Jeg så leopardmanden slå Moreau, men så løb alting rundt for mig, indtil jeg styrtede af sted.

M'ling var i spidsen og lige i hælene på flygtningen. Bag ved ham løb ulvekvinderne med lange, springende skridt og tungen allerede dinglende ud af munden. Så fulgte svinemenneskene, vrælende af spænding, og de to oksemænd i deres hvide svøb. Derefter kom Moreau midt i en tæt flok af dyrefolkene; han havde tabt sin bredskyggede stråhat, i hånden bar han sin revolver, og hans lange, hvide hår flagrede for vinden. Hyænesvinet løb ved siden af mig og holdt skridt med mig, mens han skottede stjålent til mig med sine lumske øjne, og de øvrige kom løbende og råbende bag ved os.

Leopardmanden styrtede af sted gennem de høje rør, som slog sammen bag ved ham og piskede M'ling i ansigtet. Vi andre, der kom bagefter, fandt en banet vej for os, da vi nåede rørene. Sporet førte igennem dem omtrent syv hundrede alen, og derpå ind i et tæt krat, som sinkede os betydeligt, skønt vi gik igennem det i tæt flok; løvet baskede os i ansigtet, slyngplanternes tove greb os under hagen eller snoede sig om

vore ankler, tornede planter greb fat i os og flåede både klæder og kød.

"Her er han krøbet igennem på alle fire," stønnede Moreau, der nu var lige foran mig.

"Ingen kan undslippe," sagde ulvebjørnen og lo mig op i ansigtet af glæde over jagten.

Vi slap ud i et klippefuldt terræn og så foran os vildtet, der løb rask af sted på alle fire og snerrede ad os over sin skulder. Ved dette syn hylede ulvemenneskene af henrykkelse. Væsenet havde endnu klæder på, og i afstand så dets ansigt endnu menneskeligt ud, men det bevægede sine fire lemmer på kattevis, og dets holdning var et jaget dyrs. Det sprang over nogle tornede buske med gule blomster og forsvandt. M'ling var halvvejs mellem det og os.

De fleste af os styrtede nu ikke længere så vildt af sted som i begyndelsen af jagten, men var slået over i et roligere og jævnere løb. Mens vi krydsede den åbne slette, så jeg, at forfølgerne nu spredte sig fra en samlet flok ud på linje. Hyænesvinet løb endnu tæt ved mig og holdt øje med mig, og af og til forvrængede det sin flab til en snerrende latter.

Ved enden af den klippefulde slette havde leopardmanden indset, at han styrede hen imod den fremspringende odde, hvor han havde forfulgt mig aftenen efter min ankomst, og han var derfor sprunget til siden ind i kratskoven. Men Montgomery havde set hans manøvre og havde tvunget ham til at vende om igen.

Og således, pustende, snublende over stene, forreven af brombærranker, hildet af bregner og siv, hjalp jeg med til at forfølge leopardmanden, som havde brudt loven, og

hyænesvinet løb med en vild latter ved siden af mig. Jeg vaklede fremad med svimlende hoved og hjertet bankende mod ribbenene, dødtræt, men uden at turde tabe de andre af syne, af frygt for at blive alene tilbage med min rædselsfulde ledsager. Jeg vaklede fremad til trods for min uhyre udmattelse og den tropiske eftermiddags lumre hede.

Til sidst sagtnedes den vilde jagt. Vi havde fået det ulykkelige dyr indespærret i en afkrog af øen. Med pisken i hånden opstillede Moreau os alle i en uregelmæssig linje, og nu rykkede vi langsomt frem, råbende til hinanden, og kom vort offer nærmere og nærmere ind på livet. Han lå skjult, lydløs og usynlig, i det buskads, gennem hvilket han havde forfulgt mig på hin natlige jagt.

"Forsigtigt!" råbte Moreau, "forsigtigt!" – mens linjens fløje sneg sig rundt om det sammenfiltrede krat og omringede dyret.

"Pas på, hvis han springer frem!" lød Montgomerys stemme på den anden side af krattet.

Jeg stod på skrænten oven for buskadset. Montgomery og Moreau trak deres jægere sammen langs strandbredden nedenfor. Langsomt banede vi os vej ind gennem det forviltrede væv af grene og blade. Vildtet gav ikke en lyd fra sig.

"Tilbage til smertens hus, smertens hus, smertens hus!" pjattede abemandens stemme fem meter til højre for mig.

Da jeg hørte det, tilgav jeg den ulykkelige stakkel al den frygt, han havde forvoldt mig.

Jeg hørte kvistene knække og grenene brage under forfølgernes tunge trin til højre for mig. Og så fik jeg på én gang øje på den skabning, som vi jagede, igennem det grønne virvar,

inde i den yppige plantevæksts tusmørke. Jeg standsede. Han lå sammenkrøben og gjorde sig så lille som muligt; han havde drejet hovedet, og hans skinnende, grønne øjne stirrede på mig over hans skulder.

Det ser måske ud som en underlig selvmodsigelse – og jeg er ikke i stand til at forklare kendsgerningen – men nu, da jeg så væsenet der i en fuldstændig dyrisk stilling, med dets lysende øjne, og dets halvt menneskelige ansigt fordrejet af rædsel, nu gik det på ny op for mig, at det virkelig var et menneske. Om et øjeblik ville flere af dets forfølgere opdage det, og det ville blive overvældet og fanget, for endnu en gang at blive underkastet de frygtelige pinsler i indelukket. Jeg rev hurtigt min revolver frem, sigtede mellem dets rædselsslagne øjne og fyrede.

I det samme fik hyænesvinet øje på det, kastede sig over det med et hvin af ivrighed og huggede sine blodtørstige tænder i dets hals. Krattets grønne masser rundt om mig bølgede og bragede, mens dyrefolkene kom styrtende til. Det ene ansigt efter det andet viste sig.

"Dræb det ikke, Prendick," råbte Moreau. "Dræb det ikke!" Og jeg så ham foroverbøjet bane sig vej mellem de store bregners blade.

Et øjeblik efter havde han jaget hyænesvinet bort ved nogle slag med piskeskaftet, og han og Montgomery holdt de ophidsede kødædende dyrefolk, i særdeleshed M'ling, tilbage fra det endnu skælvende legeme. Det hårede, grå væsen kom hen og snusede til liget under min arm. De andre dyr puffede mig hid og did i deres dyriske iver for at komme nærmere og se det alt sammen.

"Men for Satan, Prendick!" sagde Moreau. "Jeg havde brug for ham."

"Det gør mig ondt," sagde jeg, skønt det slet ikke var tilfældet. "Det var en øjeblikkelig indskydelse." Jeg følte mig helt mat af anstrengelse og spænding. Jeg vendte mig om, banede mig vej gennem trængslen af dyrefolkene og gik alene op ad skrænten op mod den højereliggende del af pynten. Jeg hørte Moreau råbe nogle ordrer til de tre hvidklædte oksemænd, hvorpå disse gav sig til at slæbe offeret ned mod vandet.

Nu var det let nok for mig at finde ensomhed. Dyrefolkene lagde en fuldstændig menneskelig nysgerrighed for dagen med hensyn til liget; de fulgte efter det i tæt flok og snusede knurrende til det, mens oksemændene slæbte det ned over strandbredden. Jeg gik op på den høje pynt og iagttog oksemændene, der fortonede sig som sorte silhuetter mod aftenhimlen, mens de bar den døde krop, som der nu var bundet blylodder fast til, ud i søen; og i det samme skyllede det ligesom en bølge hen over min sjæl, hvor usigelig hensigtsløst alting her på øen var. Blandt klippestykkerne dernede på strandbredden stod abemanden, hyænesvinet og adskillige andre af dyrefolkene i en kreds omkring Montgomery og Moreau. De var alle sammen endnu uhyre ophidsede og udgød sig alle i larmende forsikringer om deres troskab mod loven. Og alligevel nærede jeg i mit stille sind en urokkelig overbevisning om, at hyænesvinet var delagtig i kaninens død. Jeg blev grebet af en underlig tanke om, at jeg her – bortset fra de plumpe omrids og groteske skikkelser – havde hele menneskelivets svajen op og ned for mig i miniaturformat, hele resultatet af de samvirkende og indbyrdes bekæmpende kræfter, instinkt,

fornuft og skæbne, i dets simpleste form. Leopardmanden havde måttet bukke under. Det var det hele.

De stakkels dyr! Jeg begyndte at få øjnene op for en nederdrægtigere side ved Moreaus grusomhed. Jeg havde ikke før tænkt på den smerte og bekymring, som måtte ramme disse stakkels ofre, efter at de var sluppet ud af Moreaus hænder. Jeg havde kun gyst ved tanken om de dage fulde af legemlige pinsler, som de måtte udstå i indhegningen. Men nu forekom dette mig at være det ringeste. Tidligere havde de været dyr og haft instinkter, der var nøje afpasset efter deres omgivelser – de havde været så lykkelige som levende væsener kan være. Nu ravede de af sted, betyngede med den menneskelige tilværelses lænker, levede i en frygt, som aldrig kunne forsvinde, og plagedes med en lov, som de ikke kunne forstå; den parodi på et menneskeliv, som de levede, begyndte i kvaler og var én eneste lang indre kamp, én eneste lang rædsel for Moreau – og i hvilken hensigt? Det var det letfærdige i Moreaus handlemåde, som oprørte mig.

Hvis han havde haft et eller andet forståeligt formål, kunne jeg i det mindste indtil en vis grad have sympatiseret med ham. Så fintfølende over for smerte er jeg da heller ikke. Jeg kunne nogenlunde have tilgivet ham, selv om hans bevæggrund havde været had. Men han følte sig så fri for alt ansvar og var så fuldstændigt ligegyldig. Hans nysgerrighed, hans vanvittige, formålsløse undersøgelser drev ham fremad, og disse væsener blev kastet ud i verden for at leve et års tid eller så, for at kæmpe, fejle og lide, for til sidst at dø en smertefuld død. De var ulykkelige; det gamle, dyriske had drev dem til at plage hinanden, men loven holdt dem tilbage fra en kort og hidsig

kamp og en afgørende ende på deres naturlige, gensidige fjendskab.

I hine dage undergik min frygt for dyrefolkene en ændring, på samme måde som min personlige frygt for Moreau. Jeg hensank i en ligefrem sygelig sindstilstand, som var dyb og vedvarende, men som ikke havde noget at gøre med frygt; denne tilstand har efterladt blivende mærker i min sjæl. Jeg må tilstå, at jeg tabte troen på en fornuftig verdensordning, da jeg så, at denne øs pinefulde meningsløsheder kunne eksistere. En blind skæbne, en vældig, ubarmhjertig mekanisme syntes mig at forme og tildanne livets system, og jeg selv, Moreau med hans lidenskab for undersøgelser, Montgomery med hans lidenskab for stærke drikke, dyrefolkene med deres instinkter og indskrænkede åndsevner, blev alle uden medynk og uundgåeligt sønderrevet og knust i de travle hjuls uendelige virvar. Men denne sindstilstand kom ikke på én gang over mig … Jeg tror endog, at jeg foregriber min fortælling en smule ved at tale om den nu.

16. En katastrofe

Der var næppe gået seks uger, førend jeg havde mistet enhver anden følelse end mishag og afsky for Moreaus skændige eksperimenter. Min eneste tanke var at slippe bort fra disse gyselige karikaturer af skaberens billede, tilbage til et behageligt og heldbringende samkvem med mennesker. Mine medskabninger, som jeg således var adskilt fra, begyndte i min erindring at iklædes idyllisk dyd og skønhed. De venskabelige følelser, som jeg i begyndelsen havde næret for Montgomery, voksede ikke. Hans lange adskillelse fra det menneskelige samfund, hans hemmelige, lastefulde tilbøjelighed til drik, hans åbenbare sympati for dyrefolkene var i mine øjne pletter på ham. Flere gange lod jeg ham gå alene ud iblandt dem. Jeg undgik så vidt muligt ethvert samkvem med dem. Jeg tilbragte stadig mere og mere tid nede på strandbredden med at spejde efter et befriende sejl, som aldrig viste sig, indtil vi en dag blev ramt af en forfærdelig ulykke, der stillede mine sælsomme omgivelser i fuldstændigt nye forhold.

Det var omtrent en syv, otte uger efter min ankomst til øen – måske noget mere, for jeg havde ikke gjort mig den ulejlighed at holde regnskab med tiden – da denne katastrofe hændte. Den indtraf tidligt om morgenen – sådan ved sekstiden. Jeg var stået tidligt op og havde spist morgenmad, for jeg var blevet vækket ved den larm, som tre af dyremændene gjorde ved at bære brænde ind i indelukket.

Efter morgenmaden gik jeg hen i indhegningens åbne port, hvor jeg stod og røg en cigaret og nød den friske morgenluft. Snart efter kom Moreau rundt om hjørnet af indhegningen og

bød mig god morgen. Han gik forbi mig, og jeg hørte ham bag ved mig åbne døren til sit arbejdsværelse og træde ind. Så forhærdet var jeg allerede blevet mod stedets rædsler, at jeg uden mindste sindsbevægelse hørte den ulykkelige puma begynde en ny pinselsdag. Den modtog sin plageånd med et hyl, der næsten fuldstændigt lignede en vred, trættekær kvindes.

Så skete der noget. Den dag i dag ved jeg ikke nøjagtigt, hvad det var. Jeg hørte et skarpt skrig bag ved mig og et fald, og da jeg vendte mig om, så jeg et frygteligt ansigt styrte løs på mig – ikke menneskeligt, heller ikke dyrisk, men djævelsk, brunt, furet af røde, forgrenede ar, dækket af røde dråber, og med et par flammende øjne uden låg. Jeg løftede armen for at dække mig, men blev ramt af et slag, som kastede mig bagover med en brækket underarm, og det store uhyre, indsvøbt i charpi og med de blodplettede bandager flagrende omkring sig, sprang over mig og forsvandt. Jeg trillede flere gange rundt ned ad strandbredden til, forsøgte at sætte mig over ende, men sank sammen igen på min brækkede arm. Derefter kom Moreau til syne med sit kraftige, blege ansigt, hvis udtryk blev endnu frygteligere ved blodet, som dryppede fra hans pande. I hånden havde han en revolver. Han tilkastede mig næppe et blik, men fo'r straks af sted på jagt efter pumaen.

Jeg prøvede på at rejse mig over ende – det lykkedes, når jeg støttede mig på den anden arm. Den indhyllede skikkelse dér foran løb med lange spring hen ad stranden, og Moreau fulgte efter den. Den drejede hovedet og fik øje på ham, gjorde så en brat vending og styrede over mod krattet. Med hvert skridt vandt den mere og mere forspring. Jeg så den dukke ind

mellem buskene, og Moreau, som løb i skrå linje for at afskære den vejen, fyrede, idet den forsvandt, men skød fejl. Derpå styrtede også han sig ind i det grønne virvar.

Jeg stirrede efter dem, og så blussede smerten i min arm op, og jeg rejste mig, vaklende og stønnende. I det samme viste Montgomery sig i døren, fuldt påklædt og med sin revolver i hånden.

"Du store Gud, Prendick!" sagde han uden at lægge mærke til, at jeg var kommet til skade. "Bæstet har slidt sig løs! Det rev lænken helt ud af muren. Har De set dem?" Derpå tilføjede han pludselig, da han så, at jeg greb mig om armen: "Hvad er der i vejen?"

"Jeg stod i porten," svarede jeg.

Han trådte frem og tog fat i min arm. "Blod på ærmet," sagde han og smøgede mit skjorteærme op. Han stak revolveren i lommen, følte forsigtigt omkring på min arm, og førte mig så ind i huset. "Deres arm er brækket," sagde han. "Fortæl mig nøjagtigt, hvordan det hændte – og hvad der hændte."

Jeg fortalte ham, hvad jeg havde set, i korte sætninger afbrudt af smertensstønnen, og imens forbandt han meget behændigt og hurtigt min arm. Til sidst anbragte han den i et bind fra min skulder, og trådte så tilbage og betragtede mig. "Det var det," sagde han. "Men hvad nu?" Han tænkte sig om. Derpå gik han ud og aflåsede indhegningens port. Han blev borte en stund.

Jeg var hovedsagelig optaget af min arm. Begivenheden syntes mig kun et nyt led i rædslernes række. Jeg satte mig ned i lænestolen, og jeg må indrømme, at jeg forbandede øen på det hjerteligste. Den første, dumpe følelse af smerte i min arm var

allerede gået over til en brændende pine, da Montgomery igen viste sig.

Hans ansigt var temmelig blegt og hans underlæbe mere nedhængende end sædvanligt.

"Jeg kan hverken se eller høre noget til ham," sagde han. "Det er faldet mig ind, at han måske trænger til min hjælp." Han stirrede på mig med sine udtryksløse øjne. "Det var et stærkt dyr," sagde han. "Det ligefrem vred sin lænke ud af muren."

Han gik hen til vinduet, derpå til døren, og vendte sig så om imod mig. "Jeg går ud for at se efter ham," sagde han. "Her er en revolver til, som De kan beholde. Sandt at sige er jeg noget ængstelig til mode."

Han tog våbenet frem, lagde det på bordet, hvor jeg let kunne nå det, og gik derefter ud. Men han havde smittet mig med sin uro. Jeg blev ikke siddende længe, efter at han var gået. Jeg tog revolveren i hånden og trådte hen i døren.

Morgenluften var blikstille. Ikke det svageste vindpust rørte sig, havet lå som et spejl, himlen var skyfri og strandbredden øde. Jeg følte mig trykket af denne stilhed i min halvt spændte, halvt febrilske tilstand.

Jeg forsøgte på at fløjte, men melodien døde hen af sig selv. Så bandede jeg igen – for anden gang den morgen. Derpå gik jeg hen til hjørnet af indhegningen og stirrede ind mod land på det grønne krat, som havde opslugt Moreau og Montgomery. Hvornår ville de komme tilbage? Og hvorledes?

Så viste der sig et langt stykke oppe ad strandbredden et lille gråt dyremenneske, som løb ned til vandkanten og begyndte at plaske omkring i vandet. Jeg slentrede tilbage til døren, og så atter til hjørnet, og begyndte derpå at gå frem og tilbage

ligesom en skildvagt på sin post. En gang standsede jeg ved at høre Montgomerys stemme langt borte råbe: "Hal-lo! Mo-reau!" Smerterne i min arm tog af, men den var brændende hed. Jeg var tørstig og følte, at jeg havde feber. Jeg holdt øje med den fjerne skikkelse. Indtil den igen forsvandt. Mon Moreau og Montgomery aldrig ville komme tilbage? Nu begyndte tre søfugle at slås om et eller andet strandet bytte.

Så hørte jeg langt borte bag ved indhegningen et pistolskud. En lang tavshed påfulgte, og så lød der ét til. Derefter et hylende skrig nærmere ved, og på ny en uhyggelig tavshed. Min fantasi begyndte at plage mig. Derpå knaldede pludselig et skud tæt ved.

Forskrækket gik jeg hen til hjørnet og fik øje på Montgomery; hans ansigt var purpurrødt, hans hår forpjusket og hans benklæder revet itu ved knæene. Han så dybt bestyrtet ud. Bag ved ham kom dyremanden M'ling luskende, og omkring M'lings flab var der nogle ildevarslende brune pletter.

"Er han kommet?" spurgte han.

"Moreau?" sagde jeg. "Nej."

"Gud hjælpe os!" Han stønnede og snappede næsten krampagtigt efter vejret. "Gå ind igen," sagde han og tog min arm. "De er gale. De farer alle sammen omkring, aldeles gale. Hvad kan der være hændt? Jeg ved det ikke. Jeg skal fortælle Dem det hele, når jeg får mit vejr igen. Hvor er der noget cognac?"

Han hinkede foran mig ind i værelset og satte sig i lænestolen. M'ling kastede sig ned lige uden for døren, hvor han lå og stønnede som en hund. Jeg bragte Montgomery noget cognac og vand. Han sad og stirrede tomt hen for sig, mens han

pustede ud. Efter nogle minutters forløb gav han sig til at fortælle mig, hvad der var sket.

Han havde fulgt deres spor et stykke vej. I begyndelsen var det tydeligt nok på grund af de nedtrampede og brækkede grene i krattet, de hvide pjalter, som var revet af pumaens bandager, og hist og her blodpletter på buskenes blade. Han tabte imidlertid sporet på den stenede jordbund hinsides bækken, hvor jeg havde set dyremennesket drikke, hvorefter han på må og få vandrede mod vest og råbte på Moreau. Så mødte han M'ling, der bar en let økse i hånden. M'ling havde ikke hørt noget til historien med pumaen; han havde været ude at hugge brænde og havde hørt ham kalde. De gik så videre sammen og råbte. To dyremennesker kom luskende gennem krattet og skævede til dem, med fagter og et hemmelighedsfuldt væsen, hvis sælsomhed gjorde Montgomery forskrækket. Han råbte dem an, hvorpå de flygtede, som om de var sig en brøde bevidst. Efter denne hændelse holdt han op med at råbe, og da han endnu en stund havde flakket om uden mål og med, besluttede han at besøge hytterne.

Han fandt kløften forladt.

Hans skræk steg nu for hvert minut, og han begav sig på hjemvejen. Så mødte han de to svinemænd, som jeg havde set danse aftenen efter min ankomst; de havde blodpletter omkring munden og var i høj grad ophidsede. De kom løbende støjende gennem bregnerne og standsede med vilde ansigter ved synet af ham. Noget befippet knaldede han med pisken, og øjeblikkelig styrtede de løs på ham. Aldrig før havde et dyremenneske vovet det. Den ene jog han en kugle gennem

hovedet, M'ling kastede sig over den anden, og de to trillede kæmpende om på jorden. M'ling fik dyret under sig og satte tænderne i dets strube, hvorpå Montgomery også skød det, mens det vred sig under M'lings greb. Med nogen vanskelighed fik han M'ling overtalt til at følge videre med ham.

Så skyndte de sig tilbage til mig. På vejen var M'ling pludselig styrtet ind i et krat og havde jaget en lille pantermand ud. Også denne skabning havde været blodplettet og havde haltet af et sår i foden. Den var løbet et lille stykke, men havde derpå rasende vendt sig om og sat sig til modværge. Montgomery havde skudt den – til ingen nytte, syntes det mig.

"Hvad betyder alt dette?" sagde jeg.

Han rystede på hovedet og skænkede sig et nyt glas cognac.

17. Moreau findes

Da jeg så Montgomery skylle sin tredje dosis cognac ned, tog jeg mig den frihed at skride ind. Han var allerede mere end halvt beruset. Jeg sagde ham, at der måtte være tilstødt Moreau noget alvorligt, ellers ville han nu være kommet hjem, og at vi måtte forvisse os om, hvori denne katastrofe bestod. Montgomery gjorde nogle svage indvendinger, men indrømmede til sidst, at jeg havde ret. Vi holdt måltid og begav os derefter alle tre på vej.

Det skyldes muligvis mit sinds stærke spænding den gang, men den dag i dag står denne afmarch ud i den stille eftermiddags tropiske hede ejendommeligt levende for mig. M'ling gik forrest med krogede skuldre og sit underlige, sorte hoved, der drejede sig med hurtige, pludselige bevægelser, mens han spejdede omkring sig på begge sider af vejen. Han var ubevæbnet. Sin økse havde han tabt under sammenstødet med svinemændene. Tænderne var hans våben, hvis det kom til kamp. Montgomery fulgte efter med dinglende gang, hænderne i lommerne og nedslået mine; han var i en tilstand af beruset gnavenhed over for mig, fordi jeg ikke ville lade ham få mere cognac. Jeg bar den venstre arm i bind – heldigvis var det den venstre – og havde min revolver i den højre hånd.

Vi fulgte en smal sti, som førte mod nordvest gennem øens yppige frodighed. Snart efter standsede M'ling og blev stiv over hele kroppen, mens han lyttede. Den dinglende Montgomery var lige ved at løbe på ham, men standsede så også. Vi lyttede ivrigt og hørte inde mellem træerne lyden af stemmer og fodtrin, der kom nærmere.

"Han er død," sagde en dyb, vibrerende stemme.

"Han er ikke død, han er ikke død," pjattede en anden.

"Vi har set det, vi har set det," svarede flere stemmer.

"Halløj!" brølede Montgomery med ét. "Halløj der!"

"Gid pokker havde Dem!" sagde jeg og greb fastere om min pistol.

Der blev stilhed; så lød der en bragen inde mellem den frodige plantevækst, først her, så der, og derefter kom et halvt dusin ansigter til syne – sælsomme ansigter, i hvilke der skinnede et sælsomt lys. M'ling udstødte en brummende lyd helt nede i struben. Jeg fik øje på abemanden – jeg havde allerede genkendt hans stemme – og to af de hvidklædte, brune væsener, som jeg havde set i Montgomerys båd. Sammen med dem var de to spættede dyr og den grå, modbydelige, krumryggede skabning, som fremsagde loven, med grå hår hængende ned over kinderne, svære grå øjenbryn, og grå lokker strittende ud over den midterste åbning i dens skrånende fjæs – et klodset væsen uden rigtigt ansigt, men med et par underlige røde øjne, som gloede nysgerrigt på os mellem de grønne buske.

En tidlang var der ingen, der talte. Så hikkede Montgomery: "Hvem ... sagde, at han var død?"

Abemanden så til det hårede, grå væsen med et brødefuldt udtryk. "Han er død," sagde dette uhyre. "De har set det."

Der var i ethvert tilfælde ikke noget truende ved denne lille flok. De syntes rædselsslagne og forvirrede. "Hvor er han?" spurgte Montgomery.

"Derovre," og det grå væsen pegede.

"Er der en lov nu?" spurgte abemanden. "Skal det endnu være sådan og sådan? Er han virkelig død?" – "Er der en lov?" gentog den hvidklædte mand. – "Er der en lov, du den anden med pisken? Han er død," sagde det hårede, grå væsen. Og de stod alle og gloede på os.

"Prendick," sagde Montgomery og vendte sit sløve blik mod mig. "Han er død – det er jo tydeligt."

Jeg havde stået bag ved ham under denne samtale. Jeg begyndte at indse, hvorledes man måtte tage situationen. Jeg trådte pludselig frem foran ham og opløftede min røst: "Lovens børn " sagde jeg, "han er *ikke* død."

M'ling rettede sine skarpe øjne mod mig. "Han har forandret sin skikkelse – han har forandret sit legeme," vedblev jeg. "I nogen tid vil I ikke få ham at se. Han er ... dér" – jeg pegede opad – "hvor han kan holde øje med jer. I kan ikke se ham, men han kan se jer. Frygt loven."

Jeg betragtede dem fast. De veg sky tilbage. "Han er stor, han er god," sagde abemanden og kiggede frygtsomt op mellem træernes tætte løv.

"Og det andet væsen?" spurgte jeg.

"Det væsen, som blødte og løb og skreg og hylede – det er også dødt," svarede den grå skabning, der stadig betragtede mig.

"Det var godt," gryntede Montgomery.

"Den anden med pisken –" begyndte den grå skabning.

"Hvad han?" spurgte jeg.

"Sagde, at han var død."

Men Montgomery var endnu ædru nok til at forstå min bevæggrund til at benægte Moreaus død. "Han er ikke død,"

sagde han langsomt. "Slet ikke død. Ikke mere død end jeg er."

"Nogen," vedblev jeg, "har brudt loven. De skal dø. Nogen er allerede døde. Vis os nu, hvor hans gamle legeme ligger – jeg mener det legeme, som han har kastet fra sig, fordi han ikke længere har brug for det."

"Det er denne vej, du mand som gik ud i søen," sagde det grå væsen.

Vi vandrede med disse seks skabninger til førere mellem de frodige bregner og slyngplanter og træstammer mod nordvest. Pludselig hørte vi et hyl og en bragen mellem grenene, og en lille, blegrød menneskeskabning fo'r skrigende forbi. Lige i hælene på den kom et vildt, blodbesudlet uhyre styrtende, som næsten var midt iblandt os, førend det kunne standse sin fart. Det grå væsen sprang til side; M'ling fo'r snerrende løs på uhyret, men ramtes af et slag, som kastede ham bagover; Montgomery skød, men skød fejl, dukkede hovedet, løftede armen og vendte sig for at flygte. Jeg fyrede, men uden at standse uhyret; jeg fyrede igen, lige ind i dets grimme fjæs, og så dets ansigtstræk pludselig forsvinde. Min kugle havde knust dets ansigt. Alligevel sprang det forbi mig, greb fat i Montgomery, og styrtede så hovedkulds om ved siden af ham, samtidig med at det stadig holdt fast på ham og trak ham med sig, mens det sprællede i dødskampen.

Jeg stod alene tilbage sammen med M'ling, det døde uhyre og den liggende mand. Montgomery rejste sig langsomt over ende og stirrede drukkent på det dræbte dyremenneske ved siden af ham. Det gjorde ham mere end halvt ædru og han kom på benene, skønt med lidt vanskelighed. Derpå så jeg det grå væsen liste sig forsigtigt tilbage mellem træerne.

"Se der," sagde jeg og pegede på det døde dyr. "Lever loven ikke? Dette kommer af at bryde loven."

Han kiggede på liget. "Han sender den dræbende ild," sagde han med sin dybe stemme; det var et citat af ritualet.

De andre kom nu også til og gloede i nogen tid.

Til sidst vandrede vi videre og nærmede os øens vestlige side. Her stødte vi på det søndergnavede og lemlæstede lig af pumaen, hvis skulderblad var blevet knust af en kugle, og omtrent tyve meter længere borte fandt vi endelig, hvad vi søgte. Han lå med ansigtet nedad på en nedtrampet plads i et krat af rør. Den ene hånd var næsten revet løs fra armen, og hans sølvhvide hår var tilsølet af blod. Hans hoved var blevet knust af pumaens lænker. De knækkede rør under ham bar talrige blodspor. Hans revolver kunne vi ikke finde, skønt Montgomery vendte ham om.

Hjulpet af syv dyremennesker – for han var en kraftig mand – bar vi ham tilbage til indhegningen, idet vi af og til gjorde holdt for at hvile os. Mørket var ved at falde på. To gange hørte vi usynlige skabninger løbe hylende og skrigende forbi vor lille skare, og én gang viste det lille blegrøde dovendyrvæsen sig, stirrede på os og forsvandt igen. Men vi blev ikke mere angrebet. Ved indhegningens port forlod vore ledsagere dyrefolkene os; M'ling gik bort sammen med de øvrige. Vi lukkede os ind, bar derefter Moreaus lemlæstede lig ind i gården og lagde det på en dynge kvas.

Derefter gik vi ind i arbejdsværelset og befriede alle de levende væsener, vi fandt der, for deres lidelser.

18. Montgomerys "blå mandag"

Efter at have gjort dette, vasket os og spist, gik Montgomery og jeg ind i mit lille værelse og begyndte for første gang at drøfte vor stilling alvorligt. Det var nu næsten midnat. Han var så godt som fuldstændig ædru, men meget forvirret. Han havde i en mærkelig grad stået under indflydelse af Moreaus personlighed. Jeg tror ikke, at det nogensinde var faldet ham ind, at Moreau kunne dø. Denne ulykke betød det samme som en pludselig sammenstyrtning af de sædvaner, der var blevet til en del af hans natur i de ti ensformige år eller mere, som han havde tilbragt her på øen. Han snakkede i uklare udtryk, gav bagvendte svar på mine spørgsmål og hengav sig til vidtsvævende betragtninger.

"Det er en asensdum verden, vi lever i," sagde han. "Sikken et roderi det alt sammen er! Jeg har jo slet ikke levet noget rigtigt liv. Jeg gad vide, hvornår det skal begynde. I seksten år er jeg blevet kujoneret af barnepiger og skolelærere, der behandlede mig aldeles, som de havde lyst – så fem års slæb og slid med lægevidenskaben i London – dårlig mad, gement logi, gemene klæder, gemene fornøjelser – så gjorde jeg en dumhed – ja, jeg vidste sgu ikke bedre – og så måtte jeg pille af i en fart til denne nederdrægtige ø. Og her har jeg været i ti år! Hvad er meningen med det hele, Prendick? Er vi mennesker kun sæbebobler, som et barn morer sig med?"

Det var vanskeligt at svare på sådanne lamentationer. "Hvad vi nu har at tænke på," sagde jeg, "er, hvordan vi skal slippe bort fra denne ø."

"Hvad gavn kan vi have af at slippe bort? Jeg er et udskud. Hvor skal jeg ty hen? De kan sagtens, Prendick. Stakkels gamle Moreau! Vi kan ikke lade ham ligge her for lud og koldt vand. Under de nuværende omstændigheder ... Og desuden, hvad skal der blive af de skikkeligere blandt dyrefolkene?"

"Ja," sagde jeg, "det kan vi besørge i morgen. Jeg har tænkt på, at vi jo kunne bruge det kvas til ligbål og brænde hans lig – og de andre væsener fra arbejdsværelset ... Men hvordan vil det gå med dyrefolkene?"

"Det ved jeg ikke. De, der er lavet af rovdyr, vil formodentlig tidligere eller senere bære sig ad som nogle fæhoveder. Vi kan jo da ikke slå dem alle sammen ned for fode. Kan vi vel? Det er formodentlig det, som Deres bløde hjerte ville foreslå? ... Men de forandrer sig nok. De forandrer sig ganske sikkert."

Således snakkede han frem og tilbage uden at komme til nogen afgørelse, indtil jeg til sidst tabte tålmodigheden. "For Fanden!" udbrød han til svar på en gnaven bemærkning fra min side. "Kan De da ikke indse, at jeg sidder værre i det end De?" Og han rejste sig op og hentede cognacsflasken. "Drik," sagde han, da han kom tilbage. "Drik, De snusfornuftige, blegnæbbede, hellige ateist!"

"Nej, jeg gør ikke," svarede jeg og holdt barsk øje med hans ansigt i lampens gule lys, mens han drak sig i en sladdervorn, ynkelig tilstand. Jeg husker tydeligt, hvor inderligt led jeg var ved det hele. Halvdrukken holdt han en forsvarstale for dyrefolkene og for M'ling. M'ling var det eneste væsen, sagde han, som nogensinde virkeligt havde holdt af ham. Og så fik han pludselig et indfald.

"Fanden tage mig!" udbrød han, rejste sig vaklende og greb cognacsflasken. En rent instinktmæssig forståelse af, hvad han havde i sinde, fo'r igennem mig som et lyn. "De giver ikke det dyr spiritus!" sagde jeg, idet jeg sprang op og trådte hen imod ham.

"Dyr!" gentog han. "De kan selv være et dyr. Han drikker sin snaps som et kristenmenneske. At vejen, Prendick."

"For Guds skyld –" sagde jeg.

"*Af vejen!*" brølede han og trak pludselig sin revolver frem.

"Godt, som De vil," svarede jeg og trådte til side. Jeg havde halvvejs i sinde at kaste mig over ham, idet han lagde hånden på dørgrebet, men tanken om min ubrugelige arm afholdt mig fra det. "De har gjort Dem selv til et dyr. Gå De blot hen og søg dyrenes selskab."

Han rev døren op og stod med ansigtet vendt halvt imod mig imellem det gule lampelys og månens blege skær; hans øjenhuler så ud som sorte klatter under hans korte, tykke øjenbryn. "De er en højtidelig stivstikker, Prendick, et dumt asen! Altid er der noget, som De er bange for, eller noget, som De bilder Dem ind. Nu står vi ved begyndelsen til enden. I morgen bliver jeg nødt til at skære halsen over på mig selv, men i aften vil jeg have mig en Fandens gemytlig blå mandag."

Han drejede sig om og gik ud i måneskinnet. "M'ling!" kaldte han. "M'ling, gamle ven!"

Tre utydelige skikkelser nærmede sig i det sølvklare skær langs med randen af den grå strandbred; den ene var en hvidklædt skabning, de to andre, der fulgte efter, så ud som mørke pletter. Derpå så jeg M'ling med sine krogede skuldre komme rundt om hjørnet af huset.

"Drik," råbte Montgomery, "drik, I dyr! Drik og bliv til mennesker. Jeg er, Fanden tage mig, klogere end Moreau! Han glemte dette her. Det er dette, som I har manglet. Drik, siger jeg jer!" Og svingende flasken i hånden løb han i et slags hurtigt trav mod vest, og M'ling sprang frem imellem ham og de tre utydelige skikkelser, som fulgte efter.

Jeg gik hen til døren. Da Montgomery standsede, var de allerede helt utydelige i månedisen. Jeg så ham give M'ling en slurk ren cognac, og så de fem skikkelser smelte sammen til en ubestemt klump. "Syng," hørte jeg Montgomery råbe. "Syng alle sammen: Fanden i vold med gamle Prendick! ... Det var ret. Nu én gang til: Fanden i vold med gamle Prendick!"

Den mørke gruppe opløste sig i fem enkelte skikkelser, som langsomt drog bort hen ad den månelyse strandbred. Alle sammen skrålede de i munden på hinanden, udhylede forhånelser af mig og gav på alle mulige måder de følelser luft, som denne nye cognacsinspiration havde fremkaldt hos dem.

Lidt efter hørte jeg Montgomerys stemme råbe langt borte: "Højre om!" og deres brøl og hyl trak sig efterhånden ind i skovens mørke. Langsomt, meget langsomt, døde larmen hen og der blev stille.

Natten lå nu atter i sin fredelige, strålende skønhed. Det var meget klart i vejret, og fuldmånen, som skinnede med stærk glans på den klare, blå himmel, sank nu ned mod vest. Murens skygge lå meterbred og kulsort for mine fødder. Havet mod øst var gråt, mørkt og hemmelighedsfuldt, og mellem søen og skyggen glimtede og blinkede det grå sand, der bestod af obsidian og krystaller, som en strandbred af diamanter. Bag ved mig udsendte lampen et varmt, rødligt lys.

Så lukkede og låsede jeg døren og gik ind i indelukket, hvor Moreau lå ved siden af sine sidste ofre – jagthundene, lamaen og nogle andre stakkels dyr – med sit svære ansigt, der var roligt selv efter hans frygtelige død, og sine barske øjne, som stod åbne og stirrede på den døde, hvide måne deroppe. Jeg satte mig på kanten af afløbsrenden og begyndte at overveje mine planer, med blikket fæstet på den uhyggelige dynge kvas med dens sølvhvide lys og spøgelsesagtige skygger.

Næste morgen ville jeg samle nogle levnedsmidler i jollen, stikke ild på ligbålet her, og så på ny ro ud på det øde, åbne hav. Jeg følte, at der ingen redning var for Montgomery – at han i virkeligheden var halvvejs beslægtet med disse dyrefolk og ikke egnede sig til at leve i det menneskelige samfund. Jeg ved ikke, hvor længe jeg sad der og udkastede planer. Det har formodentlig varet omtrent en times tid. Så blev min tankegang afbrudt ved, at Montgomery vendte tilbage til egnen omkring huset. Jeg hørte hyl af mange struber, forvirrede, jublende råb, hujen, skrålen og ophidsede hvin; de syntes at nærme sig strandbredden og standse helt nede ved vandkanten. Spektaklet steg og sank; jeg hørte tunge slag og brag af træ, der splintredes, uden at det dog den gang foruroligede mig. Så begyndte en uharmonisk sang.

Mine tanker gled tilbage til, hvorledes jeg skulle undslippe. Jeg rejste mig op, hentede lampen og gik ind i et skur for at undersøge nogle tønder, som jeg havde set der. Nogle biskuitdåser vakte min nysgerrighed, og jeg åbnede en af dem for at se, hvad den indeholdt. I det samme fik jeg et glimt at se af noget bag ved mig – et rødt, flagrende skær – og vendte mig hurtigt om.

Bag ved mig lå gården med skarpe lys og sorte slagskygger i månens skær, og den dynge af brænde og risknipper, hvorpå Moreau og hans lemlæstede ofre hvilede, stablet oven på hinanden. De syntes at kryste hinanden i et sidste, hævngerrigt livtag. Hans gabende sår var sorte som natten, og blodet, der var sivet ned, lå i mørke pøle på sandet. Derefter fik jeg øje på årsagen til fantomet, uden dog at forstå det: et rødligt lys, som kom og gik og dansede på muren lige overfor. Jeg troede, at det var et genskær af min flimrende lampe – hvilket senere viste sig at være en fejltagelse – og vendte mig igen til forrådene i skuret. Jeg vedblev at rode rundt iblandt dem, så godt som en enarmet mand kunne, fandt adskillige nyttige ting og lagde dem til side for at bære dem ned til jollen i morgen. Jeg kunne kun bevæge mig langsomt, og tiden gik rask. Snart begyndte dagen at gry.

Sangen døde hen og gik over til en skrålen, begyndte så igen, men blev pludselig overdøvet af en stærk tummel. Jeg hørte stemmer råbe: "Mere, mere!" en larm som af et slagsmål og pludselig et vildt skrig. Støjen forandrede karakter i så høj grad, at det tiltrak sig min opmærksomhed. Jeg trådte ud i gården og lyttede. På én gang kom en lyd, der skar gennem forvirringen ligesom en kniv – knaldet af en revolver.

Øjeblikkelig fo'r jeg gennem mit værelse hen til den lille dør. Idet jeg gjorde det, hørte jeg nogle af pakkasserne bag ved mig glide ned med et brag og en klirren af glas på skurets gulv. Men jeg tog ingen notits af det. Jeg rev døren op og så ud.

Oppe på strandbredden ved bådehuset brændte et bål, der opsendte en sky af gnister mod det svage daggry. Rundt om dette kæmpede en masse sorte skikkelser. Jeg hørte

Montgomery råbe på mit navn og gav mig straks til at løbe hen imod dette bål med revolveren i hånden. Én gang så jeg det røde glimt af Montgomerys pistol fare ud tæt ved jorden. Han måtte altså være kastet omkuld. Jeg råbte af alle kræfter og affyrede et skud i luften.

Jeg hørte nogen skrige: "Herren!" Den sorte, kæmpende klump opløste sig i enkelte individer, bålet blussede stærkt op og sank så sammen. Dyrefolkenes flok flygtede for mig i pludselig panisk skræk op ad strandbredden. I min ophidselse fyrede jeg efter dem, medens de forsvandt i buskadset. Så vendte jeg mig til den mørke dynge, der lå på jorden.

Montgomery lå på ryggen med det hårede, grå dyremenneske oven på sig. Dyret var dødt, men klemte endnu Montgomerys strube med sine krumme kløer. Tæt ved lå M'ling med ansigtet nedad og uden at røre sig; på halsen havde han et gabende sår af et bid og i hånden overdelen af den knuste cognacsflaske. To andre skikkelser lå tæt ved bålet; den ene bevægede sig ikke, men den anden stønnede nu og da, løftede langsomt hovedet og lod det falde igen.

Jeg greb fat på det grå væsen og trak det bort fra Montgomerys legeme; dets kløer flængede hans sønderrevne jakke, mens jeg slæbte det til side.

Montgomery var helt sort i ansigtet og åndede næppe. Jeg stænkede søvand i hans ansigt og lagde min sammenrullede jakke under hans hoved. M'ling var død. Det sårede væsen ved bålet – det var et ulvemenneske med et skægget, gråt ansigt – lå med overkroppen på det endnu glødende træ; det arme dyr havde fået så frygtelige sår, at jeg af medlidenhed straks skød

det en kugle gennem hovedet. Det andet dyr var en af de hvidklædte oksemænd; han var også død.

Resten af dyrefolkene var forsvundet fra strandbredden. Jeg gik tilbage til Montgomery og knælede ved siden af ham, mens jeg forbandede min uvidenhed i lægekunsten.

Bålet ved siden af mig var sunket sammen, og kun nogle forkullede bjælker, der glødede i den inderste ende, og en grå aske af kvas var tilbage. Jeg forstod ikke, hvor Montgomery havde fået brænde fra til dette bål. Så lagde jeg mærke til, at dagen var ved at bryde frem. Himlen var blevet lysere, den nedgående måne stod bleg og mat mod dagens strålende blå. Mod øst viste der sig en rød stribe i horisonten.

Da hørte jeg et dumpt drøn og en hvislende lyd bag ved mig, så mig om og sprang op med et rædselsskrig. I daggryets varme skær så jeg store skyer af sort røg vælde op fra indelukket, og gennem deres mørke virvar skød flagrende glimt af blodrøde flammer. Så fængede stråtaget. De bølgende luer fo'r hen over det skrå tag. En ildtunge slikkede ud gennem vinduet i mit værelse.

Jeg forstod straks, hvad der var sket. Jeg huskede det brag, jeg havde hørt. Da jeg var styrtet ud for at hjælpe Montgomery, var jeg kommet til at vælte lampen.

Umuligheden af at redde noget fra indhegningen var indlysende. Mine flugtplaner faldt mig ind, og jeg drejede mig hurtigt om for at se, hvor på lag de to både lå på strandbredden. De var borte! To økser lå på sandet ved siden af mig, spåner og splinter var spredt rundt omkring. Og bålets aske lå sort og rygende i daggryet. Han havde brændt bådene for at hævne sig

på mig og forhindre os i at vende tilbage til det menneskelige samfund.

Et pludseligt, krampagtigt raseri rystede hele mit legeme. Jeg følte mig næsten fristet til at knuse hans tåbelige hoved, medens han lå hjælpeløs for mine fødder. Men med ét bevægede han den ene hånd, så svagt, så ynkeligt, at min harme forsvandt. Han stønnede og åbnede øjnene et sekund.

Jeg knælede ned ved siden af ham og løftede hans hoved. Han åbnede øjnene på ny, stirrede i tavshed på daggryet, og derpå mødte hans blik mit. Øjenlågene faldt til igen. "Gør mig ondt," sagde han lidt efter med en kraftanstrengelse. Han syntes at forsøge på at tænke. "Enden," mumlede han, "enden på denne tossede verden. Sikken et roderi –"

Jeg lyttede. Hans hoved faldt hjælpeløst om på den ene side. Jeg tænkte, at noget at drikke måske kunne forfriske ham, men der var hverken noget at drikke eller noget at give ham det i. Pludselig syntes han at blive tungere. Mit blod blev is.

Jeg bøjede mig ned over hans ansigt og lagde hånden på hans bryst under hans sønderrevne skjorte. Han var død. Og i det samme øjeblik som han døde, hævede en hvidglødende linje, den øverste rand af solen, sig hinsides den vidtstrakte bugt, sendte sine stråler hen over himlen og forvandlede det mørke hav til et rullende kaos af blændende lys. Stråleskæret lagde sin glans over hans fortrukne ansigt.

Jeg lod forsigtigt hans hoved synke ned på den simple pude, jeg havde lavet til ham, og rejste mig op. Foran mig lå det strålende, øde hav, den frygtelige ensomhed, hvor jeg allerede havde lidt så meget; bag ved mig øen, lydløs i den tidlige morgen. Dyrefolkene var hverken til at høre eller se. Indelukket

med dets levnedsmidler og ammunition brændte larmende, med pludselige, spillende ildsluer, en stødvis knalden og af og til et brag. De tunge røgskyer drev bort fra strandbredden og rullede hen over de fjerne trætoppe hen imod kløften med hytterne.

19. Alene blandt dyrefolkene

Frem fra buskadset trådte tre af dyrefolkene med deres krogede skuldre, fremstrakte hoveder, vanskabte, kejtede hænder og spørgende, fjendtlige øjne. De nærmede sig med tøvende bevægelser.

Jeg vendte mig om mod disse folk; det var at tage kampen op med skæbnen, ganske ene og med en brækket arm. I min lomme havde jeg en revolver med tre tomme kamre. Blandt spånerne, der var spredt ud over stranden, lå de to økser, bådene var blevet hugget i stykker med. Bag ved mig begyndte flodbølgerne at rulle ind over sandet.

En modig optræden var min eneste redning. Jeg så de fremrykkende uhyrer fast ind i øjnene. De undgik mit blik og snusede med dirrende næsebor efter ligene, der lå bag ved mig på strandbredden. Jeg gik nogle få skridt tilbage, greb den blodplettede pisk, som lå under ulvemandens legeme, og knaldede med den.

De standsede og gloede på mig. "Hils," sagde jeg. "Bøj jer!"

De nølede. Den ene gjorde mine til at bøje knæ. Med hjertet i halsen gentog jeg min befaling og trådte frem imod dem. En knælede, og derpå de to andre.

Jeg drejede mig og gik hen imod ligene, idet jeg dog stadig holdt ansigtet vendt mod de tre knælende dyremennesker, ligesom en skuespiller, der går hen over scenen med ansigtet vendt mod publikum.

"De har brudt loven," sagde jeg og satte min fod på lovsigemanden. "Derfor er de blevet dræbt. Selv

lovsigemanden. Selv den anden med pisken. Stor er loven! Kom her og se."

"Ingen kan undslippe," sagde en af dem, idet han nærmede sig og betragtede ligene.

"Ingen kan undslippe," svarede jeg. "Derfor hør og gør, som jeg byder." De rejste sig op og så spørgende til hinanden.

"Bliv stående der," sagde jeg.

Jeg tog økserne, hængte dem i bindet om min arm, vendte Montgomery om, stak hans revolver til mig – der var endnu to skud i den – bøjede mig over ham for at lede og fandt et halvt dusin patroner i hans lomme.

"Tag ham," sagde jeg, idet jeg rejste mig op igen og pegede på ham med pisken. "Tag ham, bær ham ud i søen og kast ham i vandet."

De nærmede sig, øjensynlig endnu bange for Montgomery, men mere bange for min knaldende, blodige piskesnert, og efter nogen famlen og nølen, nogle piskesmæld og råb, løftede de ham varsomt, bar ham ned til stranden og trådte plaskende ud i havets blinkende bølger. "Videre," sagde jeg, "videre! – Bær ham langt ud."

De vadede ud, indtil vandet gik dem til armhulerne; så standsede de og så på mig. "Slip," sagde jeg, og Montgomerys lig forsvandt med et plask. Det var, ligesom om der var noget, der klemte mit bryst sammen. "Godt!" sagde jeg med halvkvalt stemme, og de skyndte sig frygtsomt tilbage til stranden, efterladende lange strimer i det sølvklare vand. I vandkanten standsede de, drejede sig om og gloede ud over søen, som om de ventede, at Montgomery straks ville stige op igen for at hævne sig.

"Nu dem," sagde jeg og pegede på de andre lig.

De tog sig vel i agt for at komme i nærheden af det sted, hvor de havde kastet Montgomery i vandet, men bar i stedet de fire døde dyrefolk omtrent hundrede meter langs med strandbredden, førend de vadede ud og kastede dem i søen.

Mens jeg holdt øje med dem, da de bar M'lings lemlæstede lig bort, hørte jeg lette fodtrin bag ved mig; jeg vendte mig hurtigt om og så det store hyænesvin en femten-tyve meter fra mig. Hans hoved var bøjet, hans skinnende øjne fæstede på mig, og han havde knyttet sine vanskabte hænder og holdt dem tæt ind til kroppen. Da jeg vendte mig om, standsede han og blev stående i en sammenkrøbet stilling med blikket en smule bortvendt.

Et øjeblik stod vi således ansigt til ansigt. Jeg lod pisken falde og greb om pistolen i min lomme. For det var min hensigt ved første gunstige lejlighed at dræbe dette dyr, det frygteligste af alle dem, der endnu var tilbage på øen. Måske det ser ud som forræderi, men det var alligevel min faste beslutning. Jeg var langt mere bange for ham end for hvilke som helst andre to af dyrefolkene. Hvis han beholdt livet, vidste jeg, at mit liv var truet.

Det tog mig vel en halv snes sekunder at fatte mig. Så råbte jeg: "Hils! Bøj dig!"

Han viste tænder og snerrede: "Hvem er du, at jeg skulle ..."

Jeg rev revolveren op af lommen, måske med lidt for krampagtigt hastværk, sigtede og fyrede hurtigt. Jeg hørte ham udstøde et vræl, så ham løbe til siden og vende sig, vidste, at jeg havde skudt forbi, og spændte hanen med min tommelfinger for at fyre på ny. Men han styrtede allerede af sted, idet han

sprang hid og did, og jeg vovede ikke at risikere et fejlskud til. Hvert øjeblik skottede han til mig over sin skulder. Han løb i en skrå retning op ad strandbredden og forsvandt i de tætte, bølgende røgskyer, som stadig vældede ud fra det brændende indelukke. I nogen tid blev jeg stående og stirrede efter ham. Så vendte jeg mig igen til mine tre lydige dyrefolk og gav dem tegn til, at de skulle slippe det lig, som de endnu stod og holdt på. Derefter gik jeg tilbage til det sted ved bålet, hvor ligene havde ligget, og sparkede sand hen over det, indtil alle de brune blodpøle var opsugede og skjulte.

Med en håndbevægelse sendte jeg mine tre slaver bort og gik op over strandbredden ind i krattet. Jeg bar min pistol i hånden og pisken tillige med økserne stukket ind i bindet om min arm. Jeg længtes efter at være alene for at tænke over den stilling, jeg nu befandt mig i.

En frygtelig omstændighed, som først netop begyndte at gå op for mig, var, at på hele øen var der nu ikke et sikkert sted, hvor jeg kunne være alene og trygt kunne hvile eller sove. Jeg havde samlet kræfter i en forbavsende grad siden min ankomst til øen, men jeg var endnu tilbøjelig til at blive nervøs og synke sammen under stærkt tryk. Jeg følte, at jeg burde gå tværs igennem øen, sætte mig på en god fod med dyrefolkene og sikre mig deres tillid. Men modet svigtede mig. Jeg vendte tilbage til stranden, drejede mod øst forbi det brændende indelukke og styrede kursen mod et sted, hvor en lav odde af koralsand løb ud mod revet. Her kunne jeg sætte mig ned og tænke, med ryggen til havet og ansigtet vendt mod eventuelle forsøg på overrumpling. Og der sad jeg med hovedet støttet på knæene, mens solen brændte på min isse, og frygten voksede i mit indre,

mens jeg spekulerede på, hvorledes jeg skulle opholde livet, indtil frelsens time slog – hvis jeg da nogensinde blev frelst. Jeg søgte at overskue hele situationen så roligt jeg kunne, men det var umuligt at holde sindsbevægelserne ude af spillet.

Jeg begyndte at tænke på grunden til Montgomerys fortvivlelse. "De forandrer sig nok," havde han sagt. "De forandrer sig ganske sikkert." Og Moreau – hvad var det, Moreau sagde? "Dyret i dem er hårdnakket og vokser dag for dag frem igen ..." Så faldt hyænesvinet mig ind. Jeg følte mig overbevist om, at hvis jeg ikke dræbte dette uhyre, ville det dræbe mig ... Lovsigemanden var død – desværre! ... Og nu vidste de, at vi med piskene kunne dræbes ligesom de selv ...

Stirrede de allerede på mig ud fra de grønne masser af bregner og palmer histovre – og ventede, indtil jeg kom inden for deres rækkevidde? Lagde de råd op imod mig? Hvad sagde hyænesvinet til dem? Min fantasi ledte mig ud i en sump af ubestemt rædsel.

Mine tanker blev forstyrret af en skrigen af søfugle, der flokkedes om en mørk genstand, som bølgerne havde skyllet op på stranden tæt ved indhegningen. Jeg vidste, hvad denne genstand var, men jeg havde ikke mod til at gå tilbage og jage dem bort. Jeg begyndte at gå langs med strandbredden i den modsatte retning i den hensigt at gå rundt om øens østlige hjørne og således nærme mig kløften med hytterne uden at behøve at gennemskære krattet, hvor jeg var udsat for mulige baghold.

Da jeg havde fulgt strandbredden omtrent en kilometer, fik jeg øje på et af mine tre dyremennesker, som trådte ud fra krattet og kom hen imod mig. Mine egne fantasier havde nu

gjort mig så nervøs, at jeg øjeblikkelig trak revolveren frem. Selv væsenets forsonlige fagter afvæbnede mig ikke.

Tøvende kom det nærmere. "Gå bort," råbte jeg. Der var i dette væsens krybende holdning noget, der stærkt mindede om en hund. Det trak sig lidt tilbage, akkurat som en hund, der får ordre til at gå hjem, studsede derpå og så bønfaldende på mig med sine brune hundeøjne. "Gå bort," gentog jeg. "Kom mig ikke nær."

"Må jeg ikke komme dig nær?" sagde væsenet.

"Nej. Gå bort," vedblev jeg og smældede med min pisk. Så tog jeg pisken mellem tænderne og bukkede mig ned efter en sten, og denne truende bevægelse jog væsenet bort.

Således nåede jeg uden ledsager dyrefolkenes kløft, skjulte mig blandt de planter og rør, der skilte denne klippespalte fra havet, og holdt øje med dem, der viste sig, idet jeg søgte af deres fagter og udseende at danne mig en mening om, hvilket indtryk Moreaus og Montgomerys død og ødelæggelsen af smertens hus havde gjort på dem. Nu ved jeg, hvor tåbelig min fejhed var. Havde jeg vist mig lige så modig som om morgenen og ikke ladet grublerierne i ensomheden nedbryde min kækhed, kunne jeg have grebet Moreaus herreløse scepter og hersket over dyrefolkene. Men nu forspildte jeg selv lejligheden og sank ned til at være slet og ret fører blandt mine ligestillede.

Ved middagstid kom nogle af dem og satte sig på hug i det varme sand for at sole sig. Sultens og tørstens bydende stemmer overdøvede nu min frygt. Jeg trådte frem fra buskadset og gik med revolveren i hånden ned mod disse siddende skikkelser. En af dem – en ulvekvinde – vendte hovedet og gloede på mig, og derefter gjorde de andre det

samme. Ingen gjorde mine til at rejse sig eller hilse mig. Jeg følte mig for svag og for træt til at hævde min overlegenhed mod så mange og lod øjeblikket glide mig ud af hånden.

"Jeg trænger til føde," sagde jeg i en næsten undskyldende tone, idet jeg trådte nærmere.

"Der er føde i hytterne," sagde en okse-vildsvinemand dorsk og uden at se på mig.

Jeg gik forbi dem og ned i den næsten forladte kløfts skygge og stank. I en tom hytte gjorde jeg mig til gode med nogle frugter, og derpå anbragte jeg nogle tilsølede og halvrådne grene og kæppe som en barrikade foran åbningen og lagde mig med ansigtet mod denne og hånden på revolveren; de sidste tredive timer havde udtømt mine kræfter, det trætte legeme forlangte sin ret, og jeg lod mig synke hen i en let slummer, stolende på, at hvis nogen fjernede den skrøbelige forhindring, som jeg havde bygget, ville det gøre tilstrækkelig støj til at redde mig fra en overrumpling.

20. Dyrefolkenes tilbagefald

På denne måde blev jeg en af dyrefolkene på doktor Moreaus ø. Da jeg vågnede igen, var det mørkt rundt omkring mig. Min forbundne arm gjorde ondt. Jeg satte mig over ende uden i begyndelsen rigtigt at vide, hvor jeg var. Jeg hørte stemmer tale sammen udenfor. Derpå så jeg, at min barrikade var forsvundet, og at der ikke længere var noget, der spærrede åbningen til hytten. Min revolver var endnu i min hånd.

Jeg hørte noget drage ånde og så noget krybe sammen tæt ved siden af mig. Jeg holdt vejret og søgte at skelne, hvad det var. Det begyndte at bevæge sig, langsomt men uden at standse. Derpå gled noget blødt, varmt, fugtigt hen over min hånd.

Alle mine muskler trak sig sammen. Jeg rev hånden til mig. Jeg ville udstøde et rædselsskrig, men det kvaltes i min strube. Så kom jeg imidlertid til forståelse af, hvad der var sket – akkurat så meget, at jeg kunne standse min finger, der allerede lå på revolverens aftrækker.

"Hvem er det?" hviskede jeg hæst, stadig pegende med revolveren hen imod væsenet.

"Mig, herre."

"Hvem er du?"

"De siger, at der er ingen herre nu. Men jeg ved det bedre, jeg ved det bedre. Jeg kastede ligene i vandet, o du som går ud i søen – ligene af dem, du dræbte. Jeg er din slave, herre."

"Var det dig, jeg mødte nede på stranden?" spurgte jeg.

"Det var mig, herre."

Denne skabning var mig øjensynligt tro, for den kunne jo have overfaldet mig, medens jeg sov. "Det er godt," sagde jeg og

strakte hånden ud til et nyt slikkende kys. Så begyndte det at gå op for mig, hvilken gavn jeg kunne have af dens nærværelse, og mit mod steg. "Hvor er de andre?" spurgte jeg.

"De er gale. De er tosser," sagde hundemanden. "De sidder nu histovre og taler sammen. De siger: "Herren er død; den anden med pisken er død. Han, som gik ud i søen, er – hvad vi er. Vi har ingen herre, ingen piske, intet smertens hus mere. Det er forbi. Vi elsker loven, og vi vil holde den; men der er ingen smerte, ingen herre, ingen piske mere i al evighed." Således taler de. Men jeg ved det bedre, herre, jeg ved det bedre."

Jeg følte ud i mørket og klappede hundemanden på hovedet. "Det er godt," sagde jeg igen.

"Snart vil du dræbe dem alle," sagde hundemanden.

"Snart," svarede jeg, "vil jeg dræbe dem alle – når visse dage er gået og visse ting er hændt. Hver eneste af dem vil blive dræbt med undtagelse af dem, som du mener bør skånes."

"Hvem herren ønsker at dræbe, ham dræber herren," sagde hundemanden i en vis tilfreds tone.

"Og for at deres synder kan forøges," sagde jeg, "så lad dem leve i deres dårskab, indtil tidens fylde kommer. Lad dem ikke få at vide, at jeg er herren."

"Hvad herren vil, er det rigtige," svarede hundemanden med sit hundeblods beredvillige takt.

"Men én har syndet," sagde jeg. "Ham vil jeg dræbe, første gang jeg træffer ham. Når jeg siger til dig: "*Ham* er det", så kast dig over ham. – Og nu vil jeg gå hen til de mænd og kvinder, som er forsamlet."

Et øjeblik blev hyttens døråbning formørket af hundemanden, idet han trådte ud. Derpå fulgte jeg efter og

stod nu næsten på det samme sted, hvor jeg havde stået, den gang jeg hørte Moreau og hans jagthund forfølge mig. Men nu var det nat, hele den stinkende kløft omkring mig var bælgmørk, og uden for den så jeg ikke en grøn, sollys skråning, men et rødt bål, foran hvilket skrutryggede, groteske skikkelser bevægede sig hid og did. Længere borte stod skovtykningen som en kompakt sort masse, og grenene, der dannede dens øverste rand, så ud som sorte kniplingsfrynser. Månen steg netop op over kløftens rand, og hen over dens skive bølgede, som en skråbjælke over et våbenskjold, den dampsøjle, der til stadighed strømmede op fra øens fumaroler.

"Gå ved siden af mig," sagde jeg til hundemanden, idet jeg samlede mit mod, og side om side gik vi hen ad den smalle sti, uden at tage synderlig notits af de utydelige skikkelser, som kiggede efter os ud fra hytterne.

Ingen af dem, der sad omkring bålet, gjorde mine til at hilse mig. De fleste af dem ignorerede mig på en demonstrativ måde. Jeg så mig om efter hyæne-svinemanden, men han var der ikke. I alt sad en snes stykker af dyrefolkene på hug og stirrede ind i bålet eller passiarede med hinanden.

"Han er død, han er død, herren er død," lød abemandens stemme til højre for mig. "Smertens hus – der findes ikke noget smertens hus."

"Han er ikke død," sagde jeg med høj røst. "Selv i dette øjeblik iagttager han os."

Dette forbløffede dem. Tyve par øjne vendte sig imod mig.

"Smertens hus er forsvundet," sagde jeg. "Men det vil komme igen. I kan ikke se herren. Men selv i dette øjeblik lytter han dér oppe."

"Det er sandt, det er sandt!" sagde hundemanden.

Min sikkerhed gjorde dem noget urolige. Et dyr kan være både glubskt og snedigt, men kun et rigtigt menneske kan lyve. "Manden med den forbundne arm fortæller en sælsom ting," sagde en af dyrefolkene.

"Jeg siger jer, at sådan er det," svarede jeg.

"Herren og smertens hus vil komme igen. Ve den, som bryder loven!"

De så nysgerrigt til hinanden. Med fremkunstlet ligegyldighed begyndte jeg dovent at hakke i jorden foran mig med min økse. Jeg lagde mærke til, at de betragtede de dybe huller, som jeg huggede i grønsværet.

Så kom satyren med en tvivlende bemærkning; jeg svarede ham, hvorpå et af de spættede væsener gjorde indvendinger, og en livlig diskussion begyndte rundt om bålet. For hvert minut følte jeg mere og mere, at jeg for øjeblikket var i sikkerhed. Jeg talte nu uden den snappen efter vejret, som skyldtes min stærke spænding, og som i begyndelsen havde generet mig. I løbet i af en times tid lykkedes det mig at overbevise adskillige af dyrefolkene om sandheden af, hvad jeg forsikrede, og gøre størstedelen af de øvrige tvivlrådige. Jeg holdt skarpt udkig efter min fjende hyænemanden, men han viste sig ikke. Nu og da kunne en mistænkelig bevægelse få mig til at fare op, men min tillidsfuldhed voksede hurtigt. Efterhånden som månen begyndte at gå ned, gav mine tilhørere sig til at gabe – hvorved de viste de mærkværdigste tænder i det hendøende båls skær – og én for én trak de sig tilbage til hulerne i kløften. Og jeg gik med dem, for jeg frygtede stilheden og mørket og vidste, at jeg

var sikrere, når jeg var sammen med flere af dem, end med én enkelt.

På denne måde begyndte den længste del af mit ophold på doktor Moreaus ø. Men fra den nat og indtil enden kom, hændte der kun én ting, som er værd at fortælle, iblandt en mængde små, ubehagelige oplevelser og en uafladelig, oprivende uro. Jeg foretrækker derfor slet ikke at berette noget om dette tidsrum, men kun fortælle denne ene hovedbegivenhed i de ti måneder, jeg levede i fortroligt samliv med disse halvt menneskelige dyr. Der er meget, som er fast indprentet i min erindring, og som jeg kunne nedskrive – ting, som jeg med glæde ville give min højre hånd for at kunne glemme. Men de kan ikke hindre mig i at fortælle min historie. Når jeg nu ser tilbage på hin tid, undrer det mig, hvor hurtigt jeg vænnede mig til disse uhyrers skikke og genvandt min tillidsfuldhed. Naturligvis havde jeg nogle stridigheder med dem og kan endnu den dag i dag fremvise mærker af deres tænder, men de fik snart en gavnlig respekt for min behændighed i at kaste med sten og for min økses hug. Og hundemandens troskab var mig til uhyre gavn. Det viste sig, at deres simple sociale rangstige væsentligst var baseret på evnen til at tilføje smertelige sår. Og jeg tør med sandhed sige – uden forfængelighed, håber jeg – at jeg indtog en ret fremragende stilling iblandt dem. Et par af dem, som jeg under forskellige stridigheder havde tilføjet temmelig drøje skrammer, bar nag til mig, men det gav sig hovedsagelig luft bag min ryg og i en sikker afstand for mine kastevåben.

Hyænemanden undgik mig, og jeg var altid på udkig efter ham. Min uadskillelige kammerat, hundemanden, hadede og

frygtede ham i højeste grad, og jeg tror virkelig, at dette lå på bunden af dyrets hengivenhed for mig. Det blev mig hurtigt klart, at det nævnte uhyre havde smagt blod og havde fulgt leopardmandens eksempel. Han lavede sig et leje et eller andet sted i skoven og levede i ensomhed. Én gang forsøgte jeg på at overtale dyrefolkene til at jage ham, men jeg havde ikke den fornødne autoritet til at få dem til at arbejde sammen med et bestemt formål. Atter og atter søgte jeg at nærme mig hans hule og overrumple ham, men han var mig altid for snild; han så eller lugtede mig og slap bort. Men han gjorde til gengæld hver sti i skoven farlig for mig og mine venner med sine lumske baghold. Hundemanden vovede næppe at vige fra min side.

I den første måneds tid var dyrefolkene ret menneskelige, i sammenligning med deres senere tilstand, og jeg nærede endog ret venlige følelser for et par af dem foruden min hundemand, eller kunne dog i det mindste finde mig i deres selskab. Det lille blegrøde dovendyr fattede en ejendommelig hengivenhed for mig og fulgte mig, hvor jeg gik og stod. Abemanden derimod kedede mig. I kraft af, at han også havde fem fingre, gjorde han fordring på at være min ligemand og pjattede bestandig det skamløseste vrøvl til mig. Der var for resten noget ved ham, som morede mig en smule: han havde et fantastisk greb på at lave nye ord. Jeg tror, han bildte sig ind, at det at fremplapre ord uden mening var den rette måde at benytte sine talegaver på. Han kaldte det "store tanker" til forskel fra "små tanker", hvorved han forstod livets fornuftige dagligdags interesser. Hvis jeg nogensinde gjorde en bemærkning, som han ikke forstod, priste han den i høje toner, bad mig gentage den, lærte den udenad og gik hen og fremsagde den – med et galt ord hist

og her – for alle de skikkeligere dyrefolk. Hvad der var ligefremt og forståeligt, brød han sig ikke om. Jeg opfandt nogle højst mærkværdige "store tanker" til hans specielle brug. Nu er jeg af den anskuelse, at han var den tåbeligste skabning, jeg nogensinde har truffet på; han havde på den vidunderligste måde udviklet den særligt menneskelige enfoldighed uden at miste den mindste smule af en abes naturlige fjollethed.

Således gik det, som sagt, i de første uger af mit ensomme liv blandt disse dyr. I denne tid overholdt de de sædvaner, som loven påbød, og opførte sig i det hele taget passende. Én gang fandt jeg endnu en sønderreven kanin – jeg er sikker på, at det var en bedrift af hyænesvinet – men det var også alt, hvad der hændte. Hen imod maj lagde jeg imidlertid for første gang tydeligt mærke til en stigende forskel mellem deres ord og deres opførsel, en stigende vanskelighed ved at frembringe artikulerede lyde, en stigende utilbøjelighed til at tale. Min abemands pjatten blev vidtløftigere, men mindre og mindre forståelig og mere og mere abeagtig. Nogle af de andre syntes fuldstændigt at miste talens brug, skønt de den gang endnu forstod, hvad jeg sagde til dem. Kan læseren tænke sig et sprog, der en gang har været tydeligt og bestemt, blive udvisket og uklart, miste form og indhold og atter blive til meningsløse lydkomplekser? Og det var forbundet med større og større vanskelighed for dem at gå i oprejst stilling. Skønt de øjensynligt skammede sig over sig selv, greb jeg nu og da en eller anden af dem i at gå på hænder og fødder, fuldstændigt ude af stand til igen at antage en menneskelig holdning. De tog mere kejtet på de genstande, som de greb fat på; at labbe i stedet for at drikke, at gnave i stedet for at spise blev dag for

dag almindeligere. Jeg forstod tydeligere end nogensinde før, hvad Moreau havde sagt om, at "dyret i dem var hårdnakket". De faldt tilbage, og det meget hurtigt.

Nogle af dem – jeg lagde med en vis forbavselse mærke til, at alle de, der gik i spidsen, var kvinder – begyndte at ringeagte påbuddet om velanstændighed – for størstedelen med fuldt overlæg. Andre gjorde endog offentlige attentater på den anerkendte monogami. Det var tydeligt, at lovens tradition var ved at miste sin kraft; men jeg vil ikke gå nærmere ind på dette ubehagelige emne. Min hundemand gled lidt efter lidt igen tilbage til at være hund; dag for dag blev han mere stum, firbenet og lodden. Jeg lagde næppe mærke til overgangen, førend kammeraten ved min højre hånd var blevet til en luskende hund ved min side. Efterhånden som skødesløsheden og opløsningen greb om sig fra dag til dag, blev hulerne, som aldrig havde været synderligt hyggelige, så modbydelige, at jeg forlod dem, gik tværs over øen og byggede mig en hytte af grene iblandt de sværtede ruiner at Moreaus indhegning. Jeg vidste, at en erindring om smerte endnu gjorde, at man på dette sted var mest i sikkerhed for dyrefolkene.

Det ville være umuligt at give en nøjagtig beretning om hvert enkelt stadium af disse uhyrers tilbagefald; at fortælle, hvordan deres lighed med mennesker dag for dag forsvandt; hvorledes de opgav at tilhylle og indsvøbe sig og til sidst bortkastede hver eneste pjalt tøj; hvordan håret begyndte at gro på de blottede lemmer; hvordan deres pander trak sig tilbage og deres underansigter blev fremstående. Forandringen var langsom, men umulig at standse. For dem selv så vel som for mig foregik den uden bratte og overraskende overgange. Jeg bevægede mig

endnu i sikkerhed iblandt dem, fordi intet stød under deres gliden nedad skråplanet havde antændt den voksende ladning af dyriske sprængstoffer, som dag for dag fordrev deres menneskelige egenskaber.

Men jeg begyndte at frygte for, at sprængningen nu måtte komme snart. Min St. Bernhardshund fulgte mig til indhegningen, og dens vagtsomhed gjorde det undertiden muligt for mig at få en nogenlunde fredelig søvn. Det lille blegrøde dovendyr blev sky, forlod mig og krøb atter tilbage til sit naturlige liv i træernes grene. Vi befandt os netop i den tilstand af ligevægt, som ville herske i en af disse "lykkelige familier", som dyretæmmere fremviser i bure, hvis dyretæmmeren forlod det for bestandig.

Naturligvis sank disse væsener ikke ned til sådanne dyr, som læseren kan se i en enhver zoologisk have – til almindelige bjørne, ulve, tigere, okser, svin og aber. Der var stadig noget ejendommeligt ved dem alle; i hver af dem havde Moreau blandet forskellige dyr sammen; én var måske væsentligst bjørneagtig, en anden væsentligst katteagtig, en tredje væsentligst okseagtig, men i dem alle var der indpodet noget af andre skabninger, og resultatet deraf var, at en slags almindelig dyriskhed kom til syne gennem hver enkelts særlige anlæg. Og endnu hændtes det nu og da, at jeg overraskedes ved at finde forsvindende rester af menneskelighed hos dem – for eksempel en momentan tilbagevenden af taleevnen, en uventet behændighed i brugen af forpoterne, eller et ynkeligt forsøg på at gå oprejst.

Også jeg må være undergået en sælsom forandring. Mine klæder hang om mig som gule pjalter, gennem hvis rifter den

vejrbidte hud viste sig. Mit hår blev langt og forpjusket. Man har sagt mig, at mine øjne den dag i dag er ejendommeligt skinnende og har et underligt hurtigt og rastløst blik.

I begyndelsen tilbragte jeg dagen på den sydlige strand, spejdende efter et skib – under forhåbninger og bønner om at få et skib at se. Jeg gjorde regning på, at den lille skonnert *Lykken* ville vende tilbage, når året var omme, men den kom aldrig. Fem gange så jeg sejl og tre gange røg, men aldrig lagde et skib bi ved øen. Jeg havde bestandig et bål parat, men dette er uden tvivl blevet forklaret som et vulkansk udbrud.

Først i september eller oktober begyndte jeg at tænke på at bygge en flåde. I mellemtiden var min arm kommet sig, så at jeg igen kunne bruge begge hænder. I begyndelsen blev jeg helt forskrækket over min egen hjælpeløshed. Jeg havde aldrig i mit liv givet mig af med tømmerhåndværket eller lignende arbejde, og jeg tilbragte mange dage med at prøve på at tilhugge og sammenbinde træstammer. Reb havde jeg ingen af, og jeg kunne ikke finde noget, som kunne erstatte det; ingen af de talrige slyngplanter syntes mig bøjelig eller stærk nok, og til trods for alle de videnskabelige brokker, jeg havde i mit hoved, kunne jeg ikke hitte på noget middel til at gøre dem brugbare. Jeg tilbragte over fjorten dage med at rode rundt mellem de sværtede ruiner i indhegningen og på strandbredden, hvor bådene var blevet brændt, og søge efter søm og andre metalstumper, som kunne være mig til nytte. Nu og da kom en eller anden af dyrefolkene og gloede på mig, men når jeg kaldte på dem, sprang de altid bort. Så kom der en periode med tordenvejr og voldsomme regnbyger, som i høj grad sinkede mig i mit arbejde, men endelig blev flåden da færdig.

Jeg var henrykt over den. Men med en vis mangel på praktisk sans, som altid har været min ulykke, havde jeg bygget den et par kilometer eller mere fra havet, og førend jeg havde fået slæbt den ned til stranden, var den gået i stumper og stykker. Måske var det en lykke for mig, at jeg ikke kom til at sætte den i søen. Men den gang følte jeg mig så fortvivlet over dette fejlslagne håb, at jeg i nogle dage sad helt sløv på strandbredden, stirrede på vandet og tænkte på at dø.

Men det var dog ikke min hensigt at tage livet af mig selv, og der hændte da også en begivenhed, som på en måde, der ikke var til at misforstå, advarede mig imod den tåbelighed at lade dagene gå således – for hver dag voksede faren for et overfald fra dyrenes side. Jeg lå en dag i skyggen af indhegningens mur og stirrede ud over havet, da jeg med ét fo'r op ved at føle noget koldt røre ved min hæl; jeg drejede mig om og opdagede det lille blegrøde dovendyr, som med plirrende øjne så mig ind i ansigtet. Det lille væsen havde for længe siden mistet taleevnen og de hurtige bevægelser, dets stride hårvækst blev dag for dag tættere og dets stumpede kløer skævere. Da det så, at det havde vakt min opmærksomhed, udstødte det en stønnende lyd, gik et lille stykke vej hen imod buskadset og skottede så tilbage til mig.

Straks forstod jeg ikke dets mening, men lidt efter faldt det mig ind, at det ville have, at jeg skulle følge efter det, og dette gjorde jeg da også til sidst – langsomt, for vejret var varmt. Da dyret nåede træerne, krøb det op i dem, for det havde lettere ved at bevæge sig blandt de svajende slyngplanter end på jorden.

På et sted, hvor græsset var nedtrampet, fik jeg pludselig øje på en uhyggelig gruppe. Min St. Bernhardshund lå død på jorden, og tæt ved dens lig sad hyænesvinet sammenkrøbet, flængede med sine vanskabte kløer i det bævrende kød, gnavede af det og snerrede af henrykkelse. Da jeg trådte nærmere, hævede uhyret sine funklende øjne op mod mine, dets læber trak sig dirrende tilbage og blottede dets blodige tænder, og det knurrede truende. Det var ikke bange, skammede sig heller ikke; det sidste spor af menneskelighed var forsvundet. Jeg gik endnu et skridt frem, standsede, og trak min revolver op af lommen. Endelig stod jeg ansigt til ansigt med min fjende.

Dyret syntes ikke at tænke på flugt. Det lagde ørene tilbage, rejste børster og krøb sammen. Jeg sigtede imellem dets øjne og fyrede. Men i samme øjeblik sprang det lige løs på mig og væltede mig over ende som en kegle. Det greb fat i mig med sin vanskabte hånd og slog mig i ansigtet. I sit spring faldt det oven på mig, så at jeg kom til at ligge under dets bagkrop, men heldigvis havde jeg ramt, hvor jeg sigtede, og det døde næsten øjeblikkelig. Jeg krøb frem under dets modbydelige krop, rejste mig skælvende og stirrede på uhyret, der vred sig i dødskampen. Nu var i det mindste den fare overstået. Men jeg vidste helt vel, at dette kun var det første af en række tilbagefald, som før eller senere måtte komme.

Jeg brændte begge ligene på et bål af kvas. Jeg indså nu aldeles tydeligt, at hvis jeg ikke forlod øen, var min død kun et tidsspørgsmål. Det var nu kommet så vidt, at dyrene, med undtagelse af ét eller to, havde forladt kløften og lavet sig lejer, hvert efter sin lyst, rundt om i øens buskadser. Kun få af dem strejfede omkring om dagen; de fleste sov, og en nyankommen

kunne have troet, at øen var øde; men om natten genlød luften af deres uhyggelige skrig og hyl. Jeg havde halvvejs i sinde at foranstalte et almindeligt blodbad imellem dem – sætte fælder for dem eller gå løs på dem med min kniv. Hvis jeg havde haft tilstrækkelig mange patroner, ville jeg ikke have tøvet med at begynde jagten. Der kunne nu næppe være en snes stykker af de farlige rovdyr tilbage; de kækkeste af dem var allerede døde. Efter at min stakkels hund, min sidste ven, var blevet dræbt, optog også jeg til en vis grad den skik at sove om dagen for at kunne være på min post om natten. Jeg ombyggede min hytte ved indhegningens mur og gjorde dens åbning så lille, at hvis nogen forsøgte på at trænge derind, ville det nødvendigvis gøre betydelig støj. Dyrene havde også glemt brugen af ild, og deres fordums frygt derfor var vågnet igen. Jeg gav mig på ny – og denne gang med en næsten lidenskabelig iver – til at hamre pæle og grene sammen til en flåde, jeg kunne flygte på.

Jeg havde tusind vanskeligheder at overvinde. Jeg er overordentlig kejtet med mine hænder, og i mine skoledage var der ikke noget, der hed sløjd, men på en eller anden måde lykkedes det mig til sidst at tømre en klodset flåde sammen, og denne gang sørgede jeg for, at den var solid. Den eneste uoverstigelige hindring var, at jeg ingen beholder havde til det drikkevand, som jeg nødvendigvis måtte medtage, hvis jeg begav mig ud på dette ubefærdede hav. Jeg tænkte på at forsøge på at lave mig et lerkar, men jeg kunne intet ler finde på hele øen. Jeg vandrede længe sløvt omkring på øen og prøvede af al magt at finde en udvej fra denne ene, sidste vanskelighed. Stundom hengav jeg mig til vilde udbrud af raseri og huggede

et eller andet ulykkeligt træ til splinter i min uudholdelige ærgrelse. Men der faldt mig intet middel ind.

Så kom der til sidst en dag, en vidunderlig dag, som jeg tilbragte i henrykkelse. Jeg fik øje på et sejl mod sydvest – et lille sejl, ligesom en lille skonnerts – og øjeblikkelig stak jeg ild på en stor dynge kvas, blev stående ved siden af og spejdede, til trods for bålets og middagssolens hede. Hele dagen holdt jeg øje med sejlet uden at spise eller drikke, så at det til sidst svimlede for mig. Dyrene kom og gloede på mig, syntes at undre sig, og gik bort igen. Fartøjet var endnu langt borte, da aftenens mørke opslugte det, men hele natten arbejdede jeg med at holde bålet i brand, og dyrenes forundrede øjne skinnede ud fra mørket. Ved daggry var sejlet kommet nærmere, og jeg kunne se, at det var en lille båds snavsede, firkantede sejl. Mine øjne var så trætte af at spejde, at mit syn næsten svigtede mig. To mænd sad i bunden af båden. Den ene i boven og den anden ved roret. Men båden sejlede så løjerligt; den blev ikke holdt ordentligt op i vinden, men girede og drev af.

Efterhånden som det blev lysere, gav jeg mig til at vifte til dem med den sidste pjalt af min trøje; men de lagde ikke mærke til mig og blev siddende med ansigterne vendt mod hinanden. Jeg gik ud på den yderste spids af den lave odde, gestikulerede og råbte. Der kom intet svar; båden fortsatte sin meningsløse kurs og nærmede sig bugten langsomt, ganske langsomt. Pludselig fløj en stor, hvid fugl op fra båden, men ingen af mændene rørte sig eller syntes at lægge mærke til den. Den kredsede rundt og kom så svævende ind over mit hoved med sine stærke vinger udspredte.

Så holdt jeg op med at råbe, satte mig ned ude på pynten, støttede hovedet i hænderne og stirrede. Langsomt, langsomt drev båden forbi mod vest. Jeg kunne være svømmet ud til den, men en ubestemt, kold, navnløs frygt holdt mig tilbage. Om eftermiddagen førte floden den ind på land, og den stødte på grund omtrent hundrede meter vest for ruinerne af indelukket.

Mændene i den var døde – havde været døde så længe, at deres lig faldt fra hinanden, da jeg væltede båden om på siden og trak dem ud. Den ene af dem havde rødt, purret hår ligesom skipperen på *Lykken*, og en snavset, hvid nathue lå i bunden af båden. Mens jeg stod ved siden af båden, kom tre af dyrefolkene luskende ud af buskadset og snusede hen imod mig. Jeg blev grebet af en krampagtig væmmelse. Jeg skød den lille båd ud i søen og klavrede om bord i den. To af dyrene var ulve, og de nærmede sig med dirrende næsebor og funklende øjne; den tredje var den rædselsfulde, ubeskrivelige blanding af bjørn og okse.

Da jeg så dem liste sig hen imod resterne af de ulykkelige mennesker, hørte dem snerre ad hinanden og øjnede deres skinnende tænder, veg min modbydelighed pladsen for en vanvittig rædsel. Jeg vendte ryggen til dem, strøg sejlet og begyndte at ro ud i rum sø. Jeg kunne ikke overvinde mig til at se mig tilbage.

Men jeg blev liggende natten over mellem revet og øen, og næste morgen sejlede jeg hen til åens udløb og fyldte den tomme tønde, som jeg fandt om bord, med drikkevand. Så opbød jeg al min tålmodighed, samlede en mængde frugter og jagede og dræbte to kaniner med mine sidste tre patroner.

Medens jeg var beskæftige med dette, lod jeg båden ligge for anker på den indre side af revet af frygt for uhyrerne.

21. Mennesket alene

Om aftenen lettede jeg anker og drev langsomt men sikkert ud i rum sø for en mild sydvestlig brise. Øen blev mindre og mindre, og den tynde røgsøjles linje fortonede sig svagere og svagere mod den røde solnedgang. Endelig forsvandt den lave, mørke plet i horisonten, og jeg så nu kun oceanet rundt omkring mig. Dagslyset og det strålende skær på den vestlige himmel blegnede og gled bort, som om det var et lysende tæppe, der blev trukket til side, og til sidst stirrede jeg ind i det blå, uendelige dyb, som dagens stærke solskin plejer at skjule for vort blik, og jeg så stjernernes svævende skarer. Havet var stille, himlen var stille; jeg var alene med natten og stilheden.

Således drev jeg i tre døgn, spiste og drak kun lidt, grublede over alt, hvad der var hændet mig, men følte ikke nogen synderlig lyst til igen at få mennesker at se. Én eneste snavset pjalt tøj bar jeg om livet, og mit hår var et forpjusket, sort virvar; jeg er vis på, at de, der fandt mig, anså mig for gal. Mærkeligt nok havde jeg aldeles intet ønske om at vende tilbage til det menneskelige samfund. Jeg var kun glad over at være sluppet bort fra de modbydelige uhyrer. Den tredje dag blev jeg taget op af en brig, der sejlede fra Apia til San Francisco. Hverken skipperen eller styrmanden ville tro min fortælling; de mente, at jeg var gået fra forstanden på grund af ensomhed og fare. Af frygt for, at andre skulle være af samme anskuelse, undlod jeg at fortælle mine eventyr oftere og påstod, at jeg ikke kunne huske noget af, hvad der var hændt mig i tiden mellem *Lady Vain*s undergang og min frelse – det vil sige i et helt år.

Jeg måtte handle med største varsomhed for at undgå at blive mistænkt for at være sindssyg. Jeg pintes af min erindring om dyrefolkenes lov, om de to døde sømænd, om bagholdene i mørket, om liget i rørkrattet. Og – hvor unaturligt det end kan lyde – med min tilbagekomst til menneskenes samfund fulgte ikke den tillidsfuldhed og sympati, som jeg havde ventet, men en underlig forøgelse af den usikkerhed og frygt, som jeg havde følt under mit ophold på øen. Ingen ville tro mig; jeg stod menneskene næsten lige så fjernt, som jeg havde stået dyrefolkene. Måske havde mine staldbrødres naturlige vildhed til en vis grad smittet mig.

Man siger, at rædsel er en sygdom, og jeg tør i ethvert tilfælde sige, at en hvileløs frygt nu i flere år har hersket i min sjæl – en sådan følelse, som en halvt tæmmet løveunge kan have. Denne sygelige frygt antog en højst mærkelig form hos mig. Jeg kunne ikke komme bort fra den tanke, at de mænd og kvinder, som jeg traf på, var dyrefolk – dyr, hvis sjæle havde fået et vist ydre præg af menneskelighed, og som endnu så nogenlunde bevarede dette præg, men som dog snart ville begynde at falde tilbage, at vise først ét og så et andet dyrisk kendetegn. Men jeg har betroet mig til en ualmindelig kompetent mand – en specialist i sindssygdomme, som tidligere havde kendt Moreau, og som syntes i det mindste halvvejs at skænke min fortælling tiltro – og han har hjulpet mig meget.

Skønt jeg ikke venter, at rædslen fra hin ø nogensinde fuldstændig vil forlade mig, ligger den dog i reglen dybt nede på bunden af min sjæl, som en fjern sky, en erindring, en svag mistillid; men der er tider, hvor denne lille sky breder sig og formørker hele himlen. Jeg ser mig om og betragter mine

medmennesker. Og jeg ræddes. Jeg ser ansigter med skarpe, klare øjne, andre sløve eller truende, atter andre urolige og upålidelige – men intet, der lyser af en fornuftig sjæls rolige myndighed. Jeg har en følelse, som om dyret i dem var ved at stige op til overfladen, og venter hvert øjeblik at se det samme nedværdigende skuespil som på hin ø opført efter en større målestok. Jeg ved, at dette er en indbildning, og at disse tilsyneladende mænd og kvinder rundt om mig virkelig er mænd og kvinder og altid vil vedblive at være det, at de er fuldkommen fornuftige skabninger, opfyldte af menneskekærlige tilbøjeligheder og medlidende omsorg, hævede over instinkter og ikke slaver af nogen fantasifuld lov – at de kort sagt er forskellige fra dyrefolkene i ét og alt. Alligevel gyser jeg tilbage for dem, for deres nysgerrige blikke, deres spørgsmål og deres hjælp, og længes efter at slippe bort fra dem og være alene.

Det er grunden til, at jeg har taget bolig på kysten nær ved de store, frie klitter og kan flygte ud iblandt dem, når denne skygge ruger over min sjæl; og de øde klitter er prægtige under den klare himmel, som blæsten fejer ren. Da jeg boede i London, var rædslen næsten uudholdelig. Jeg kunne ikke slippe bort fra menneskene; deres stemmer trængte ind gennem vinduerne, og aflåsede døre var kun en tarvelig sikkerhed. Jeg plejede at gå ud på gader og stræder for at bekæmpe min indbildning, men omstrejfende kvindfolk mjavede efter mig, mænd tilkastede mig stjålne, begærlige, skinsyge blikke, udmattede, blege arbejdere gik hostende forbi mig med trætte øjne og ivrige skridt ligesom sårede, bloddryppende hjorte, gamle folk, krumbøjede og sløve, stavrede forbi og mumlede

hen for sig, og ingen af dem alle sammen tog nogen notits af en pjaltet skare grinende børn. Stundom gik jeg ind i en kirke, men selv der forekom det mig i min forvirrede tilstand, at prædikanten pjattede "store tanker", ligesom abemanden plejede at gøre; eller når jeg besøgte et offentligt bibliotek, forekom de opmærksomme ansigter, der sad bøjede over bøgerne, mig at tilhøre rovdyr, der tålmodigt ventede på bytte. Særligt modbydelige var mig de tomme, udtryksløse ansigter af folk, som jeg traf i jernbanevogne og omnibusser; de syntes lige så lidt at være mine medskabninger, som lig kunne være det, så at jeg ikke turde rejse, med mindre jeg var sikker på at kunne være alene i kupéen. Og det syntes mig endog, at jeg selv heller ikke var en fornuftbegavet skabning, men kun et dyr, som pintes af en eller anden uorden i hjernen, der tvang det til at vandre hvileløst om, ligesom et får, der har drejesyge.

Men denne stemning kommer – Gud være lovet – sjældnere over mig nu. Jeg har trukket mig bort fra støjende byer og menneskesværme og tilbringer mine dage omgivet af tankevægtige bøger – lanterner, som er tændt af strålende menneskesjæle til at kaste lys ud over vort liv. Jeg ser kun få fremmede og holder kun en lille husstand. Mine dage vier jeg til læsning og kemiske eksperimenter, og jeg tilbringer mange klare nætter med at studere astronomi. Man får – skønt jeg ikke ved hvorledes eller hvorfor – en følelse at uendelig fred og tryghed ved at betragte himlens strålende stjerneskarer. Dér må det være, synes jeg, i stoffets uhyre, evige love, og ikke i menneskenes daglige bekymringer og synder og sorger, at det i os, som er mere end dyrisk, kan finde sin trøst og sit håb. Jeg

håber, ellers kunne jeg ikke leve. Og hermed ender min fortælling – i håb og ensomhed.

Om "Doktor Moreaus ø"

Forfatter: H. G. Wells (1866-1946).
Org.udgave: *The Island of Doctor Moreau: A Possibility*, William Heinemann, London 1896.
Denne udgave efter: H. G. Wells: *Doktor Moreaus Ø. Satirisk Fortælling*. Autoriseret Oversættelse ved A. Halling. Forlagt af V. Pio's Boghandel. København 1898. – "Oversat efter et af forfatteren for denne udgave gennemset, ændret eksemplar."
Oversætter: Axel Halling (1869-1917).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration til førsteudgaven Charles Robert Ashbee (1863-1942).
ISBN 978-87-7628-337-7
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-516-7 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Hi non sunt homines, sunt animalia qui nos habemus … vivisekeret: Disse væsener er ikke mennesker, de er dyr, som vi har … vivisekeret. *Overs. anm.*